

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

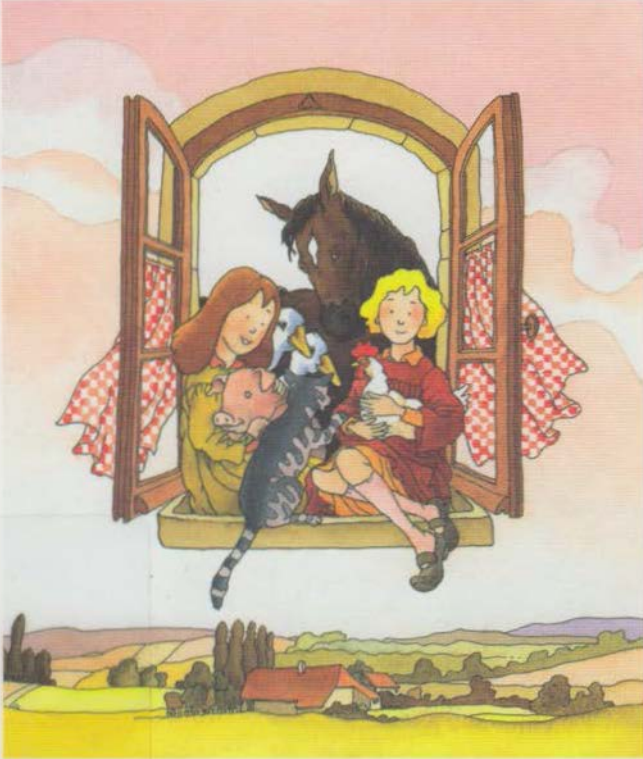
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MARCEL Ayme

DALDAKİ KEDİNİN KIRMIZI MASALLARI

YAĞMUR YAĞDIRAN KEDİ

FRANSIZCA ASLINDAN ÇEVİREN: TAHSİN YÜCEL
RESİMLEYEN: CLAUDINE-ROLAND SABATIER

MARCEL Ayme

DALDAKİ KEDİNİN KIRMIZI MASALLARI

Yirminci yüzyılın en ünlü öykücülerinden **Marcel Ayme**'nin dünya çocuk yazınında apayrı bir yeri vardır. *Daldaki Kedinin Mavi Masalları* ve *Daldaki Kedinin Kırmızı Masalları*'nda toplanan öykülerinde küçük bir çiftlikte yaşayan iki küçük kızkardeşin: Delfin ile Marinette'in günlük yaşamlarını anlatır. Küçük kızların yaşadıkları olaylar sıradan olaylar, karşılaştıkları sorunlar sıradan sorunlardır. Ama yaşamlarına her birinin kendine göre düşünceleri ve becerileri olan, üstelik insanlar gibi konuşan, tartışan, gerekince olağanüstü işler de başaran tavuklar, horozlar, tavus kuşları, kediler, köpekler, kurtlar, tilkiler de karışınca, hem çok ilginç, hem çok eğlenceli bir masal dünyası açılır önlerinde. Marcel Ayme de bunları öyle güzel anlatır ki, biz de aralarına katılır, ilginç serüvenlerini onlarla birlikte yaşarız.

ISBN 978-975-07-0968-5

9 789750 709685

<http://www.cacocuk.com>

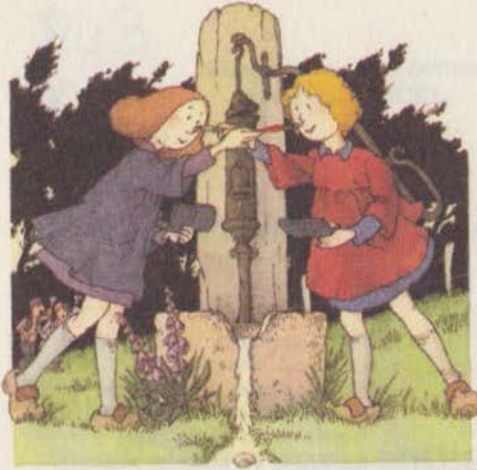

KDV İÇİNDEDİR

0005994

16 50 2

Marcel Aym 
DALDAKİ KEDİNİN
KIRMIZI MASALLARI
YAĞMUR YAĞDIRAN KEDİ

♥ CAN
ÇOCUK

ÇOCUK KİTAPLARI DİZİSİ

Yayın Yönetmeni: Samiye Öz
Dizgi: Gelengül Çakır
Düzeltili: Nurten Sönmezcan
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı ve Cilt: Türkmenler Matbaası

1. basım: Temmuz 2008

2. basım: Nisan 2009

ISBN 978-975-07-0968-5
Les Contes Rouges Du Chat Perche, Marcel Aymé
© Editions Gallimard, 1963
© Claudine-Roland Sabatier
© Can Sanat Yayınları Ltd Şti., 2007
Bu eserin Türkçe yayın hakları
Onk Ajans Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Marcel Aym 
DALDAKİ KEDİNİN
KIRMIZI MASALLARI
YAĞMUR YAĞDIRAN KEDİ

Fransızca aslından  eviren
TAHSİN YÜCEL

Resimleyen
CLAUDINE-ROLAND SABATIER

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, T CARET VE SANAY  LTD.  T .
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray. İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 252 59 88 252 59 89 Faks: 252 72 33
www.cancocuk.com
cancocuk@cancocuk.com

**MARCEL AYZE'NİN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
ÖTEKİ KİTABI**

DALDAKİ KEDİNİN MAVİ MASALLARI

Marcel Aym , (1902-1967) pek çok kitap yazmış büyük bir yazarı ustadır. Gerek ilkokul, gerekse ortaokul çağındaki çocukların bayılarak okudukları bu masallar, dünyanın dört bir yanında b y klerce de çok sevilmiş ve dünyanın pek çok diline çevrilip yayınlanmıştır. Çocuklar için yazan büyük yazarın en büyük özelliğidir bu: Yazdıklarını yediden yetmişe herkese okutabilmek.

İçindekiler

Yağmur Yağdıran Kedi.....	9
İnekler	31
Köpek.....	53
Suluboya Kutuları	74
Öküzler	94
Problem	113
Tavus Kuşu.....	133

Yağmur Yağdıran Kedi

Delfin’le Marinet’in annesiyle babası akşam, tarladan dönerken, kediyi kuyunun kapağı üzerinde buldular, taranıp arınıyordu.

“Hoppala!”

“Bizim kedi ayağını kulağının ardından geçiriyor: Yarın gene yağmur yağacak!” dediler.

Gerçekten de, ertesi gün sabahtan akşama kadar yağmur yağdı. Tarlaya gitmeyi unutmak gerekiyordu. Büyükler, başlarını kapıdan dışarı çıkaramamalarına sinirleniyor, kızlarının yaptıklarına da hiç mi hiç katlanamıyorlardı. En büyük Delfin’le en sarışın Marinet, mutfakta uçtu uçtu, aşık, bebek, kurt oyunu oynuyorlardı.

“Hep oyun, hep oyun!” diye homurdanıyordu büyükler. “Kocaman kızlar oldular, yaşına da gelseler, oynayacaklar gene. Dikiş dikmek ya da Alfred Amca’ya mektup yazmak dururken.”

Küçüklere homurdanmaları sona erince, pencerede oturup yağmura bakan kediye kızmaya başlıyorlardı.

“Bunun da onlardan kalır yanı yok. Sabahtan

akşama kadar yerinden bile kıpırdamaz. Ambarlarda fareler cirit atıyormuş, umurun-
da mı? Beyimiz, farelere aldırmaz, yiyip içip
yatmayı sever. Hiç yormaz tatlı canını.”

“Siz de her şeye bir kulp takarsınız,” diye
yanıt veriyordu kedi. “Gündüzleri neye yarar,
bilmez misiniz? Eğlenip uyumaya. Gece-
leri ben ambarda koşup dururken, siz-
ler horul horul uyursunuz hep. Bir afe-
rin bile demezsiniz.”

“Anladık, anladık, sen de zeytinyağı
gibi üste çıkarsın hep!”

İkinci üzeri, yağmur hâlâ yağıyordu. Büyükler
bir iş için ahıra gitmişlerdi. Küçük kızlar masanın
çevresinde oynamaya başladılar.

“Böyle oynamasanız iyi edersiniz,” dedi kedi.
“Bir şey kırarsanız sonra, büyükler de size bağırır.”

“Senin her sözüne uyacak olsak, hiçbir oyun oy-
namamamız gerekirdi,” dedi Delfin.

“Çok doğru,” dedi Marinet. “Alfons'a (kediye bu
adı vermişlerdi) kalsa, bütün gün uyumamız gere-
kecek.”

Alfons uzatmadı, küçük kızlar yeniden koştur-
maya başladılar. Masanın üstünde bir çini tabak vardı.
büyükler yüz yıldır bu evde olan bu çini tabağı çok
sever, üzerine titrerlerdi. Delfin’le Marinet, koşar-
ken yaptıklarının sonunu düşünmeden masanın
ayaklarından birini tutup kaldırdılar. Çini tabak ya-
vaş yavaş kayıp döşeme taşlarının üstüne düşerek
parça parça oldu. Kedi hep pencerede oturuyordu,
başını çevirip de bakmadı bile. Küçük kızlar, koştur-
mayı çoktan unutmuşlardı, kulakları ateş gibi yanı-
yordu.

"Alfons, Alfons, çini tabak kırıldı. Ne yapacağız şimdi?"

"Kırıkları toplayın, götürüp bir çukura atın. Belki de büyükler farkına varmaz. Ama çok geç. İşte geliyorlar."

Büyükler çini tabağın parçalarını görünce öyle bir öfkeleniler, öyle bir öfkeleniler ki, pireler gibi zıplamaya başladılar mutfağın içinde.

"Sizi gidi sizi!" diye bağıyorlardı. "Yüz yıldır ailemizindi bu tabak! Parça parça ettiniz onu! Başka bir şey gelmez ki elinizden! İki küçük canavarısınız! Ama cezanızı göreceksiniz! Oyun yasak, kuru ekmekten başka bir şey de yemeyeceksiniz!"

Büyükler cezayı hafif buldular, bir süre düşündüler, sonra acımasız bir gülümseyişle küçüklere baktılar:

"Hayır, kuru ekmek de yok. Yarın yağmur yağmazsa... yarın, hah! hah ha! Yarın Melina Teyze'ye bir kavanoz reçel götüreceksiniz," dediler.

Delfin'le Marinet sapsarı kesilmişler, ellerini kavuşturarak yalvaran gözlerle bakıyorlardı.

"Yalvarmak hiçbir işe yaramaz! Yağmur yağmazsa, Melina Teyze'ye bir kavanoz reçel götüreceksiniz."

Melina Teyze çok yaşlı, çok kötü bir kadındı, ağzında diş kalmamıştı, çenesi sakallarla kaplıydı. Küçük kızlar kendisini görmek için köye gittiklerinde durmadan sarılıp öperdi onları. Hiç de hoş bir şey değildi bu, hele o sakalları yok muydu! Sakallarını yüzlerine batırır, bu da yetmiyor-

muş gibi, ikide bir saçlarını çek-
di. En hoşlandığı şey de nicedir
saklamakta olduğu küflü ek-
mekleri, küflü peynirleri onla-
ra zorla yedirmektir. Üstelik, bu
Melina Teyze, küçük kızların
kendisine çok benzediklerini, yıl-
lar sonra tıpkı kendisi gibi olacaklarını söylerdi. Bu-
nu düşünmek bile tüyler ürperticiydi.

Kedi içini çekti:

“Zavallı kızlar,” dedi. “Her yanı çatlamış bir es-
ki tabak için bu kadar ceza da çok ağır.”

“Sen ne karışıyorsun? Onları korumana bakılır-
sa, sen de yardım ettin tabağı kırmalarına, öyle değil
mi?”

“Hayır, hayır, Alfons pencereden hiç ayrılmadı,”
dedi küçükler.

“Kesin sesinizi! Hepiniz aynısınız, hepiniz birbi-
rinizi destekliyorsunuz. Birbirinizin suçunu gizle-
mekten başka bir şey yaptığınız yok. Bütün günü
uyumakla geçiren bir kedi...”

“Böyle konuşacaksanız, ben de kalkıp giderim,
daha iyi,” dedi kedi. “Marinet, pencereyi aç bana!”

Marinet pencereyi açtı, kedi avluya atladı. Yağ-
mur dinmişti, hafif bir yel bulutları önüne katmış,
süpürüp götürüyordu.

Büyüklerin keyfi yerine gelmişti:

“Hava açıyor,” dediler. “Yarın çok güzel olacak.
Melina Teyze’ye gitmek için bundan iyisi can sağlı-
ğı. Talihiniz varmış. Hadi, yeter ağladığınız. Ağla-
makla tabak yerine gelmez. Odunluktan odun geti-
rin, daha iyi.”

Küçük kızlar, kediyi odunlukta, odun yığınları-
nın üstüne yerleşmiş buldular. Delfin, gözyaşlarının

arasından, kedinin taranıp arınmasına baktı bir süre, sonra, Marinet'i çok şaşırtan bir gülümsemeyle:

"Alfons," diye seslendi.

"Ne var, minik kızım?"

"Bir düşüncem var: Yarın sen istemezsen, Melina Teyze'ye gitmeyiz."

"Benim de bütün dileğim bu. Ama ne söylesem boş, büyükler beni dinlemezler ki!"

"Büyükleri ne yapacaksın! Ne dediler biliyor musun? Yağmur yağmazsa, Melina Teyze'ye gidersiniz dediler."

"Ee?"

"Eeesi mesi var mı? Ayağını kulağının ardından geçirirsin, olur biter. Yarın yağmur yağar, biz de Melina Teyze'ye gitmeyiz."

"Bak, işte bu çok iyi," dedi kedi. "Ben bunu düşünmemiştim. Çok iyi bir düşünce bu."

Ayağını kulağının ardından geçirmeye başladı, elli kez, yüz kez geçirdi belki.

"Rahat rahat uyuyun bu gece. Yarın öyle bir yağmur yağacak ki, köpekler bile dışarıda kalamayacak."

Akşam yemeğinde, büyükler hep Melina Teyze'yi konuştular. Yollayacakları reçel kavanozunu çoktan hazırlamışlardı. Küçük kızlar gülmemek için zor tutuyorlardı kendilerini. Birçok kez, kardeşiyle göz göze gelince, Marinet güldüğünü göstermemek için yutkunur gibi yaptı. Yatma saati gelince, büyükler pencereye gittiler:

"Çok güzel bir gece doğrusu," dediler. "Gökyü-

z  hiç böylesine yıldıztlı olmamıştı. Yarın yoliarda yürümek çok hoş olacak.”

Ama ertesi gün hava kapalıydı, erkenden yağmur başladı. Büyükler, “Bundan bir şey çıkamaz, bu yağmur çok sürmez,” diyorlardı. Küçük kızlara pazarlık giysilerini giydirdiler, saçlarına da birer pembe kurdele bağladılar. Ama sabahtan öğleye, öğleden akşama kadar yağmur yağdı. Pazarlık giysilerle pembe kurdelelerin çıkarılması gerekti. Gene de keyifliydi büyükler.

“Gitmeniz ertelendi. Yarın gidersiniz Melina Teyze'ye. Hava açmaya başlıyor. Mayıs ortasında   gün üst üste yağmur yağması çok tuhaf doğrusu,” diyorlardı.

Kedi o akşam da taranırken ayağını kulağının ardından geçirdi, ertesi gün gene yağmur yağdı. Dün olduğu gibi bugün de küçük kızları Melina Teyze'ye yollamak söz konusu olamazdı. Büyüklerin keyfi kaçmaya başlıyordu. Havanın kötülüğü yüzünden, cezayı geciktirmenin sıkıntısına bir de tarlalarda çalışmaya gidememenin sıkıntısı ekleniyordu. Hiç yoktan kızlarına kızıp bağırıyor, tabak kırmaktan başka bir işe yaramadıklarını söylüyor, sonra da: “Melina Teyze'ye gitmek iyi gelecek size,” diyorlardı. “Hava aınca, erkenden yola çıkacaksınız.” öfkelerinin neredeyse çılgınlığa dönüştüğü bir sırada, kedinin üzerine atıldılar, biri süpürgeyle, biri de takunyayla vurmaya başladı, hem de tembelin, yararsızın biri olduğunu söyleyerek.

“Demek böyle,” dedi kedi. “Siz benim düşündüğümden de k t ym şs n z. Hiç yoktan dövdünüz beni, ama kedilik onurum üstüne söz veriyorum ki buna pişman olacaksınız.”

Büyükler bu olayı çıkarmasalar, kedi, yağmur yağdırmaktan çok geçmeden bıkacaktı. Ağaçlara tırmanmayı, tarlalarda, korularda koşmayı çok se-verdi; dostlarını Melina Teyze'ye gitme sıkıntısından kurtarmak için her gün içeride kalmayı biraz aşırı buluyordu. Ama sırtına inen süpürge ve takun-yalar onda öyle bir anı bırakmıştı ki, küçük kızlar ayağını kulağının ardından geçirmesini rica etmeye gerek görmediler. Bu iş artık onun kendi sorunuy-du. Sekiz gün üst üste, sabahtan akşama kadar yağmur yağdırdı. Evde oturmak zorunda kalan, üs-telik ürünlerinin çürüdüğünü gören büyükler, yer-lerinde duramaz olmuşlardı. Çini tabağı da, çocukla-rı Melina Teyze'ye yollamayı da unutmuşlardı. Ama yavaş yavaş kediye yan bakmaya başladılar. Arada bir, alçak sesle, uzun uzun konuşuyorlar, neler ko-nuştuklarını kimsecikler bilemiyordu.

Yağmurun sekizinci günü, büyükler erkenden kalkmışlar, havanın kötülüğüne aldırmandan, istas-yona gitmeye hazırlanıyorlardı. Kente patates yolla-yacaklardı. Delfin'le Marinet, yataklarından kalkın-ca, büyüklerin mutfakta bir torba diktiklerini gör-düler. Masanın üstünde de en azından iki kilo ağırlı-ğında kocaman bir taş vardı. Çocuklar ne yaptıkları-nı sorunca, biraz şaşırdılar, patates torbalarıyla baş-ka bir şey daha yollayacaklarını söylediler. Bu arada Alfons içeriye girdi, herkesi kibarca selamladı. Bü-yükler:

“Alfons, sana taze süt ayırdık,” dediler. “Yemek, sobanın yanında seni bekliyor.”

“Teşekkür ederim, büyükler, çok iyisiniz,” dedi kedi, ama böyle iyi davranışlara alışkın olmadığı için biraz şaşırdı.

O sütünü içerken, büyükler üstüne atıldılar, iki ayağını biri, iki ayağını da öbürü yakaladı, baş aşağı torbaya soktular zavallıyı. İki kiloluk koca taşı da torbaya koyduktan sonra ağzını sağlam bir iple sıkı sıkı bağladılar. Zavallı kedi torbanın içinde çırpınıp duruyor,

“Ne oluyorsunuz yahu, ne oluyorsunuz? Büyükler, siz aklınızı mı kaçırdınız!” diye bağıırıyordu. Büyükler,

“Hiçbir şey olduğumuz yok,” dediler. “Ayağını her akşam kulağının ardından geçiren bir kedi istemiyoruz artık, hepsi bu. Bu kadar yağmur yeter. Suyu böylesine çok sevdiğine göre, iyice doycaksın yavrum. Beş dakika sonra, ırmağın dibinde taranacaksın.”

Delfin’le Marinet bağıırıp çağırmaya başladılar, Alfons’u ırmağa attırtmayacaklarını söylediler. Büyükler de bağıırıp çağırmada onlardan aşağı kalmıyor, durmadan yağmur yağdıran bu pis hayvanı boğmalarına hiçbir şeyin engel olamayacağını söylüyorlardı. Alfons miyavlıyor, çılgınlar gibi tepiniyordu. Marinet kediyi torbanın üstünden öpüyor, Delfin’le yerlere kapanıp yalvarıyor, kedilerinin yaşamının bağışlanmasını istiyordu. Büyüklerse, çocuk yiyen dev seslerini andıran bir sesle:

“Hayır, olmaz, kötü kedilere acımak yok!” diyorlardı.

Birdenbire, saatin sekize geldiğini, istasyona geç kalacaklarını anladılar. Çabucak paltolarını sırtlarına, başlıklarını da başlarına geçirdiler. Mutfaktan çıkarken, küçüklere döndüler:

“Şimdi ırmağa gidecek zamanımız yok, öğleyin, dönüşte gideceğiz,” dediler. “O zamana kadar sakın

torbayı açmaya kalkmayın. Döndüğümüzde Alfons torbanın içinde olmazsa, dosdoğru Melina Teyze'ye gideceksiniz, altı ay, belki de ömrünüz boyunca Melina Teyze'nin yanında kalacaksınız.”

Büyükler yola çıkar çıkmaz, Delfin'le Marinet torbanın ağzını çözdüler. Kedi başını çıkardı, sonra da:

“Küçük kızlar, sizin altın yürekli olduğunuzu her zaman düşünmüşümdür,” dedi, “ama kendimi kurtarmak için sizin altı ay, belki daha da uzun bir süre Melina Teyze'de kalmanıza boyun eğersem, yüreğime dert olur. Böyle kurtulmaktansa ırmağa atılmayı yeğ tutarım.”

Delfin'le Marinet de:

“Melina Teyze söylendiği kadar kötü değildir, altı ay da çabuk geçer,” dediler hemen.

Ama kedi dinlemek bile istemedi, kararının kesin olduğunu göstermek için de başını torbanın içine çekti. Delfin onu kandırmaya çalışırken, Marinet avluya çıktı, yağmurun altında dolaşan ördekten akıl sordu. Uyanık bir ördekti bu, çok da ağırbaşlıydı. Daha iyi düşünmek için başını kanadının altına aldı.

“Ne kadar kafa patlatsam boşuna,” dedi sonunda, “Alfons'u torbadan çıkarmanın yolunu bulamıyorum, iyi tanırım onu, inatçının biridir. Zorla çıkar-sak bile, dönüşlerinde büyüklere teslim olmasını hiç kimse önleyemez. Ona hak vermiyor da değilim. Onun yerinde olsam, benim yüzümden Melina Teyze'ye yollanmanızı hiç istemezdim doğrusu, içim rahat etmezdi.”

“Ya biz? Alfons boğulacak olursa bizim içimiz sızlamaz mı?”

“Kuşkusuz, kuşkusuz,” dedi ördek, “her şeyi yoluna koyacak bir şeyler bulmalı. Ama ne kadar düşünsem boşuna, hiçbir çözüm yolu göremiyorum.”

Marinet, çiftlikteki tüm hayvanlardan akıl sor-

mayı düşündü, zamandan kazanmak için de hepsini mutfağa almaya karar verdi. Atlar, köpekler, öküzler, inekler, domuzlar, kümes hayvanları içeriye gelip küçüklerin gösterdiği yerlere oturdular. Böylece oluşan halkanın ortasında bulunan kedi, başını torbadan çıkarmaya razı oldu. Yanında duran ördek, hayvanlara durumu anlatmak üzere söz aldı. Sözleri bitince, herkes sessiz sessiz düşünmeye başladı.

“Bir önerisi olan var mı?” diye sordu ördek.

“Ben varım,” dedi domuz. “Öğleyin eve döndükleri zaman, büyüklerle konuşurum ben, böyle kötü şeyler düşündükleri için utandırırım onları. Hayvanların yaşamının kutsal olduğunu anlatırım. Alfons’u ırmağa atmakla iğrenç bir suç işleyeceklerini söyleyim. Hiç kuşku yok, anlarlar beni.”

Ördek sevgiyle başını salladı, ama bu işe akılı yatmışa benzemiyordu. Büyükler, domuzu salamura fıçısına atmayı düşünüyorlardı, görüşlerinin fazla bir ağırlığı olmayacaktı.

“Başka bir önerisi olan var mı?”

“Ben varım,” dedi köpek. “Siz her şeyi bana bırakın. Büyükler torbayı götürürken, kediye bıraktıncaya kadar baldırlarını ısırırım.”

Bu öneri uygun gibi göründü, ama ne olursa

olsun, Delfin'le Marinet büyüklerinin baldırlarının ısırılmasına yanaşmıyorlardı.

“Hem köpek çok yumuşak başlıdır,” dedi inek. “Büyüklerle çatışmayı göze alamaz.”

Köpek içini çekti:

“Yalan değil, çok yumuşak başlıyımdır,” dedi.

Ak öküz söz aldı o zaman:

“Daha kolay bir yol var,” dedi. “Alfons torbadan çıkar, yerine bir odun kütüğü koyarız, olur biter.”

Öküzün sözleri hayranlıkla karşılandı, ama kedi başını salladı:

“Olanaksız,” dedi. “Büyükler torbada bir kımıldı, bir soluk duymayınca hemen anlarlar gerçeği.”

Alfons'un haklı olduğunda birleşmek zorunda kaldılar, biraz umutları kırıldı. Bir sessizlik oldu. Sonra at söz aldı. Tüyleri dökülmüş, yaşlı bir attı bu, bacaklarının üstünde titrer dururdu, büyükler artık ondan yararlanmıyor, onu at kasaplarına satmayı düşünüyorlardı.

“Benim çok bir ömrüm kalmadı,” dedi, “nasıl olsa öleceğim, iyisi mi yararlı bir şey için öleyim. Alfons gençtir. Alfons'un önünde parlak bir kedi geleceği var. Bu durumda torbaya onun yerine benim girmem daha doğal.”

Yaşlı atın bu önerisi herkesi etkiledi. Alfons da çok duygulandı, torbadan çıkıp yanına gitti, sırtını şişirerek bacaklarına sürtündü.

“Sen dostların en iyisi, hayvanların en yüce gönüllüsüsün,” dedi yaşlı ata. “Bugün boğulmaktan kurtulursam, benim için göze aldığın özveriyi hiçbir zaman unutmayacağım; bütün gönlümle teşekkür ederim sana.”

Delfin'le Marinet neredeyse ağlayacaklardı. Do-

muz da hıçkırmaya başladı, o da çok iyi yürekliydi.

Kedi, ayağıyla gözlerini kuruladı, sonra gene sürdürdü konuşmasını:

“Yazık ki, gerçekleştirilmesi olanaksız bir öneride bulunuyorsun bana. Çok üzuldüm, çünkü böylesine dostça sunulan bir armağanı seve seve alırdım. Ama ben kendim tümüyle dolduruyorum bu torbayı, benim yerimi senin almana olanak yok. Senin başın bile tümüyle sığmaz bu torbaya.”

Küçük kızlar da, hayvanlar da anladılar ki, böyle bir yer değiştirmeye olanak yoktu. Yaşlı at, Alfons'un yanında dev gibi görünüyordu. Saygı kurallarına fazla kulak asmayan bir horoz bu yaklaşımı gülünç buldu, kahkahalarla gülmekten de çekinmedi.

“Kes sesini!” dedi ördek. “Gülecek durumda değiliz. Bunu senin de anladığını sanıyordum. Arsızın birisin sen. Lütfen, çık dışarı!”

“Sana ne oluyor, sen kendi işine karış!” dedi horoz. “Ben sana saati soruyor muyum?”

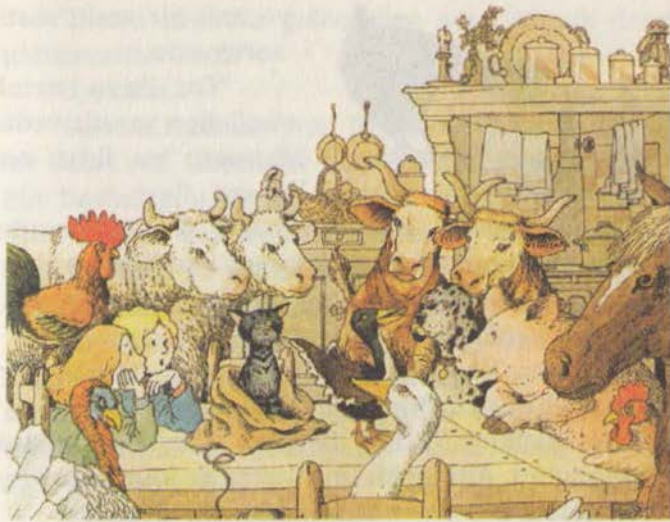
“Tanrım, ne bayağı bir yaratık bu,” diye mırıldandı domuz.

Tüm hayvanlar:

“Çık dışarı!” diye bağırmaya başladılar. “Çık dışarı, horoz! Çık dışarı, aşağının bayağısı! Çık dışarı!”

Horozun ibiği kıpkırmızı oldu, öcünü alacağına yeminler ederek çıktı. Hava yağmurlu olduğu için arabalığa girdi. Birkaç dakika sonra, Marinet de oraya geldi, odun yığınının içinden özenle bir kütük seçti.

Horoz, cana yakın bir sesle:

“Aradığını bulmana yardım edebilirim,” dedi.

“Hayır, hayır, şey biçiminde bir kütük arıyorum ben, şey biçiminde...”

“Kedi biçiminde desene şuna! Ama Alfons'un da söylediği gibi, büyükler kütüğün kımıldamadığını çabucak anlarlar.”

“Hiç de değil,” diye yanıtladı Marinet. “Ördek diyor ki...”

Mutfakta, horozdan sakınmak gerektiğini söylemişlerdi, bu nedenle Marinet kendini tuttu, ağzından başka bir şey kaçırmadan, seçtiği kütüğü alıp arabalıktan çıktı. Horoz, onun yağmurun altında koşarak mutfağa girdiğini gördü. Az sonra da kediyle birlikte Delfin çıktı dışarıya, kediye ambarın kapısını açtıktan sonra, eşikte beklemeye başladı. Horoz, gözlerini yuvarlak yuvarlak açarak olanları anlamaya çalışıyor, ama hiçbir şey anlayamıyordu. Arada bir Delfin mutfakın penceresinin önüne geliyor, he-

yecanlı bir sesle saati soruyordu.

“On ikiye yirmi var,” diye yanıtlıyordu Marinet, “on ikiye on var... beş var...”

Kedi ortalıkta görünmüyordu. Ördek dışında tüm hayvanlar mutfaktan ayrılmış, kendilerine birer sığınak bulmuşlardı.

“Saat kaç?”

“On iki. Yandık. Sanki... İşıtıyor musun? Bir araba gürültüsü... Büyükler dönüyorlar.”

“Ne yapalım?” dedi Delfin. “Alfons’u ambara kapatacağım. Altı ay Melina Teyze’de kalmakla ölecek değiliz ya!”

Kapıyı kapatmak üzere kolunu uzattığı sırada Alfons dişlerinin arasında bir fareyle eşikte belirdi. Yolun ucunda da büyüklerin arabası görünmüştü; dolu dizgin geliyordu. Kedi ile Delfin mutfığa koştular. Marinet, kütüğü yumuşak dursun diye bezlere sarıp torbaya koymuştu. Onlar gelince gene açtı torbanın ağzını. Alfons fareyi torbaya bıraktı. Torbanın ağzı hemen kapatıldı. Büyüklerin arabası bahçenin sonuna yaklaşıyordu.

Ördek, torbanın üzerine eğildi:

“Fare, kedi senin yaşamını bağışlıyor, ama bir koşulu var, duyuyor musun?” dedi.

Çok kısık, çok zayıf bir ses:

“Evet, duyuyorum,” diye yanıtladı.

“Bir tek şey istiyoruz senden, torbadaki kütüğün üstünde durmadan yürüyeceksin, ama öyle yürüyeceksin ki, kütük kımıldıyor sanacaklar.”

“Kolay iş. Sonra?”

“Sonra insanlar gelecekler, suya atmak üzere götürecekler seni.”

“İyi ama...”

“Aması maması yok! Torbanın dibinde küçük bir delik var. Gerekirse büyütürsün, yanında köpeğin havladığını duyar duymaz da çıkıp kaçarsın. Ama köpek havlamadan çıkmaca yok. Çıkarsan, seni öldürür. Anlaşıldı mı? Sonra, ne olursa olsun bağırmayacak, tek sözcük söylemeyeceksin.”

Büyüklerin arabası avluya giriyordu. Marinet, Alfons'u tahta sandığının içine saklayıp torbayı da bu sandığının üstüne koydu. Büyükler atları çözerken, ördek, mutfaktan ayrıldı, küçükler de biraz kızarsın diye gözlerini ovdular.

Büyükler içeriye girdiler.

“Ne kötü hava,” dediler. “Yağmur paltolarımızdan bile geçti. Hep şu pis kedinin yüzünden!”

“Torbaya kapatılmış olmasam, belki size acırdım,” diye atıldı kedi.

Sandığının içinde, torbanın tam altında duruyordu, sesi torbadan gelir gibiydi. Fare de kütüğün üzerinde gidip geliyor, torbayı kımıldatıyordu.

“Bizim acınacak bir yanımız yok. Kötü durumda olan sensin. Ama bunu fazlasıyla hak ettin.”

“Böyle konuşmayın, büyükler. Görünmek istediğiniz kadar kötü değilsiniz. Bırakın da çıkayım şu torbadan. Bırakırsanız bağışlarım sizi.”

“Bizi bağışlamak mı? Pes doğrusu! Sekiz gündür yağmur yağdıran bizdik sanki!”

“Hayır,” dedi kedi, “elinizden gelmez ki; yağdıramazsınız. Ama geçen gün beni haksız yere dövdünüz. Canavarlar! Cellatlar! Taş yürekli!”

Büyükler:

“Seni gidi iğrenç hayvan seni!” diye haykırdılar.
“Bize hakaret ediyorsun, öyle mi?”

Öyle bir sinirlendiler ki, süpürge sapıyla torbanın üstüne vurmaya başladılar. Ama sopayı üstü bezle sarılı kütük yiyor, korkudan şaşkına dönen fare zıplayıp duruyor, Alfons da sandığının içinde çığlıklar atıyordu.

“Ağzının payını aldın mı şimdi? Bize gene taş yürekli diyecek misin?”

“Ben sizinle konuşmuyorum artık,” dedi Alfons. “Ne söylerseniz söyleyin. Sizin gibi kötü insanlarla konuşmak için ağzımı bile açacak değilim.”

“Canın nasıl isterse! Hem zaman da geldi artık, hadi bakalım, ırmağa gidiyoruz.”

Büyükler, küçük kızların çığlıklarına kulak bile asmadan torbayı kapıp çıktılar mutfaktan. Avluda kendilerini bekleyen köpek de arkalarına düştü. Köpeğin öyle üzgün bir görünüşü vardı ki büyükleri bile rahatsız etti. Arabalığın önünden geçtikleri sırada, horoz karşılarına çıktı:

“Ne o, büyükler?” dedi. “Zavallı Alfons’u suya mı atacaksınız? Ama çoktan ölmüş galiba. Odun kütüğünden farksız, hiç kımıldadığı yok!”

“Olabilir. Öyle bir süpürge dayacağı yedi ki, bir kendi bilir, bir de biz. Pestili çıktı.”

Büyükler bunları söyledikten sonra paltolarının altında sakladıkları torbaya şöyle bir göz attılar.

“O kadar süpürge yedi, gene de kımıl kımıl kılmıyor.”

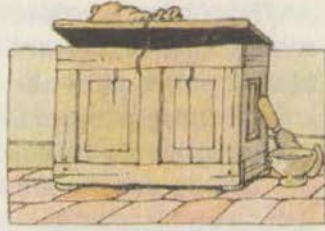
“Doğru,” dedi horoz, “ama hiç sesi çıkmıyor, torbanın içinde kedi değil de bir kütük var sanki.”

“Gerçekten de öyle, bize karşılık vermek için bile ağzını açmayacağını söyledi.”

Horoz, bunun üzerine, kedinin varlığından kuş-kulanmayı göze alamadı, ona iyi yolculuklar diledi.

Bu sırada, Alfons sandıktan çıkmış, mutfağın ortasında küçüklerle halay çekiyordu. Bunu gören ördek, keyiflerini kaçırmak istememekle birlikte, büyükler işi anlarlar diye kaygılanıyordu. Halay biter bitmez konuşmaya başladı:

“Şimdi gözümüzü dört açmamız gerekli,” dedi. “Büyükler döndüğü zaman kediyi mutfakta bulmalı. Alfons, ambara yerleşmenin zamanı geldi. Unutma, gündüzleri hiç dışarı çıkmayacaksın.”

“Her akşam, arabalıkta yiyeceğini bulacaksın,” dedi Delfin. “Hiçbir zaman sütsüz kalmayacaksın.”

Marinet de söz aldı:

“Gündüzleri de ambara gelip sana günaydın deriz,” dedi.

“Ben de geceleri odanıza konukluğa gelirim. Akşam, yatarken, pencerenizi aralık bırakırsınız, olur biter.”

Küçük kızlarla ördek, kediyi ambarın kapısına kadar götürdüler. Bu sırada fare de geldi, torbadan kaçmış, ambarına dönüyordu.

“Çok ıslandım,” dedi. “Yağmur altında yol bitmek bilmiyordu. Üstelik, neredeyse boğuluyordum. Köpek ancak son dakikada, büyükler ırmağın kıyısına geldikleri zaman havladı. Neredeyse torbayla birlikte beni de suya atacaklardı.”

“Neyse, her şey yolunda gitti,” dedi ördek. “Ama fazla gecikme artık, ambarına koş.”

Büyükler, eve dö-
nünce, küçüklerin şar-
kı söyleyerek sofraya ha-
zırladıklarını görüp
şaşırdılar.

“Bakıyoruz, zavallı
Alfons’un ölümü sizi
pek üzmüşe benzemi-
yor. Giderken ne diye

o kadar bağırdınız öyleyse? Daha candan dostları
olmalıydı doğrusu. Gerçekte eşsiz bir hayvandı, çok
duyacağınız eksikliğini.”

“Çok üzüldük,” dedi Marinet, “ama ölenle ölü-
mez ki. Elimizden ne gelir?”

Delfin de:

“Ne olursa olsun, başına geleni hak etmişti,” di-
ye ekledi.

Büyükler,

“Bu konuşmaları hiç mi hiç beğenmiyoruz,” di-
ye homurdandılar. “Acımasız çocuklarsınız siz. İki-
nizi de Melina Teyze’ye yollamalı.”

Sofraya oturdular, ama öyle üzgündüler ki, ne-
redeyse hiçbir şey geçmiyordu boğazlarından. Kü-
çüklere bakıyor, dört kişiymişler gibi yediklerini
söylüyorlardı.

“Üzüntü hiç iştahınızı kesmiyor. Alfonsçuk bizi
görebilseydi, gerçek dostlarının kimler olduğunu
anlardı.”

Yemeğin sonunda gözyaşlarını tutamadılar,
mendillerini çıkarıp ağlamaya başladılar.

“Ne oluyor size böyle, büyükler?” diyordu kü-
çükler. “Kendinize gelin biraz, bu kadar da zayıf ol-
mayın. Ağlamakla Alfons’u diriltemezsiniz. Bir tor-
baya koydunuz onu, sopalarla vura vura canını çı-

kardınız, sonra da götürüp ırmağa attınız, orası öyle, ama hepimizin iyiliği içindi bu, ekinlerimiz güneşe kavuşsun diyeydi. Mantıklı olun. Az önce, ırmağa giderken, öyle umursamaz, öyle keyifliydiniz ki!”

Büyükler, bütün gün üzüntülü göründüler, ama ertesi sabah, gökyüzü dupduru, ortalık günlük güneşlikti, kedilerini pek düşündükleri yoktu. Sonraki günlerde daha da az düşündüler. Güneş gittikçe havayı daha çok ısıtıyor, tarla çalışmaları pişmanlığa zaman bırakmıyordu.

Küçüklere gelince, onlar Alfons’u düşünmek gereksiniminde değildiler. Alfons hemen hiç ayrılmıyordu yanlarından. Büyüklerin yokluğundan yararlanarak sabahtan akşama kadar avluda dolaşıyor, ancak yemek saatlerinde gizleniyor, geceleri de küçük kızların odasına geliyordu.

Bir akşam, büyükler çiftliğe dönerken, horoz önlerine çıktı.

“Düş mü, gerçek mi, bilmem ya, Alfons’u avluda gördüm gibime geldi,” dedi.

Büyükler,

“Bu horozun aklından zoru var,” diye söylenecek yürüdüler.

Horoz, ertesi gün gene karşlarına çıktı:

“Alfons ırmağın dibinde olmasa, bugün öğleden sonra avluda küçüklerle oynadığını gördüğüme yemin edebilirdim,” dedi.

“Bu da zavallı Alfons’la bozmuş aklını, gittikçe ahmaklaşıyor!”

Büyükler bunu söylerken, dikkatle horoza bakıyorlardı. Gözlerini ondan ayırmadan fısıldaşmaya başladılar:

“Bu horozun beyni samanla dolu,” diyorlardı, “ama eti budu yerinde. Her gün görüyorduk, ama farkında değildik. Onu daha fazla beslemekle bir şey kazanmayacağız.”

Bizim horoz, ertesi gün erkenden, tam da Alfons’tan söz etmeye hazırlandığı sırada kesiliverdi. Bir güzel kızartıldı, herkesi mutlu etti. Alfons’un sözüm ona öldürülmesinin üzerinden on beş gün geçmişti. Hava hep güzeldi. Bir damla yağmur düşmemişti. Büyükler bunun bir şans olduğunu söylüyorlardı, ama birazcık da kaygılıydılar.

“Ne de olsa uzun sürmesi iyi değil, yoksa kuraklık olur. İyi bir yağmur çok işe yarar,” diyorlardı.

Aradan yirmi gün geçmiş, hâlâ yağmur yağmamıştı. Toprak öylesine kurumuştur ki, artık hiçbir bitki büyüymiyordu. Buğdaylar, arpalar, çavdarlar, büyüyecek yerde sararıyordu. Büyükler, “Kuraklık bir hafta daha sürerse, her şey kavrulacak,” diyorlardı. Gittikçe üzülen, Alfons’u öldürdüklerine pişman oluyor, küçükleri buna neden olmakla suçluyorlardı. “Siz çini tabağı kırmasaydınız, kediyle başımız derde girmezdi, hâlâ burada olur, yağmuru muzu yağdırırdı,” diyorlardı. Akşamları, yemekten sonra, avluya çıkıp oturuyor, gözlerini gökyüzüne dikerek umutsuzluk içinde, “Alfons!” diye bağıraarak ellerini ovuşturuyorlardı.

Büyükler bir sabah küçüklerin odasına geldiler. Onları uyandıracaklardı. Gecenin bir bölümünü küçüklerle gevezelik etmekle geçiren kedi, Marinet’in yatağının üzerinde uyuyakalmıştı. Kapının açıldığı-

nı duyunca, karyola örtüsünün altına saklanacak zamanı güçlükle buldu. Büyükler,

“Kalkma zamanı geldi, uyanın,” dediler. “Güneş ortalığı ısıttı bile. Bugün de yağmur yağmayacak gene. Bu da nesi?..”

Konuşmalarını yarıda keserek boyunlarını uzatmışlar, büyümüş, yusuvarlak olmuş gözlerle Marinet'in yatağına bakıyorlardı. Alfons çok iyi saklandığını sanıyordu ama kuyruğunu dışarıda unutmuştu. Marinet de, Delfin de uykuluydu daha, yorganın altına sokuluyorlardı. Büyükler usul usul ilerleyerek kediyi dört ellerinin dördüyle birden yakalayiverdiler. Kedicik havada kaldı.

“Bu da nesi? Alfons bu!”

“Evet, benim. Bırakın beni! Canımı acıtıyorsunuz. Her şeyi anlatırız sonra.”

Büyükler, kediyi yatağın üzerine bıraktılar.

Delfin'le Marinet de kediyi boğma günü olup bitenleri bir bir anlatmak zorunda kaldılar.

“Sizin iyiliğiniz içindi,” dedi Delfin. “Hiç de ölmeyi hak etmeyen, zavallı bir kediyi öldürmekten sizi kurtarmak içindi.”

Büyükler:

“Sözümüzü dinlemediniz,” diye homurdandılar. “Söylenen şey yapılır! Dosdoğru Melina Teyze'ye gideceksiniz!”

Kedi hemen pencereye atıldı:

“Ya, öyle mi?” dedi. “İyi ya, ben de gideceğim Melina Teyze'ye, hem de ilkin ben gideceğim!”

Büyükler yanlış davrandıklarını anladılar. Ekin-

ler vardı işin içinde. Alfons'a çiftlikte kalması için yalvardılar. Ama kedi dinlemek bile istemiyordu. Büyükleri uzun zaman yalvarttıktan, küçüklerin çiftlikte bırakılacağı konusunda söz aldıktan sonra, kalmaya razı oldu.

Aynı günün akşamı –o gün görülmedik bir sıcak vardı– Delfin, Marinet, büyükler, çiftliğin tüm hayvanları avluda kocaman bir halka oluşturdular. Alfons bu halkanın ortasında bir iskemleye oturmuştu. Önce hiç acele etmeden temizliğini yaptı, sonra, sırası gelince, ayağını elli kez kulağının ardından geçirdi. Ertesi sabah, yirmi beş günlük kuraklıktan sonra güzel bir yağmur yağıyor, insanları, hayvanları serinletiyordu. Bahçelerde, tarlalarda, çayırlarda, tüm bitkiler yeniden büyümeye, yeniden yeşermeye başladı. Ertesi hafta, çok mutlu bir olay daha oldu. Melina Teyze sakallarını kazımayı düşünmüş, sakallarını kazıyınca da kolayca koca bulmuştu; yeni kocasıyla oturmak üzere, küçüklerin çiftliğinden bir kilometre öteye taşınyordu.

İnekler

Delfin'le Marinet, inekleri ahırdan çıkardılar. Onları köyün öbür yanına, ırmak kıyısındaki büyük çayırliklarda otlatacaklar, akşama döneceklerdi. Bu nedenle sepetlerine öğle yemeklerini, köpeğin yiyeceğini koymuşlar, ikindi kahvaltısı için de üzerine frenküzümü reçeli sürülmüş, iki dilim ekmek almışlardı.

Büyükler:

“Hadi bakalım, gözünüzü dört açın,” dediler, “hayvanlar yonca yiyip karınlarını şişirmesinler, yol üstündeki ağaçların elmalarını da yemesinler. Ne de olsa çocuk sayılmazsınız artık, ikinizin yaşını toptasak yirmiyi bulur.”

Sonra dost dost kahvaltı sepetini koklayan köpeğe döndüler:

“Sen de gözünü dört aç, gösteriş budalası,” dediler.

“Hep övgü, hep övgü! Hiç değişmez,” diye mırıldandı köpek.

“Size gelince, inekler, be-

dava bir ot otlamaya gidiyorsunuz, bir lokmasını bile kaçırmayın!"

İnekler:

"Siz hiç merak etmeyin, yemeye gelince, yeriz," dediler.

İçlerinden biri, kekre bir sesle:

"Durmadan rahatsız edilmesek, daha da iyi yerdik," dedi.

Küçük, boz bir inekti bu konuşan, adı Kornet'ti. Büyüklerin güvenini kazanmayı başarmıştı, küçüklerin yaptıklarını büyüklere anlatmaktan bıkmaz, yapmadıklarını bile yapmışlar gibi anlatır, onların azarlanmasından, kuru ekmek cezasına çarptırılmasından haz duyardı.

"Rahatsız edilmek mi? Kim rahatsız ediyormuş seni?" diye sordu Delfin.

Kornet:

"Ben ne dediğimi bilirim," diyerek uzaklaşmaya başladı.

Sürü de onun arkasından yola çıktı. Büyükler avlunun ortasında yalnız kaldılar, dişlerinin arasından homurdanmaya başladılar:

"Hımm! Al sana aydınlatılacak bir sorun daha. Hep aynı şey! Bu iki yumurcağın akıllı bir karış havada. Bereket versin ki, Kornet var. Öyle düşünceli, öyle akıllı ki, bize de öyle bağlı ki!"

Birbirine bakarak başlarını sağa eğdiler, sevgiyle yaşayan gözlerini sildiler.

"Güle güle, küçük Kornet, iyi Kornet, güle güle!" diye mırıldandılar.

Sonra da kızlarının vurdumduymazlıklarına söylene söylene evlerine girdiler.

Sürü daha iki yüz metre gitmeden, yolun kıyı-

sında bir elma dalı göründü. Dün geceki fırtınada bir ağaçtan kopmuş olmalıydı. İnekler boğulmayı göze alarak elmaları kemirmeye başladılar. Kornet kırık dalın yanından geçmiş de görmemişti. Durumu anlayınca geri döndü, ama artık iş işten geçmiş, bir elma bile kalmamıştı.

“Demek böyle,” dedi alaylı alaylı, “bakıyorum elma yemenize izin veriliyor. Ölürseniz de ölün, kimin umurunda!”

Marinet hemen atıldı:

“Hadi, hadi, sen yiyemedin de onun için kızıyor-sun,” dedi.

Küçükler gülmeye başladılar, köpek de, inekler de güldüler. Kornet öyle öfkelenmişti ki, dört ayağının üstünde titriyordu. Sinirli bir sesle:

“Söyleyeceğim,” dedi.

Çiftliğin yolunu tutmuştu bile, ama köpek hemen önüne çıktı:

“Bir adım daha atarsan, burnunu koparıp yerim,” dedi.

Dişlerini gösteriyordu ona, sırtındaki tüyler de diken dikendi. Dediğini yapmaya hazır olduğu belliydi. Kornet de anladı bunu, hemen yolunu değiştirdi.

“İyi ya, sonra hesaplaşırız,” dedi, “benim gülme sıram da gelir.”

Sürü gene ilerlemeye başladı. Kornet öteki ineklerin yaptığı gibi yol boyunca otlanmakla oyalanmadı, epeyce açtı arayı. Büyük çayırlar görününce, bir süre ıssız bir evin önünde durarak çitlerin üstüne çamaşır seren bir çiftçi kadınla konuşmaya başladı. Yolun öbür yanında, çiftlikten yüz metre öteelerde, Çingeneler arabalarının atlarını çözüp yolun kıyısı-

na oturmuşlar, sepet örüyorlardı. Sürü, Kornet'in yanına gelince, çiftçi kadın iki küçüğü durdurarak arabayı gösterdi:

"Bu adamlardan sakının," dedi. "Hiç güven olmaz bunlara, her şeyi yapabilirler. İçlerinden biri sizinle konuşmaya kalkarsa, durmayın, yanıt bile vermeyin."

Delfin'le Marinet kibarca teşekkür ettiler, ama teşekkürleri pek de yürekten değildi. Kurnaz, ikiyüzlü, içinden pazarlıklı bir görünüşü vardı çiftçi kadının, bu bakımdan Kornet'e benziyordu. Ağzının ortasında bir tek diş kalmıştı, uzun, sarı bir diş. Bu da bizim küçük kızları biraz korkutuyordu. Kapısının eşiginden gözücuyla kendilerine bakan çiftçi de hoşlarına gitmedi. O güne kadar küçüklerle ne zaman konuşmuşlarsa, ineklerine bakmadıklarını söylemişler, bunu büyüklerine anlatacaklarını söyleyerek, onları korkutmuşlardı. Gene de, arabanın önünden geçerken, adımlarını sıklaştırdılar, dönüp bakmayı bile göze alamadılar. Çingeneler gülerek, şarkılar söyleyerek sepetlerini örüyor, onlara dikkat bile etmiyorlardı.

Büyük çayırdı gün çok güzel geçti, ama Kornet birçok kez çayırın kıyısındaki yonca tarlasına girip hırsızlık etti. Öyle arsız, öyle inatçı davranıyordu ki, bunu üçüncü kez yaptığı zaman, tarladan çıkması için epeyce sopa yemesi gerekti. Tarladan var hızıyla çıkarken, bizim köpek kuyruğuna asıldı, ayağı hiç yere değmeden, yirmi metre gitti böyle. Kornet gene sürünün yanına geldi.

“Bu onlara pahalıya mal olacak,” diye söylendi. İkinciye doğru, küçük kızlar balıklarla konuşmak için ırmağa kadar yürüdüler. Köpek sürüyü beklese daha iyi ederdi, ama

kızlarla birlikte gelmek istedi. Kocaman bir turna balığından başka balık göremediler. Bu turna balığı da budalanın biriydi, küçük kızlar ne söylerlerse söylesinler, “Her zaman söylediğim gibi, iyi bir yemek, üstüne de iyi bir uyku, bundan

iyisi can sağlığı!” demekle yetiniyordu. Çoban kızlar da, köpek de turna balığına daha başka şeyler söyletmeye çalışmaktan vazgeçip çayırılığa döndüler. Sürü sakın sakın otluyordu, ama Kornet yok olmuştu, öteki inekler otlamaya dalmışlar, onun uzaklaştığını görmemişlerdi.

Delfin’le Marinet’in hiç kuşkusu yoktu: Kornet dosdoğru eve gitmişti, büyükleri herkesten önce görmek, onlara kendine göre bir öykü anlatmak istiyordu. Daha o çiftliğe varmadan arkasından yetişmek umuduyla hemen çayırdan ayrılarak inekleri var hızlarıyla çiftliğe doğru sürdüler.

Büyükler tarladan dönmemişlerdi daha, ama hiçbir yerde Kornet’ten iz yoktu, hiç kimse kendisini görmemişti. Küçük kızlar çılgına dönmüşler, ne yapacaklarını bilemez olmuşlardı. Başınagelecekleri düşündükçe, köpek de onlardan geri kalmıyordu. Avluda çok güzel tüylü, çok da soğukkanlı bir ördek vardı.

“Şu şaşkınlıktan sıyrılalım bir kez,” dedi. “Önce gidip inekleri sağın, sütü yerine götürün. Ne yapacağımızı bundan sonra düşünüyoruz.”

Küçükler ördeğin öğüdüne uydular. Büyükler çiftliğe döndüğü zaman, onlar sütü yerine koymuşlardı bile. Karanlık bastırmış, mutfak lambası yakılmıştı.

“Merhaba,” dedi büyükler, “her şey yolunda gitti mi? Bir değişiklik var mı?”

“Bence hayır, yeni bir şey yok,” diye yanıtladı köpek.

“Sen kendine sorulduğu zaman konuşursun, hayvanlığın sırası değil! Siz söyleyin, küçükler, bir değişiklik yok mu?”

Küçükler kıpkırmızı olmuşlardı, sesleri de biraz titriyordu.

“Hayır, bir şey yok,” dediler, “her şey aşağı yukarı...”

“Aşağı yukarı da ne demek? Gidip hayvanları görelim, bakalım, onlar ne düşünüyor?”

Büyükler mutfaktan ayrıldılar. Ama köpek onlardan önce çıkmış, ahırın dibinde. Kornet’in yerinde kendisini bekleyen ördeğin yanına varmıştı.

“Merhaba, inekler,” dedi büyükler, “gününüz iyi geçti mi?”

“Çok güzel bir gün geçirdik, büyükler. Hiç böyle güzel ot yememiştik.”

“Güzel, çok güzel. Bir sıkıntınız yok mu?”

“Hayır, hiçbir sıkıntımız yok.”

Büyükler, karanlıkta, el yordamıyla, ahırın dibine doğru ilerlediler.

“Ya sen, sevgili Kornetçik, senin bir diyeceğin yok mu?”

Köpek yumuşak bir sesle karşılık verdi, gerçekte ördek fısıldıyor, köpek yineliyordu:

“Öyle doydum ki, uykudan yıkıldım yıkılacağım.”

“Ne iyi ineksin sen! Seni dinlemek rahatlatıyor insanı. Bugün seni fazla rahatsız etmediler mi?”

“Kimseden yakınlık değilim...”

Köpek bir an duraladı, ama ördek dayatınca istemeye istemeye konuşmak zorunda kaldı:

“Hayır, kimseden yakınlık değilim, yalnız o pis köpek gene kuyruğuma asıldı. Siz ne düşünürsünüz, bilmem, ama bana kalırsa inek kuyrukları köpeklerle salıncaklık etsin diye yaratılmamıştır.”

“Çok doğru. Vay, iğrenç hayvan, vay! Sen hiç üzülme, şimdi böğrüne böğrüne yiyecek tekmeleri. Başına geleceklerden haberi bile yok.”

“Ama fazla da dövmeyin. Doğrusunu isterseniz, şakacıktan yaptı bunu.”

“Hayır, kötü çobanlara acımak olmaz, hak ettiği tekmeleri yiyecek!”

Büyükler mutfağa döndüler. Köpek onlardan önce gelmiş, yemek sobasının altına yatmıştı.

“Gel buraya!” diye bağırdılar.

“Geliyorum,” dedi köpek, “ama siz benden hoşnut değilmiş gibi görünüyorsunuz. Bilirsiniz, çoğu zaman...”

“Gelecek misin sen?”

“Geliyorum, geliyorum. Elimden geleni yapıyorum işte. Sağ yanımda romatizma ağrıları başladı da...”

“Daha iyi ya, güzel bir ilaç bekliyor seni.”

Büyükler bunları söylerken kunduralarının bur-

nuna bakıyorlar, gözlerinden acımasızlık akıyordu. Küçükler köpekten yana çıktılar, onun suçsuz olduğunu söylediler, bir tekme de kendileri yediler.

Ertesisabah, inekleri sağmaya geldikleri zaman, büyükler Kornet'in ahırda olmadığını gördüler. Yerinde, öbür ineklerden alınmış bir kova ılık süt duruyordu.

Durumu ördek açıkladı:

"Az önce, siz ambardayken, Kornet başının ağrıdığını söylüyordu. Küçüklerden kendisini sağmalarını rica etti. Marinet de alıp büyük çayırlara götürdü onu."

Büyükler:

"Kornet öyle istediye, küçükler iyi etmiş," dediler.

Marinet bu sırada tek başına çayırlara doğru gidiyordu. Tek dişli çiftçikadın, çiftliğinin avlusundaydı, çoban kızı köpeksiz ve sürüsüz görünce şaşırdı.

"Ah, başımıza gelenleri bir bilerseniz," dedi Marinet, "dün öğleden sonra bir inek yitirdik."

Çiftçi kadın Kornet'i görmediğini söyledi. Sonra yolun öbür yanında, arabalarının önünde kahvaltı eden Çingeneleri gösterdi:

"Şu sıralarda hayvanları başıboş bırakmak doğru değil. Uyanık olmalı, anlarsın ya," dedi.

Marinet oradan uzaklaşırken, Çingenelerin arasına şöyle bir göz attı, ama sormayı göze alamadı. Hem Kornet'i onların çalmış olabileceklerini sanmıyordu. Nereye koyacaklardı? Arabanın kapısı ineğin geçemeyeceği kadar dardı. Büyük çayırlarda tek başına yürüyerek ırmağa kadar gitti, balıklara dün bir su çukuruna düşüp ölen bir inek görüp görmediklerini sordu. Ama konuştuğu balıkların hiçbirisi böyle bir şey duymamıştı.

“Olsaydı, duyardık,” dedi bir sazan. “İrmakta haberler çabuk yayılır. Böyle bir şey olsa, oğlum daha dün akşam öğrenmiş olurdu. Kulağı deliktir onun.”

Marinet rahatladı, büyük çayıra gelen sürünün yanına vardı. Kardeşinin çiftçi kadınla konuşmuş olması Delfin’i kaygılandırdı. Bu kadın büyüklerle karşılaşacak olursa, onlara Kornet’ten söz edeceği kesindi.

“Haklısın, bunu düşünmemiştim,” dedi Marinete.

Küçük kızlar, açık havada bir gece geçirip de öfkesi yatıştıktan sonra, Kornet’in geri döneceğini umuyorlardı. Öğleyeye kadar beklediler. Ama ne gelen vardı, ne giden. İki küçük çoban kızın üzüntüsüne inekler de katılıyor, üzüntülerinden otlamayı bile düşünmüyorlardı. Öğle olunca, umutlarını yitirdiler, dönmeyecekti. Küçük kızlar çabucak karınlarını doyurup komşu ormanı araştırmaya karar verdiler. Kornet’in çalınmadığına, ormanda gizlenecek bir yer ararken yolunu şaşırdığına inanmak istiyorlardı.

Delfin ineklere:

“Siz çayırdaki yalnız kalacaksınız,” dedi. “Köpeği sizinle bırakabilirdik, ama bizimle ormana gelirse, daha yararlı olur. Uslu duracağımıza söz verin. Yonca tarlasına girmeyin, ırmağa, su içmeye gitmek için de bizim dönmemizi bekleyin.” İnekler söz verdiler: “Siz hiç üzülmeyin. Bize güvenebilirsiniz. Ne yonca tarlasına gideriz, ne ırmağa. Sizin üzüntünüz kendinize yeter, bir de biz mi üzelim?”

Küçük kızlar ırmağı geçip ormana girdiler, epeyce yol yürüdüler ormanda. Köpek her yana koşup fundalıkları, sık ağaçlıkları yokluyordu. Ama ne

kadar arayıp seslenseler boşunaydı, Kornet'i bulamıyorlardı. Ormanın yerlileri olan tavşanlara, sincaplara, karacalara, alakargalara, karakargalara, saksaganlara sordular; hiçbirisi ormanda yolunu yitirmiş bir ineğe rastlamamıştı, sözünü bile duymamışlardı. Bir karga

ormanın öbür ucuna kadar gidip bilgi almak inceliğini bile gösterdi, ama oralarda da hiç kimse yolunu şaşırmış bir inekten söz edildiğini duymamıştı. Böyle arayıp durmakla zaman yitirmekten başka bir şey yapmış olmayacaklardı. Kornet başka yerdeydi.

Delfin'le Marinet geri döndüler. Biraz umutsuzluğa düşmüşlerdi. Saat dörde geliyordu, akşama kadar Kornet'i bulabilmek çok uzak bir olasılıktı artık.

Köpek içini çekti:

"Akşam aynı şeylere yeniden başlamak gerekecek, bir-iki tekme yemeden, kurtulmak da çok zor," dedi.

Bizim yolcuları büyük çayırda kötü bir sürpriz bekliyordu: İnekler ortada yoktu. Tüm sürü gitmişti, ne yöne gittiklerini gösterebilecek bir iz de yoktu. Bu acı silleyi de yedikten sonra, küçük kızlar ağlamaya başladılar. Köpek de yiyeceği sonu gelmez tekmeleri düşününce gözyaşlarını tutamadı. Çayırda yapılacak bir şey kalmadığına göre, eve dönmeye karar verdiler.

Çingeneler artık arabalarının yanında değillerdi. Bu biraz kuşkulu göründü onlara. Çiftçi kadına sordular. İneklerin gittiği yön konusunda bir bilgi

veremedi, ama Çingenelerin bunu bildiklerini çıtlatmaktan da geri durmadı. Piliçlerinden birini yitirdiği için dert yaşıyor, daha yenilmiş değilse, çok uzaklarda olmaması gerektiğini söylüyordu.

Büyükler eve dönmemişlerdi daha. Ördek, kedi, horoz, tavuklar, kazlar, bir de domuz, Kornet'ten haber sormak için avlunun kapısında bekliyorlardı. Küçük kızların köpekle yalnız döndüklerini görünce çok şaşırdılar. İneklerin yitirildiği haberi hepsinin tüylerini ürpertti. Kazlar ağlayıp sızlıyor, tavuklar oraya buraya koşuyor, domuz boğazlanıyormuş gibi bağıırıyordu. Horoz da köpeğin umutsuzluğu karşısında üzüntüye kapılarak ağlamaya başlamıştı. Kediye gelince, üzüntüsünü gizlemek için dudaklarını ısırırken bıyığını yutmuştu, neredeyse boğulacaktı. Bir ördek sakindi. Böyle durumlarla çok karşılaşmıştı. Susmalarını söyledi onlara.

“Ağlayıp sızlamak bir şeye yaramaz,” dedi. “Büyükler gene dün akşamki gibi karanlık bastıktan sonra dönerlerse, her şeyi ayarlayabiliriz, ama zaman yitirmeden onları karşılamaya hazırlanmamız gerek.”

Kesin buyruklar verdi hepsine, sonra da anlayıp anlamadıklarını öğrenmek için söylediklerini yinelettirdi. Domuz sabırsızlıkla dinliyor, ikide bir sözünü kesiyordu.

“Bütün bunlar çok iyi, çok güzel, ama daha önemli bir şey var,” dedi sonunda.

“O da neymiş, söyler misin?”

“Ne olacak? İnekleri bulmak.”

Delfin de, Marinet de içlerini çektiler.

“Hiç kuşkusuz öyle, ama ne yapmalı?” dediler.

“Bu işi ben üzerime alıyorum,” dedi domuz. “Bana güvenebilirsiniz. Yarın öğleden önce inekleri bulmuş olacağız.”

Bizim domuz birkaç hafta önce, sahipleri tatillerini köyde geçiren bir polis köpeğiyle arkadaşlık etmişti. Polis öykülerini dinleyeli beri, tek düşüncesi bu türlü işler başarmaktı.

“Yarın şafakta kıra çıkacağım. Görevimi başara-
cağımı sanıyorum. Yalnız sizden bir şey istiyorum,
küçükler, bir tek şey, bir takma sakal.”

“Takma sakal mı?”

“Tanınmamak için. Bir takma sakalım oldu mu
nereye gidersem gideyim, hiç göze batmam.”

Ördeğin umduğu gibi oldu: Büyükler döndükleri zaman, karanlık iyice bastırmıştı. Küçük kızlarla birkaç dakika konuştuktan sonra ahıra gittiler. Ahır kapkaranlıktı.

“Merhaba, inekler. Gününüz iyi geçti mi?”

Her biri bir ineğin yerinde duran horoz, kazlar, kedi, domuz seslerini kalınlaştırarak yanıt verdiler:

“Bundan iyisi can sağlığı, büyükler. Açık hava, taze ot, iyi arkadaşlar, daha ne olsun?”

Büyükler, yerini kedinin tuttuğu bir ineğe seslendiler:

“Sen ne diyorsun, Kırmızı? Bu sabah her zaman-
ki gibi keyifli değildin. İyi otladın mı?”

Kedi biraz dalgın ya da heyecanlı olmalıydı, “Miyav!” deyiverdi.

Delfin’le Marinet kapının eşiğindeydiler. Bunu duyunca titremeye başladılar. Bereket versin, kedi kendini topladı da hemen arkasından:

“Bu budala kedi gene ayaklarının altına dola-

şıyor,” dedi. “Ne iyi ettim kuyruğuna basmakla! İyi otlayıp otlamadığımı mı soruyordunuz? Bu da sorulur mu, büyükler? Ömrümde hiç böyle otlamamıştım, bugün karnım yere degecek neredeyse.”

Bu yanıt büyüklerin çok hoşuna gitti, böylesine doymuş bir karnı elleriyle okşamak istediler. Az kaldı, işler tümünden bozulacaktı. Bereket versin, köpek ahırın dibinden seslendi de oraya doğru yöneldiler.

“Sevgili Kornetçik, başının ağrısı nasıl oldu?”

“İyiym, teşekkür ederim, büyükler. Ama bu sabah size hoşça kal diyemeden gittiğime çok üzül-düm, inanın. Bütün gün canımı sıktı bu.”

Büyükler:

“Ah! Ne iyi bir hayvancığımız var! İnsanın içini ısıtıyor,” dediler.

Yürekleri sevgiyle dolup taşıyordu. Kornet’i öpmek, hiç değilse sırtını okşayarak dostluklarını göstermek istediler. Ama adımlarını atmalarına zaman kalmadan, bir kavga gürültüsü onları ahırın öbür yanına çekti.

Kedi inek sesiyle bağıırıyordu:

“Ayaklarını koparacağım, kıllarını, bıyığını yola-cağım bu bücürün!”

Sonra da kedi sesiyle sürdürüyordu bağıırmasını:

“Bana bak, bücürlüğe aldanma, bana sövmenin acısını çıkarmasını bilirim ben!”

Büyükler olup biteni soruyorlardı, açıklamayı domuz yaptı:

“Kedi gene kedinin ayaklarına dolaştı, yani ineğin, yok yok, kedinin...”

Büyükler:

“Anlaşıldı,” dediler. “Kedinin burada işi ne? De-
fol buradan, kedi!”

Ahırdan çıkarken durup geriye döndüler.

“Söylesene, Kornet,” dediler, “büyük çayırda hiç tatsızlık çıkmadı mı? Bizden bir şey saklama.”

“Hayır, büyükler, hayır, söyleyecek bir şey bulamıyorum. Köpeğin bile çok iyi davrandığını söyleyebilirim.”

“Öyle mi? Çok tuhaf!”

“Hiç bu kadar uslu, bu kadar sakın olduğunu görmemiştim. Sabahtan akşama kadar uyudu sanki.”

“Uyudu mu? Hoppala! Bu budala kendisini yiyip içip uyusun diye mi besliyoruz sanıyor? Ağzının payını alır şimdi.”

“Bakın, büyükler, haksızlık etmeyin...”

“Bunun için de hak ettiği dersi alacak ya...”

Büyükler mutfağa geldikleri zaman, köpek gene yemek sobasının altına yatmıştı. “Gel buraya, asalak!” dediler ona, Gene dünkü gibi küçük kızlar araya girdiler ve gene dünkü gibi köpek ikişer tekmeyle sıyrıldı işin içinden.

Ertesi sabah, işler çok iyi ve çok kolay gitti. Büyükler her sabah horozun sesiyle kalkarlardı. O sabah, ördeğin buyruğu üzerine, horoz ötmedi. Büyükler kapalı panjurların ardında uyuyup kaldılar. Küçük kızlar sessizce giyindiler, mutfağa gelip yiyecek sepetini aldılar, geldikleri gibi, ayaklarının ucuna basa basa uzaklaştılar. Domuz avluda onları bekliyor, yerinde duramıyordu. Alçak sesle:

“Takma sakalımı düşündünüz mü?” diye sordu.

Mısır püskülünden bir sakal taktılar ona. Sarılı,

kırmızılı, güzel bir sakaldı bu, gözlerine kadar çıkıyordu. Domuz sevincinden yerinde duramıyordu.

“Büyük çayırda bekleyin beni,” dedi, “sürüyü öğleye kadar ya diri ya ölü olarak getireceğim size.”

“Dirisini getirirsen, daha iyi edersin,” dedi kaz.

“Kuşkusuz, ama gerçeği değiştiremeyiz, ölüyü diriltemem ya! Hem araştırmalarımın çıkardığım sonuç doğruysa, ineklerimizin şimdilik diri olmaları gerekir.”

Domuz, küçük kızlarla köpeği uğurladı. Beş dakika sonra da kendisi yola çıktı. Ağır ağır yürüyor, kimsenin dikkatini çekmemek için geziniyor-muş gibi yapıyordu.

Büyükler uyandıkları zaman, saat sabahın sekizini bulmuştu. Gözlerine inanmıyorlardı.

“Üç çeyrek boyunca gırtlığımı yırtıp durdum, bir türlü kaldıramadım sizi,” dedi horoz. “En sonunda vazgeçtim.”

“Küçükler sizi uyandırmayı göze alamadılar,” dedi ördek. “Her zamanki gibi inekleri alıp götürdüler. Her şey yolunda, gitti. Kornet de başının ağrısının geçtiğini size bildirmemi söyledi.”

Büyükler hiç böyle geç kalkmamışlardı, öyle heyecanlandılar ki, hasta olduklarını sanarak tarlaya gitmediler.

Sabahın onuna doğru, domuz köyün içinde biraz dolaştıktan sonra, dolambaçlı yollardan geçerek büyük çayıra, küçük kızların yanına geldi. Onun böyle yelpaze gibi sakalıyla, başını dimdik tutarak yaklaştığını görünce, yürekleri gümbür gümbür vurmaya başladı.

“Buldun mu?”

“Hiç kuşkusuz. Yani nerede olduklarını biliyorum!”

“Neredeler?”

“Durun bir dakika,” dedi domuz. “Çok sabırsızsınız. Bırakın da oturayım hiç değilse. Ayakta duracak durumda değilim.”

Otların üzerine, küçüklerle köpeğin karşısına oturdu. Ayağını sakalına sürerek konuşmaya başladı:

“Sorun ilkin çok karışık gibi görünüyor, ama biraz düşünülünce basitleşiveriyor. Sözlerimi iyi izleyin. İnekler çalındığına göre, onları ancak hırsızlar çalmış olabilir.”

“Gerçekten de öyle,” dedi küçükler.

“Sonra, hırsızların kötü giyinmiş kimseler oldukları herkesin bildiği bir şeydir.”

“Yüzde yüz gerçek,” dedi köpek.

“Bu da bizi şu soruya getiriyor: Köyün en kötü giyinmiş insanları kimlerdir? Bulmaya çalışın.”

Küçükler bir sürü ad saydılar, ama domuz kurnaz kurnaz gülümseyerek başını sallıyordu.

“Bulamadınız,” dedi en sonunda. “Memleketin en kötü giyinmiş insanları, iki gündür yolun kıyısına yerleşen Çingeneler. Öyleyse ineklerimizi çalanlar da bunlar.”

Küçük kızlar da, köpek de:

“Ben de hep düşünmüştüm bunu!” diye haykırdılar.

“Evet, kuşkusuz,” dedi domuz. “Şimdi gerçeği kendiniz buldunuz sanıyorsunuz. Benim düşüncemin ışığının yardımıyla bulduğunuzu az sonra unuttacaksınız. Herkes böyle nankör işte bu dünyada, ne yaparsınız!”

Biraz kederlenmişti, ama hemen sonra koltuk

kabartıcı sözler işitince yeniden ke-
yiflendi.

“Şimdi gidip hırsızları bul-
mak, yaptıklarını söyletmek
kalıyor geriye. Bu da
benim için çocuk
oyuncağı.”

“Ben de
seninle gelebi-
lirim,” dedi
köpek.

“Olmaz,

çok ince bir iş bu. Senin varlığın her şeyi bozabilir.
Hem ben tek başıma da sonuçlandırabilirim bu
iş.”

Sürüyü öğleye kadar getireceğine söz verdi ge-
ne. Sonra büyük çayırdan ayrıldı. Küçük kızlar, göz-
den silininceye kadar arkasından baktılar. Çingene-
lerin yanına vardığı zaman, adamcıklar halka olup
oturmuşlar, sepetlerini örüyorlardı. Gerçekten de
çok kötü giyinmişlerdi, paçavralar üzerlerini güç-
lülle örtüyordu. Arabadan birkaç adım ötede de
efendileri kadar zayıf ve zavallı bir yaşlı at otluyor-
du. Domuz hiç duralamadan ilerledi, şen bir sesle:

“Günaydın, arkadaşlar!” dedi.

Çingeneler yeni geleni yukarıdan aşağı süzdü-
ler, içlerinden yalnız biri karşılık verdi selamına,
onun da sesinde fazla bir yakınlık sezilmiyordu.

“Hepiniz iyi misiniz?” diye sordu domuz.

“İyiyiz,” dedi adam.

“Çocuklar iyi mi?”

“İyi.”

“Büyükanne de iyi mi?”

“İyi.”

“At da iyi mi?”

“İyi.”

“İnekler de iyi mi?”

“İyi.”

Adam düşünmeden yanıt vermişti, çabucak kendine geldi:

“İneklere gelince, onlar için hastalanma tehlikesi yok,” dedi, “çünkü ineğimiz yok bizim.”

“Çok geç!” diye haykırdı domuz. “Ağzınızdan kaçırıldınız işte! Siz çaldınız inekleri!”

Adam kaşlarını çatı:

“Neler söylüyorsun sen öyle?” dedi.

“Yeter,” diye yanıtladı domuz. “Çaldığınız inekleri geri verin bana, yoksa...”

Arkasını getirmeye zaman bulamadı. Çingene-ler kalkmışlar, ona güzel bir ders veriyorlardı. Sakalı berbat olmuştu. Tehditleri ve sinirli konuşmaları da Çingenelerin öfkesini büsbütün artırıyordu. En sonunda ellerinden kaçabildi. Her yanı sızlaya sızlaya, sakalının kıllarını yollara saçsa saçsa, komşu çiftliğin avlusuna gelip buraya sığındı. Çiftçiler de kendisini çok iyi karşıladılar doğrusu.

Öğleden sonra, saat ikiydi. Büyük çayırda, küçük kızlar sıkıntılar içinde domuzu bekliyorlardı. Bu sırada durumu öğrenmeye gelen ördeği gördüler. Ördek domuzun Çingenelerden kuşkulanmasına yol açan düşüncelerini çok beğendi.

“İnsanları görünüşlerine göre yargılamak gerekir,” dedi. “Ama iş aldanmamakta. Dostumuza gelince, çok uzaklarda olduğunu sanmıyorum. Şu sırada, Kornet ve öbür ineklerle birlikte olmalı. Hadi gidip arayalım.”

Küçük kızlar, ördek ve köpekle birlikte, araba-

nın yanına gittiler, ama kimsecikleri bulamadılar burada. Çingene-
neler yaptıkları sepetleri satmak
üzere köye inmişlerdi. Yoklukla-
rı ördeği hiç kaygılandırmadı.

Başını önüne eğmişti, yol-
daki çakıl taşlarını in-
celer gibiydi.

“Oraya bu-
raya dökül-
müş olan şu
kocaman sa-

rı kıllara bakın,” dedi. “Bizim domuz sakalıyla par-
mak çocukluk oynamaya kalksa, bundan daha iyisi-
ni yapamazdı. Hiç kuşkusuz, bu kıllar bizi bir yerle-
re götürecektir.”

Üzerine sakal kılları dökülmüş yoldan yürüye-
rek çok geçmeden komşu çiftliğin avlusuna vardı-
lar. Çiftçiler de avluydu.

“Günaydın,” dedi ördek. “Bakıyorum, gene her
zamanki gibi çirkinsiniz. Bu iğrenç suratınızla nasıl
oluyor da hâlâ kodesi boylamıyorsunuz?”

Çiftçiler şaşkınlıkla birbirlerine bakıyorlardı.
Ördek, Delfin’le Marinet’e döndü:

“Küçükler, hadi gidip şu ahırın kapısını açın,
çekinmeden girin içeriye,” dedi. “Tanıdık kimseler
bulacaksınız, biraz hava almak hoşlarına gidecek.”

Çiftçiler koşup ahırın kapısını tutmak istediler,
ama ördek:

“Parmağınızı kıpırdatacak olursanız, sizi eski
dostuma yedirtirim,” dedi.

Köpek çiftçileri hazır olda bekletirken, küçük
kızlar ahıra giriyor, domuzla inek sürüsünü dışarıya
çıkarıyorlardı. Kornet arkadaşlarının arasında giz-

lenmeye çalışıyor, hiç de gururlu görünmüyordu. Çiftçiler başlarını önlerine eğmişlerdi.

“Anlaşılan, hayvanları çok seviyorsunuz,” dedi ördek.

“Şakacıktan yapmıştık,” dedi çiftçi kadın. “Geçen gün Kornet yanıma geldi, kendisini iki-üç gün konuk etmemi rica etti. Küçüklere şaka yapmak istiyordu.”

“Yalan,” dedi Kornet. “Ben sizden beni yalnızca bir gece konuk etmenizi söylemiştim, ertesi gün zorla tuttunuz beni.”

“Ya öbür inekler?” diye atıldı Delfin.

“Kornet’in canı sıkılır diye korkuyordum. Bu nedenle ona arkadaş bulmayı düşündüm.”

Bir inek:

“Büyük çayıra, yanımıza geldi,” diye anlattı. “Kornet’in hasta olduğunu, bizi istediğini söyledi. Bizim de usumuza bir kötülük gelmedi, arkasından gittik.”

“Ben de öyle.” diye homurdandı domuz. “Az önce, beni ahıra sokarken, kötü bir şey gelmemişti usuma.”

Ördek, çiftçileri bir güzel azarlayarak sonunda hapse atılacaklarını söyledikten sonra, herkesi alıp götürdü. Yolda küçüklerden ayrıldı. Küçükler inekleri büyük çayıra götürdüler. O da domuzla birlikte eve döndü. Bizim domuz acı acı başına gelen belaları, parlak görüşlerinin boşluğunu düşünüyordu.

“Söylesene, ördek,” dedi, “çiftçilerin hırsız olduklarını nereden anladın?”

“Çiftçi bu sabah evin önünden geçti. Büyükler avludaydılar, durup onlarla konuştu. Dün küçüklerden duymuş olmasına karşın, onlara ineklerin yitirilişi konusunda tek sözcük söylemediğini gördüm.”

“Küçüklerin büyüklere bir şey söylemediklerini bildiklerine göre, onları azarlamasınlar diye de susabilirlerdi.”

“Çoğu zaman kendisi de, karısı da küçükleri azarlatmak için hiçbir fırsatı kaçırmazlar. Hem de tam hırsız suratı var bunlarda.”

“Bu bir kanıt değildi.”

“Benim için bir kanıttı. Bu kadarı yeterdi bana. Ama az önce, sakalın kılları beni ahırın eşiğine götürünce, hiç kuşkim kalmadı.”

Domuz içini çekti:

“Ne olursa olsun, Çingenelerden daha iyi giymişlerdi.” dedi.

Akşam, küçük kızlar inekleri eve getirirken, büyükler avludaydılar. Kornet, ta uzak-tan gördü onları, sürüden ayrılarak yanlarına koştu.

“Bu iş nasıl oldu, anlatacağım size,” dedi, “bütün suç küçüklerde.”

Uzun bir öyküye başladı, kendi kayboluşundan ve öbür ineklerin kayboluşundan söz açtı. Büyükler hayvanlarıyla daha dün akşam konuştuklarını anımsıyorlardı, hiçbir şey anlamıyorlardı bu sözlerden. Öteki inekler de, domuz da yalancı olduğunu söyleyince, bizim inek öfkesinden boğulacaktı neredeyse.

“Bu zavallı Kornet birkaç haftadır iyice oynattı,” dedi ördek. “İlle de bir şeyler uydurup küçüklerle köpeği cezalandırmaktan başka bir şey düşündüğü yok.”

Büyükler de doğruladılar ördeği:

“Doğru, bize de öyle geliyordu,” dediler.

O günden sonra, büyükler Kornet'in anlattıklarına kulak bile asmadılar. O da buna öyle üzüldü ki, yemeden içmeden kesildi, doğru dürüst süt de vermiyor artık. Şimdi onu kesip yemeyi düşünüyorlar.

Köpek

Delfin ile Marinet, büyüklerinin ısmarladığı öteberileri almış, eve dönüyorlardı. Daha bir kilometrelik yolları vardı. Sepetlerinde üç kalıp sabun, bir kilo şeker, bir kilo dana eti, on beş kuruşluk da karanfil taşıyorlardı. Biri bir kulpundan, biri öbür kulpundan tutmuştu, sallaya sallaya yürüyor, güzel bir şarkı söylüyorlardı. Yolun dönemecinde, şarkının en güzel yerini söyledikleri sırada, tüyleri dar-madağın olmuş, koca bir köpek gördüler. Başını önüne eğmiş, gidiyordu.

Canı sıkılıyordu anlaşılan; sarkık dudaklarının arasında sivri dişleri parıl parıl parlıyordu. Bir de kocaman dili vardı, aşağıya doğru sarkmıştı. Birdenbire kuyruğunu hızlı hızlı sallamaya, yolun kıyısına doğru koşmaya başladı. Ama öyle beceriksizce koşuyordu ki, başını bir ağaca çarptı. Şaşkınlıkla geriledi, öfkesinden homurdandı bir süre. Bizim küçükler yolun ortasında kalakalmış, sepetin

içindekileri ezebileceklerini uslarına bile getirmeden birbirlerine sarılmışlardı. Marinet gene de şarkısını kesmemişti, ama şimdi alçak sesle, kesik kesik söylüyordu.

“Korkmayın, ben kötü bir köpek değilim,” dedi köpek. “Tam tersine, iyi bir köpeğim, ama canım sıkılıyor, çünkü körüm.”

“Vah, zavallı köpek! Bunu bilmiyorduk,” dedi küçükler.

Köpek kuyruk sallayarak yanlarına geldi. Sonra ayaklarını yalayıp kardeş kardeş sepeti kokladı.

“Neler, neler geldi başıma!” diye sürdürdü konuşmasını. “Ama biraz oturayım hele. Çok yorgunum, görüyorsunuz.”

Küçükler de onun karşısına, yeşil otlar üzerine oturdular. Delfin hiçbir şeyi rastlantıya bırakmamak için sepeti bacaklarının arasına aldı.

“Oh! Dinlenmek ne güzel!” diye içini çekti köpek, “Gözlerim kör olmadan önce, kör bir adamın yanımdaydım. Boynumda gördüğünüz şu ip var ya, daha dün efendimin yolunu bulmasına yardım ediyordu. Efendime ne kadar yararlı olduğumu daha yeni anlıyorum. Onu en güzel yollardan, alıç ağaçlarının en güzel çiçek açtığı yerlerden geçirirdim. Bir çiftliğin yanından geçtik mi, ‘İşte bir çiftlik,’ dedim. Çiftçiler ona bir parça ekmek verir, benim önüme de bir kemik atarlardı. İkimize de ambarın bir köşesinde yatacak bir yer gösterirlerdi. Çoğu zaman kötü durumlarla karşılaştık, onu korurdum. Bilirsiniz, tok köpekler, hatta tok insanlar, yoksul kişileri pek sevmezler.

“Ama ben suratımı asınca, yakamızı bırakırlardı. Çünkü ben istediğim zaman kötü kötü görünmesini de bilirim. İsterseniz, bir bakın.”

İri gözlerini döndürüp dişlerini göstererek hırlamaya başladı. Küçükler çok korktular.

“Yapma, yapma, yeter!” dedi Marinet.

“Göstermek için yaptım, canım,” dedi, köpek. “Görüyorsunuz ya, efendime çok yardımım dokunuyordu. Beni dinlemekten aldığı tadı saymıyorum bile. Bir köpeğim şunun şurasında, orası öyle, ama konuşmakla güzel zaman geçirilir.”

“Bir insan kadar iyi konuşuyorsun, köpek.”

“Çok iyisiniz!” dedi köpek.

“Tanrım! Sepetiniz de ne güzel kokuyor öyle! Bakın, ne diyecektim? Ha, evet, efendimi

anlatıyordum. Onun rahatı için elimden geleni yapardım, gene de beğendiremezdim kendimi. En ufak bir şey yüzünden tekmelerdi beni. Bu yüzden, geçen gün beni okşamaya, benimle tatlı tatlı konuşmaya başlayınca, ne kadar şaşırdığımı kestirebilirsiniz. Ne kadar şaşırdım, ne kadar heyecanlandım, bilseniz! Hiç kimse benim kadar tat almaz okşanmaktan. Okşandım mı hiç diyecek olmaz keyfime. Okşayın da bakın.”

Köpek boynunu uzatıp kocaman başını küçüklerin önüne getirdi. Onlar da o karmakarışık tülelerini okşadılar. Gerçekten de pek keyiflendi bizim köpek, bir yandan kuyruğunu oynatıyor, bir yandan da kısık bir sesle, “Ooh! Oh!” deyip duruyordu.

“Çok iyisiniz, beni dinliyorsunuz,” diye sürdürdü konuşmasını. “Ama öykümü bitirmem gerek ar-

tık. Efendim beni uzun uzun okşadıktan sonra, birdenbire, ‘Köpek, dedi, sakatlığımı alıp da benim yerime kendin kör olmak ister misin?’ Bunu hiç beklemiyordum doğrusu! Onun sakatlığını almak mı? Böyle bir öneri karşısında en iyi dostlar bile duralar. Siz ne derseniz deyin, benim için ne düşünürseniz düşünün, ben, ‘Olmaz!’ dedim.”

“Elbette, elbette! Verilecek yanıt da buydu!” diye haykırdı küçükler.

“Değil mi ya? Sizin de benim gibi düşünmenize sevindim. Gene de hemen kabul etmediğim için biraz üzgünüm.”

“Hemen mi dedin? Yoksa, köpek...”

“Bakın, dün daha da iyi davrandı bana, öyle dostça okşuyordu ki, kabul etmediğim için utanç duyuyordum. Neyse, uzatmayalım, en sonunda kabul ettim. Ah! Ne bilirdim... Yemin üstüne yemin etmişti, mutlu bir köpek olacaktım, benim kendisine gösterdiğim gibi yol gösterecekti bana, benim kendisini koruduğum gibi koruyacaktı beni. Ama ben körlüğünü alır almaz hoşça kal bile demeden çekip gitti. İşte dün akşamdan beri kırlarda yapayalnızım, başımı ağaçlara vuruyorum, ayaklarım taşlara çarpıyor yollarda. Az önce burnuma bir dana eti kokusu geldi, sonra iki küçük kızın şarkı söylediğini işittim. Belki de beni kovmazsınız diye düşündüm.”

“Hayır, geldiğine iyi ettin,” dedi küçükler.

Köpek içini çekerek sepeti kokladı.

“Karnım da çok aç,” dedi. “Sepetinizdeki dana eti, değil mi?”

“Evet, dana eti,” dedi Delfin. “Ama anlarsın ya, köpek, büyüklerimize aldık bu eti. Bizim değil.”

“Öyleyse hiç düşünmeyeyim daha iyi. Ne olursa olsun, çok güzeldir herhalde. Ama söyleyin bakalım, beni büyüklerinizin yanına götürmek istemez misiniz? Beni yanlarında alıkoymasalar bile, önüme bir kemik ya da bir kaşık çorba koymaktan, bu gece yatacak bir yer göstermekten kaçınmazlar sanırım.”

Bizim küçüklerin istediği de buydu; hatta onu sürekli olarak evde alıkoymak istiyorlardı. Ama biraz kaygılanıyorlardı. Sonra kediye de hesaba katmak gerekirdi. Evde büyük bir saygınlığı vardı, köpeğin gelişini iyi karşılamazdı belki de.

“Gel,” dedi Delfin. “Evde kalabilmen için elimizden geleni yaparız.”

Hep birlikte kalktılar. O sırada bizim küçükler bir haydut gördüler yolun üstünde. Bu haydut burarlarda dolaşır, pazardan dönen küçükleri kollayarak sepetlerini ellerinden alırdı.

“Evet, o işte,” dedi Marinet. “Öteberileri alan adam.”

Adam geniş adımlarla ilerliyor, çocukların sepetini şişiren yiyecekleri düşünerek şimdiden ellerini ovuşturuyordu. Ama köpeğin başını görüp hırıltısını da duyunca, ellerini ovuşturamaz oldu. Yolun öbür yanına geçti, şapkasını çıkarıp selam verdi. Çocuklar adamın suratına karşı gülmemek için kendilerini güç tuttular. Adam uzaklaştı.

“Görüyorsunuz ya,” dedi köpek, “gözlerim kör olmasına kör, ama gene de yararlı olabiliyorum.”

Köpek çok mutluydu. Çocukların yanında yürüyor, onlar da sırayla ipini tutuyorlardı.

“Ne iyi anlaşırdık sizinle,” diyordu köpek. “Ama sizin adlarınız ne, küçükler?”

“İpini tutan kardeşimin adı Marinet’tir, en sarışınımız odur.”

Köpek durup Marinet'i kokladı.

"Çok güzel, Marinet. Onu daha iyi tanıyacağım. Hadi bakalım," dedi köpek.

En sarışın da:

"Kardeşimin adı da Delfin'dir," dedi.

"Güzel, Delfin, bunu da unutmam. Eski efendimle dolaşa dolaşa birçok küçük kız tanıdım, ama hiçbirinin adı Delfin ile Marinet kadar güzel değildi."

Küçükler kızardılar, ama köpek bunu göremiyordu, hâlâ övüyordu onları. Seslerinin de çok güzel olduğunu, herhalde çok da akıllı olduklarını söylüyordu. Öyle ya, bu kadar akıllı olmasalardı, büyükleri dana eti gibi önemli bir nesneyi almak için pazara yollar mıydı onları?

"Siz mi seçtiniz, bilmem, ama çok güzel kokuyor, doğrusu."

Ne yapıp yapıyor, sözü döndürüp dolaştırıp dana etine getiriyordu, bıkmıyordu dana etinin sözünü etmekten. İkide bir burnunu sepetin dibine dayıyordu, körlüğü yüzünden düşmek pahasına da olsa, Marinet'in bacaklarının arasına atıldığı çok oluyordu.

"Beni dinle, köpek," dedi

Delfin. "Artık şu dana etini hiç düşünmesen daha iyi eder-

sin. İnan bana, benim olsa seve seve verirdim sana, ama, görüyorsun işte, bunu yapamam. Dana etini götürmezsek, anamız, babamız ne der sonra bize?"

"Kızarlar elbette."

"Hem de senin yediğini söylemek zorunda kalırız. Onlar da yatacak yer vereceklerine, kovarlar seni."

“Haklısınız,” dedi köpek. “Ama oburluğumdan böyle konuşuyorum sanmayın. Onu bana veresiniz diye söylemiyorum bunları. Ayrıca bu dana eti beni ilgilendirmiyor da. Hiç kuşkusuz, güzel bir şey, yazık ki hiç kemiği yok. Et kemikli olmadı mı sofrada hepsi yenir. Köpeğe bir şeycik kalmaz.”

Küçüklerle köpek konuşa konuşa eve yaklaşmışlardı böylece. Onları ilk gören kedi oldu. Sırtını kamburlaştırdı. Kızdı mı hep böyle yapardı. Tüyleri dik dik oldu, kuyruğu tozları süpürdü. Sonra mutfağa, büyüklerin yanına koştu.

“Çocuklar geliyor, yanlarında da bir köpek var,” dedi. “Bir iple bağlamış, çekip getiriyorlar. Böyle şeylerden hiç hoşlanmam.”

“Ne köpeği?” dedi büyükler. “Ne demek bu?”

Avluya çıktılar, kedinin yalan söylemediğini anladılar. Babaları kızgın bir sesle:

“Bu köpeği nereden buldunuz?” diye sordu. “Ne diye buraya getirdiniz?”

“Bu zavallı, kör bir köpek,” dedi küçükler. “Başını ağaçlara çarpıyordu. Çok mutsuz görünüyordu...”

“Ne olursa olsun! Ben sizin yabancılarla konuşmanızı yasaklamıştım!”

Bunun üzerine, bizim köpek bir adım ileriye çıktı, başıyla bir selam verip şunları söyledi büyüklerle:

“Görüyorum ki, evinizde kör bir köpeğe yer yok. Ben de hemen çıkıp gideceğim. Ama izin vererseniz, gitmeden önce, böylesine uslu, böylesine ağırbaşlı çocuklarınız olduğu için sizi kutlamak isterim. Çocukları görmeden, yolda dolaşıyordum, güzel bir dana eti kokusu duydum. İki gündür gırtlığımdan

tek lokma geçmemişti, bu eti yemek istedim. Ama onlar sepete dokunmama izin vermediler. Sanırım, çok korkunç bir görünüşüm vardı. Gene de

bana ne dediler, biliyor musunuz? Dana etini büyüklerimize aldık biz, büyüklerimizin olan şeyleri köpeklerle veremeyiz! İşte böyle dediler bana... Siz bu konuda ne düşünürsünüz, bilmem, ama ben böyle akıllı, böyle ağırbaşlı iki küçük kız gördüm mü açlığımı unutuveririm hemen, bu kızların büyükle-
rinin çok talihli insanlar olduklarını düşünürüm.”

Anneleri daha şimdiden küçüklere gülümseme-ye başlamış, babalarının da koltukları kabarmıştı:

“Benim de beğenmediğim bir yanıları yok doğrusu,” dedi. “Kızlarımin ikisi de pek cicidir. Az önce, kötü durumlardan çekinmesini öğrensinler diye homurdandım onlara. Seni eve kadar getirmelerine sevindim. İyi bir yemek yersin, bu gece yatacak bir yer de gösteririz sana. Ama gözlerin neden görmüyor, neden yalnız dolaşıyorsun, bunu anlayamadım doğrusu.”

Bizim köpek serüvenlerini anlatmaya girişti o zaman, efendisinin engelini üstüne aldıktan sonra nasıl bırakıldığını anlattı. Büyükler kendisini ilgiyle dinliyor, heyecanlarını gizleyemiyorlardı.

“Senin gibi iyi köpek görülmemiştir,” dedi baba. “Bana kalırsa gerektiğinden de fazla iyiymişsin. Çok sevdim seni doğrusu, sana bir iyilik yapmak isterim. İstedığın kadar kalabilirsin evimde. Sana güzel bir kulübe yaparım. Her gün çorban önüne gelir, kemikler de caba! Çok gezmiş, çok görmüşsün;

gezdiğin yerlerden söz edersin bize, bizim de bilgimiz artar böylece.”

Küçükler babalarının verdiği karara çok sevinmişlerdi, sevinçlerinden yanakları pembeleşmişti. Kedi de hoş karşılamıştı bu kararı, tüylerini dikip dış gıcırdatacağına, köpeğe dostça bakıyordu.

“Çok sevindim,” diye içini çekti köpek. “Böyle acımasızca ortada bırakıldıktan sonra, bu kadar iyi karşılanacağım bir ev bulabileceğimi ummuyordum.”

“Kötü bir efendin varmış,” dedi baba. “Kötü, bencil, iyilik bilmez bir adammış. Ama akli varsa buralardan geçmesin, yoksa ben ona yapacağımı bilirim.”

Köpek içini çekerek başını salladı:

“Efendim daha şimdiden bulmuştur cezasını,” dedi. “Beni bıraktığına pişman olacak demiyorum, ama tembellik etmeyi ne kadar sevdiğini bilirim. Şimdi artık kör değil, geçinmek için çalışmak zorunda. Yollarda benim ardımdan yürüyerek ekmeğini yolcuların acıma duygusundan beklediği günleri mumla arayacak, bundan hiç kuşum yok. Ne yalan söylemeli, çok üzülüyorum onun için, ondan tembel adam yoktur dünyada.”

Bizim kedi bıyık altından gülmeye başladı. Çok budala bulmuştu köpeği; kendisini bırakan bir efendi için bu kadar üzölmek olacak şey miydi? Büyükler de kedi gibi düşünüyor, bunu ona söylemekten çekiniyorlardı.

“Gerçekten de öyle, başına gelenlerden ders almayacak, hep böyle kalacak!”

Köpek utanıyor, kulaklarını eğip dinlemekle yetiniyordu. Ama küçükler onun boynuna sarıldılar. Marinet de kedinin gözlerinin içine baka baka:

“Bu onun ne kadar iyi olduğunu gösterir, kedi,” dedi. “Öyle bıyık altından güleceğine, onun kadar iyi olmaya çalışsan, daha iyi edersin.”

“Bir de bizimle oynarken ellerimizi tırmalaysan hiç fena olmayacak,” dedi Delfin. “Senin yüzünden büyüklerimiz bizi cezalandırıyor. Dün akşam da böyle yaptın!”

Kedinin canı sıkılmıştı, şimdi de o utanıyordu. Küçüklerle arkasını dönüp somurta somurta eve gitti. Homurdanıp duruyor, kendisine haksızlık edildiğini, eğlence olsun diye ya da farkında olmadan tırmaladığını, köpek kadar, hatta köpekten de, iyi olduğunu söylüyordu.

Küçükler köpeklerle birlikte dolaşmayı çok seviyorlardı. Pazara gidecekleri zamanlarda da:

“Bizimle pazara gelir misin, köpek?” diyorlardı ona.

“Elbette,” diye yanıtlıyordu köpek. “Çabuk, tasmanı getirin!”

Delfin tasmağını takıyor, Marinette ipinden tutuyor, üçü birlikte pazara gidiyorlardı.

Yolda küçükler köpeğe bir inek sürüsü geçtiğini ya da gökte bir bulut olduğunu söylüyorlardı. Onun gözleri görmüyordu, ama bir sürü ya da bir bulut geçtiğini öğrenmekten mutluluk duyuyordu. Ama küçükler her gördüklerini söylemeyi pek beceremiyorlardı. Köpek sorular soruyordu o zaman:

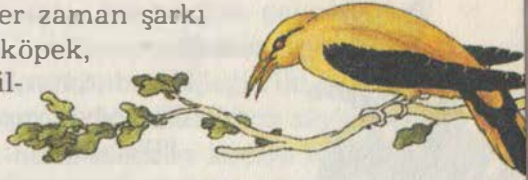
“Bu kuşların renklerini ve gagalarının biçimini söyleyin bari,” diyordu.

“Peki, dinle öyleyse: En irisinin sırtında sarı tüyler var, kanatları kara, kuyruğu da karalı, sarıllı..”

“Öyleyse sarıasma kuşudur. Şimdi şarkıya başlar...”

Sarıasma kuşu her zaman şarkı söylemiyordu. Bizim köpek, çocuklara bilgi verebilmek için, onun şarkısına öykünmeye çalışıyordu, ama yalnızca havlıyordu. Çok tuhaftı, keyfince gülebilmek için durmak zorunda kalıyordu. Başka bir kez, ormanın kıyısından bir tavşan ya da bir tilki geçiyor, o zaman da bunu köpek küçükklere bildiriyordu. Burnunu yere koyup kokladıktan sonra:

“Bir tavşan kokusu duyuyorum; şu yana bakın bakalım,” diyordu.

Neredeyse tüm yol boyunca hep gülüyorlardı. Tek ayak üstünde koşmaca oynuyorlardı. Hep köpek kazanıyordu, çünkü ne de olsa üç ayağı kalıyordu geride.

“Doğru bir şey değil bu,” diyordu küçükler, “biz bir ayakla gidiyoruz, sen üç ayakla...”

“O kadar da değil!” diye yanıtlıyordu köpek. “Sizin ayaklarınız daha büyük.”

Bizim köpeğin hep küçüklerle birlikte pazara gittiğini gördükçe, kedi biraz üzülüyordu: Yakın dosttu onunla, sabahtan akşama kadar ayaklarının dibinde mırırmırlamak isterdi. Delfin ile Marinet okuldayken hiç ayrılmıyorlardı birbirlerinden. Yağmurlu günlerde, tüm zamanlarını köpeğin kulübesinde geçirip gevezelik ediyor ya da birbirlerine yaslanıp uyuyorlardı. Ama hava güzel olunca, bizim köpek tarlalarda koşmak istiyordu.

“Kedi, koca tembel, kalk biraz gezelim,” diyor-du dostuna.

Kedi de:

“Mır, mır, mır,” demekle yetiniyordu.

“Gel hadi, canım! Bana yolumu gösterirsin!”

“Mır, mır, mır,” diyordu kedi (oyun olsun diye böyle yapıyordu).

“Uyuduğunu sanmamı istiyorsun, ama ben senin uyumadığını biliyorum. Hadi, hadi, sen de istiyorsun işte, biliyorum. Gel hadi!”

Köpek eğiliyor, kedi de rahatça sırtına çıkıp oturuyordu. Böyle çıkıyorlardı geziye.

“Dosdoğru yürü,” diyordu kedi. “Sola dön... Ama sen yoruldu, ineyim ben.”

Ama bizim köpek hemen hiç yorulmuyor, kedinin küçük bir güvercin tüyü kadar hafif olduğunu söylüyordu. Tarlalarda, çayırlarda dolaşırken, çiftlik yaşamından, küçüklerden, büyüklerden söz ediyorlardı. Arada sırada Delfin ile Marinet'i tırmaladığı olsa bile, bizim kedi çok iyileşmişti. Arkadaşı için üzülüyor, yaşamından hoşnut olup olmadığını, karının doyup doymadığını bilmek istiyordu.

“Çiftlikte mutlu musun, köpek?” diye soruyordu.

“Elbette,” diyordu köpek. “Dert yanmaya hakkım yok, herkes çok iyi.”

“Sen öyle diyorsun, ama bana bir derdin varmış gibi geliyor.”

“Hayır, inan bana, bir şeyim yok,” diyordu köpek.

“Efendini mi özlüyorsun?”

“Hayır, kediciğim, özlemiyorum. Hatta ona biraz kızıyorum da. Kişi mutlu da olsa, iyi dostları da bulunsa, gözlerini aramaktan kendini alamıyor.”

“Elbette,” diye içini çekiyordu kedi, “elbette...”

Bir gün, küçükler köpeğin yanına gelmişler, kendileriyle pazara gidip gitmeyeceğini soruyorlardı. Kedi gene suratını astı, kör bir köpeğin iki çılgın çocukla pazara gitmesinin doğru olmadığını söyledi. Küçükler güldüler bu söze. Marinet kediye kendisiyle gelmesini önerdi. Kedi tepeden tırnağa süzdü onu, alıngan bir sesle yanıt verdi:

“Sanki ben alışverişe gidebilirmişim gibi...”

“Hoşuna gider sanmıştım,” dedi Marinet. “Ama kalmak istiyorsan, sen bilirsin.”

Delfin kedinin üzüldüğünü görünce eğildi, onu okşamak istedi. Ama kedi kan çıkarıncaya kadar elini tırmaladı. Marinet buna çok kızdı. O da eğilip kedinin bıyıklarını çekti.

“Bu koca kedi gibi kötü hayvan görmedim,” dedi.

“Al sana! Bunu iyice hak ettin!” dedi kedi, Marinet’in de elini tırmalayıverdi.

“Bak hele! Beni de tırmaladı!”

“Evet, seni de tırmaladım! Şimdi annene gidip bıyıklarımı çektiğini söyleyeyim de gör!”

Eve doğru koşmaya başlamıştı bile. Ama bir şey görmemiş olan köpek kulaklarına inanamıyordu. Çok sert konuştu:

“Bu kadar kötü yürekli olduğumu bilmiyordum, kedi,” dedi. “Çocukların hakkı varmış, kötü bir ke-diymişsin sen. Yok, hiç mi hiç beğenmedim doğrusu bunu. Hadi, sevgili çocuklar, biz onu bırakalım da alışverişimize gidelim.”

Kedi çok şaşırılmıştı, söyleyecek bir söz bulamıyordu. Ötekiler yürümeye başladılar. Köpek durdu, başını geriye çevirdi:

“Hiç mi hiç beğenmedim doğrusu,” dedi.

Kedi avlunun ortasında, dört ayağının üstünde dikilip kalmıştı. Çok üzülyordu. Anlıyordu, doğru bir şey değildi çocukları tırmalaması, iyi davranmamıştı. Ama onu en çok üzen şey köpeğin artık kendisini sevmemesi, kötü bir kedi saymasıydı. Çok üzgündü, ambara gidip bütün gün orada kaldı.

“Gene de iyiyim,” diyordu kendi kendine. “Tırmaladım, ama düşünmeden tırmaladım. Pişmanım tırmaladığıma, bu da iyi olduğumu gösterir. Ama iyi olduğumu nasıl anlatmalıyım ona?”

Akşam küçüklerin pazardan döndüğünü işitince, aşağıya inmeyi göze alamadı, gene ambarda kaldı. Burnunu çatı penceresine dayayıp baktı. Köpek avluda dört dönüyordu.

“Kedinin sesini işitmiyorum, kokusunu da duymuyorum. Siz görüyor musunuz, çocuklar?” diyordu.

“Hayır,” dedi Marinet. “Görmek istediğim de yok doğrusu. Çok kötü yürekli...”

“Evet, doğru,” diye içini çekti köpek. “Size yaptıklarını öğrendikten sonra, tersini söyleyemem.”

Kedi çok kederlendi. Pencereden başını çıkarıp “Doğru değil! Doğru değil! İyi yürekiyim!” diye bağırarak geldi içinden. Ama bir şey söylemeyi göze alamıyordu. Çünkü ne de olsa köpek kendisine inanmak zorunda değildi. Çok kötü bir gece geçirdi, bir an bile gözlerini kapayamadı. Ertesi sabah erkenden indi. Gözleri kıpkırmızıydı, bıyıkları sarkmıştı. Köpeğin kulübesine gitti. Karşısına geçip oturdu.

“Günaydın, köpek,” dedi utana utana. “Ben geldim, ben, kedi...”

Köpek kabaca:

“Günaydın,” diye homurdandı.

“Geceyi iyi geçiremedin mi, köpek? Üzgün görünüyorsun.”

“Hayır, çok iyi uyudum. Ama ben hep böyleyim. Uyanıp da hiçbir şey göremeyince hep şaşırırım, hep böyle canım sıkılır.”

“Haklısın,” dedi kedi. “Gözlerinin görmemesine çok üzülüyorum. Ne düşündüm biliyor musun? İstersen bana ver sakatlığını, senin yerine ben kör olayım. Senin efendin için yaptığını ben de senin için yapabilirim.”

Köpek ilkin hiçbir şey söylemedi. Çok duyulanmıştı, neredeyse ağlayacaktı.

“Nekadar iyisin, kedi,” diye kekeledi sonra. “İstemem, istemem. Ama ne kadar iyisin...”

Kedi onu dinlerken tir tir titriyordu. İyiliğin böylesine hoş bir şey olduğunu bilmezdi doğrusu.

“Hadi derdini ben alıyorum,” dedi.

“Olmaz, olmaz!” diyordu köpek. “Olmaz, istemem!”

Direniyor, körlüğe neredeyse alıştığını, mutlu olmak için yeterince dostu bulunduğunu söylüyordu. Ama kedi bir türlü vazgeçmiyordu düşüncesinden.

“Eve yararlı olman için gözlerinin görmesi gerekir, köpek,” diyordu. “Oysa ben görmüşüm görmemişim, ne çıkar? Tembelin biriyim ben, güneşin altında ya da ateşin önünde bir köşede uyumak benim bütün keyfim. İnan bana, gözlerim hemen her zaman kapalıdır. Kör olsam, ayırımına bile varmam.”

Kedi öyle bir güzel konuştu, öyle bir dayattı ki, bizim köpek en sonunda bu isteğe boyun eğmek zorunda kaldı. Gözlerini hemen değişverdiler kulübe-

nin içinde. Gün ışığını görünce, köpeğin ilk işi var gücüyle haykırmak oldu:

“Kedi iyidir! Kedi iyidir!”

Çocuklar avluya çıktılar. Olanları öğrenince ağlayarak kucakladılar kediye.

Kedi başını önüne eğiyordu. İyi olmanın mutluluğu içindeydi, gözlerinin görmediğini düşünmüyordu bile.

Bizim köpek, gözlerine kavuşalı beri öyle bir çalışıyor, öyle bir çalışıyordu ki, gecelerle öğleleri saymazsak, bir an bile kulübesinde dinlenemiyordu. Geri kalan zamanlarda ya sürüye bakmaya gönderiliyor ya da efendisiyle birlikte orman yollarında yürüyordu. Her zaman onu dolaşmaya çıkaracak birileri oluyordu. Dert yandığı yoktu bundan, tam tersine, çok hoşnuttu. Hiçbir zaman böylesine mutlu olmamıştı. İlk efendisine köyden köye kılavuzluk ettiği günleri anımsadıkça kendisini bu çiftliğe getiren olaylara seviniyordu. Ne var ki, kendisine böyle büyük bir iyilikte bulunan kediye ayıracak zaman bulamayışına üzülmüyordu arada sırada. Sabah erkenden kalkarak onu sırtına alıyor, kırlarda dolaştırıyordu. Kedi için günün en tatlı dakikaları bu dakikalardı. Dostu işlerinden söz ediyor, ona teşekkür etmeyi ve azıcık dert yanmayı da unutmuyordu. Kedi, özverisinin konuşulmaya değmediğini söylüyordu, ama dört bir yanı pırıl pırıl görmenin çok hoş bir şey olduğunu düşünmekten de kendini alamıyordu. Kördü artık, onunla pek ilgilendikleri olmuyordu. Küçükler onu gene dizlerinin üzerine alıp okşuyorlardı, ama köpekle birlikte koşup zıplamayı daha eğlenceli buluyorlardı. Bu zavallı körün katılabileceği bir oyun da yoktu.

Gene de hiç pişman değildi kedi. Sevgili dostu köpek mutluydu ya, ona yeterdi, bundan önemli bir şey yoktu onun için. Gündüzleri konuşacak bir kimse bulamıyor, güneşin altında ya da ateşin önünde elinden geldiğince uyuyor, “İyiym... mır, mır... mır... mır, mır...” deyip duruyordu.

Çok sıcak bir yaz günü, bizim kedi mahzene inen merdivenin son basamağına yatmış, bir yandan serinliyor, bir yandan da her zamanki gibi mır-mırliyordu. Birdenbire tüylerinin üzerinde bir şeyler kımıldadığını duydu. Bunun bir fare olduğunu anlamak için görmesi gerekmezdi, ayağını atıp yakalaması da işten bile değildi. Farecik öyle korkmuştu ki, kaçmaya bile çalışmadı.

“Ne olursun, bay kedi, bırak da gideyim,” dedi. “Küçücük bir fareyim ben, yolumu şaşırdım...”

“Küçücük bir fare mi? İyi ya! Ben de seni yiyeceğim işte!”

“Ne olursun, bay kedi, ne olursun, yeme beni. Söz veriyorum, beni yemezsen, her dediğini yaparım.”

“Hayır, yerim daha iyi... Ya da...”

“Evet, bay kedi, ya da?..”

“Bak, sana anlatayım: Ben körüm. Sakatlığımı alıp da benim yerime kör olursan, canına kıymam. Bunu yaparsan, avluda istediğin gibi dolaşabilirsin, yemeğini kendi elimle veririm. Bu koşullar altında körlük hiç de kötü bir şey sayılmaz senin için. Pençeme düşmek korkusuyla titreyip durmazsın artık, rahat edersin.”

Fare hâlâ duralıyor, kediden özür diliyordu. Kedi iyilikle yanıt verdi:

“İyi düşün, küçük fare, hemen karar verme,” dedi. “O kadar acelem yok, daha birkaç dakika beklebilirim seni. Benim bütün istediğim hiç çekinmeden yanıt vermen.”

“Peki,” dedi fare. “Ama hayır dersem beni yiyecek misin?”

“Elbette, küçük fare, elbette...”

“Peki öyleyse, ölmektense kör olurum daha iyi...”

Delfin ile Marinet öğleyin okuldan gelip de avluda, kedinin bacakları arasında küçücük bir fare dolaştığını görünce çok şaşırdılar. Farenin kör, kedinin artık kör olmadığını öğrenince, daha da çok şaşırdılar.

“İyi bir hayvancık bu,” dedi kedi. “Çok iyi yürekli. Ona iyi davranmanızı rica ederim.”

“Sen hiç merak etme, hiçbir şeyi eksik olmayacak,” dedi küçükler. “Yiyeceğini veririz, geceleri yatması için de bir yatak yaparız ona.”

Dostunun iyileştiğini görünce, köpek de çok sevindi. Sevincini fareden gizleyemedi:

“Kedi çok iyi davranmıştı, şimdi de gördüğünüz gibi ödülünü aldı.”

“Doğru, çok iyi davranmıştı,” dedi küçükler.

“Hımmm,” yaptı fare. “Hımın, hımın!”

Bir pazar günü, çocuklar avluda küçük fareyi dolaştırıyor, köpek de kulübesinde, kedinin yanında uyukluyordu. Birden, kaygılı kaygılı, havayı koklamaya başladı. Sonra hırladı, kalkıp yola doğru gitti. Bir adamın ayak sesleri duyuluyordu. Zayıf yüzlü bir serseriydi bu. Üstü başı paramparçaydı, yorgunluktan bitmişti, sürüklenir gibi yürüyordu. Evin yanından geçerken avluya bir göz attı, köpeği görünce şaşırdı, ama kararlı adımlarla yaklaştı ona:

“Kokla beni biraz, köpek,” diye fısıldadı. “Tanıdın mı?”

Köpek başını eğdi.

“Evet,” dedi. “Sen benim eski efendimsin.”

“Köpek, sana iyi davranmadım. Ama ne kadar üzüldüğümü bilseydin, hiç kuşkusuz bağışlardın beni.”

“Bağışlıyorum seni. Şimdi git artık.”

“Gözlerim açılalı beri çok kötü bir durumdayım. Öylesine tembelim ki, bir türlü çalışmaya başlayamıyorum. Haftada bir lokmacık bir şey ya yiyorum, ya yiyemiyorum. Eskiden, kör bir adamken, çalışmak zorunda değildim. İnsanlar yiyecek veriyor, yatacak yer gösteriyorlardı. Bana acıyorlardı da... Anımsıyor musun? Mutluydum. İstersen, körlüğümü geri alırım, köpek, gene kör olurum, sen de bana kılavuzluk edersin.”

“Sen belki mutluydun ama ben değildim,” dedi köpek. “Katlandığım çabalara, yaptığım iyiliklere karşılık, savurduğun tekmeleri unuttun mu? Kötü bir efendiydin sen. İyi efendiler bulunca, bunu anladım. Sana kin beslemiyorum, ama yollarda sana kılavuzluk etmemi de bekleme. Sakatlığını da alamazsın artık, çünkü artık kör değilim. İyi yürekli dostum kedi aldı derdimi, benim yerime o kör oldu, sonra da...”

Adam sözlerinin gerisini dinlemedi bile, onun kötü bir hayvan olduğunu söyleyerek kediye doğru yürüdü. Kedi kulübesinin eşliğinde mırırmırlıyordu. Adam tüylerini okşadı.

“Zavallı kedicik, çok dertlisin herhalde,” diye başladı.

“Mır mır,” yaptı kedi.

“Hiç kuşum yok, gözlerinin yeniden görmesi için vermeyeceğin şey yoktur. İstersen, ben kör olurum senin yerine, sen de buna karşılık eskiden köpeğin yaptığı gibi bana kılavuzluk edersin.”

Kedi büyük büyük açıverdi gözlerini, istifini bile bozmadan verdi yanıtını:

“Kör olsaydım, belki isterdim, ama sakatlığımı fare aldı, artık kör değilim. Çok iyi bir hayvandır, onunla konuş, belki sana yardım eder. İşte bak, taşın üstünde uyuyor. Çocuklar gezdirdikten sonra yatırdılar zavallıyı.”

Adam biraz duraladı, hemen gitmedi farenin yanına. Ama öyle tembeldi ki, ekmeğini çalışarak kazanmak öyle gücüne gidiyordu ki, en sonunda kararını verdi. Eğildi, tatlı bir sesle konuşmaya başladı:

“Zavallı farecik, çok acıklı bir durumdasın,” dedi.

“Evet, efendim,” dedi fare. “Çocuklar çok iyi, köpek de öyle, ama gene de gözlerim görsün isterdim.”

“Senin yerine kör olmamı ister misin?”

“Evet efendim.”

“Buna karşılık sen de bana kılavuzluk edeceksin. Boynuna bir iplik bağlarım, yollarda götürürsün beni.”

“Zor bir iş değil,” dedi fare, “istediğiniz yere götürürüm sizi.”

Küçükler, avlunun kapısında, kediyle köpeğin yanında duruyor, elindeki ipliğe bağlı, minicik farenin ardından giden, kör olmuş adama bakıyorlardı. Çok yavaş yürüyordu adam, adımlarını korka korka atıyordu. Öyle ya, fare çok küçüktü, ne kadar çaba-

larsa çabalasın, ipliği zorlukla gerebiliyordu. Kör adam azıcık kımıldayıverince de zavallı fare teker meker yuvarlanıveriyordu. Kör adam farenin yuvarlandığını anlamıyordu bile. Delfin'in, Marinet'in, kedinin acıma ve üzüntüden yürekleri parçalanıyor, acı çığlıklar koparıyorlardı. Köpek de adamın taşlara çarptığını, her adımda duraladığını gördükçe dört ayağının üstünde tir tir titriyordu. Küçükler tasmasını tutuyor, tatlı tatlı başını okşuyorlardı. Ama birden kurtuluverdi ellerinden, köre doğru koşmaya başladı.

"Köpek!" diye bağırdı küçükler.

"Köpek!" diye bağırdı kedi.

Ama o hiçbir şey işitmemiş gibi koşuyordu. Kör adam ipi tasmasına bağlayınca, yolda uzaklaşmaya başladı. Başını bile çevirmedi, dostu kediyle birlikte hüngür hüngür ağlayan küçükleri görmek istemiyordu.

Suluboya Kutuları

Bir tatil sabahı, Delfin'le Marinet suluboya kutularını alıp çiftliğin arkasındaki çimenliğe oturdular.

Kutular yepyenydi. Bunları dün yedi yaşına basan Marinet'i ödüllendirmek için Alfred Amca getirmiş, küçük kızlar da bir ilkbahar şarkısı söyleyerek teşekkür etmişlerdi. Alfred Amca çok mutluydu, giderken şarkılar mırıldanıyordu, ama büyükler hiç de hoşnut değildi bu işten. O akşam homurdanıp durmuşlardı: "Olacak şey mi bu? Suluboya kutuları. Şu bizim deli kızlara. Evin içini çirkefe çevirsinler, bütün giysilerini lekelesinler diye. Suluboya kutuları. Biz resim yapıyor muyuz? Her neyse, yarın sabah, resim yapmaca yok. Biz tarlaya gidince, siz de bahçede fasulye toplayacak, tavşanlara yonca biçeceksiniz." Küçük kızların içi sızlamış, suluboya kutularına ellerini bile sürmeden çalışacaklarına söz vermek zorunda kalmışlardı. Böylece, ertesi sabah, büyükler gittikten sonra, bahçeye fasulye toplama-yı gidiyorlardı. Ördekle karşılaştılar. Ördek üzüntülü olduklarını hemen anladı. Çok iyi yürekli bir ördekti bu.

"Neyiniz var sizin böyle, kızlar?" diye sordu.

“Hiç,” dediler, ama Marinet içini çekti, arkasından Delfin de içini çekti. Ördek dostça, sorunlarını anlatmalarını söyleyince, suluboya kutularından, toplanacak fasulyelerden, biçilecek yoncalardan söz etmeye başladılar. Bu arada, oralarda dolaşmakta olan köpekle domuz da yanlarına yaklaşıp anlattıklarını dinlediler.

Onlar da bu işe kızmakta ördekten geri kalmadılar.

“Sen gel de çileden çıkma şimdi!” dedi ördek. “Bu büyükler de çok fazla oldular artık. Ama siz hiç korkmayın, küçük kızlar, hadi gidin, gönlünüzce resim yapın. Fasulye toplamayı köpekle ben üzerimize alıyoruz. Öyle değil mi, köpek?”

“Elbette,” dedi köpek.

“Yoncayı da bana bırakın,” dedi domuz. “Ben size istediğiniz kadar yonca biçerim.”

Kızlar çok mutluydu. Büyüklerin hiçbir şeyin ayırmasına varmayacaklarından kuşkuлары bile yoktu, dostlarını öptükten sonra, suluboya kutularını alıp çimenliğe gittiler.

Boya çanaklarını duru suyla doldurdıkları sırada, eşek çimenliğin ötelerinden yanlarına geldi.

“Günaydın, çocuklar, bu kutularla ne yapıyorsunuz böyle?” diye sordu.

Marinet resim yapmaya hazırlandıklarını söyledi, istediği tüm açıklamaları yaptı, sonra da:

“İstersen, senin resmini yapayım.” dedi.

“Ya, çok iyi olur,” dedi eşek. “Biz hayvanlar kendimizi olduğumuz gibi görme olanağını kolay kolay bulamıyoruz.”

Marinet, eŖeęi yan durdurtup resmini yapmaya başladı. Delfin de bir otun üzerinde dinlenen bir çekirgenin resmini yapmaya girişti. Küçük kızlar, kendilerini işlerine vermişler, sessiz sessiz çalışıyor, başlarını ne yana eğerlerse, dillerini de o yandan çıkarıyorlardı.

Epey bir süre geçti aradan, eşek hiç kımıldamamıştı, sordu:

“Gelip bakabilir miyim?”

“Dur biraz,” diye yanıtladı Marinet, “şimdi kulaklarını yapıyorum.”

“Olur, nasıl istersen. Kulaktan söz açılmışken, bir diyeceğim var sana: Kulaklarım uzun olmasına uzundur, ama o kadar da uzun değildir, bilirsin.”

“Evet, evet, zlme sen, gerekeni yaparım.”

Bu arada, Delfin bir dş kırıklığına uğramıştı. ekirgeyle otun resmini yaptıktan sonra, kocaman, ak kâğıdın ortasında ufacak kaldığını görmüş, bunun üzerine kâğıdı çimenliğin resmiyle doldurmaya başlamıştı. Yazık ki, çekirgenin yeşiliyle imenin yeşili aynıydı, bu yüzden böceğin resmi yeşillikte silinip gitmiş, izi bile kalmamıştı. Can sıkıcı bir durumdu bu.

Marinet resmini bitirdikten sonra görsün diye eşeği çağırdı. O da koşup geldi, ama gördükleri karşısında çok şaşırdı.

“Kendimizi doğru drşt tanımıyoruz,” dedi zn zn. “Buldok köpeklerinin kafası gibi bir kafam olabileceğini usuma bile getirmezdim, sylesele bile inanmazdım.”

Marinet kızardı, eşek gene sürdürdü konuşmasını:

“Kulaklar da yle. Kulaklarımın uzun olduğunu

çok söylediler, ama bu kadar uzun olabilecekleri usuma bile gelmezdi.”

Marinet’in keyfi kaçmıştı, daha çok kızardı. Doğrusunu söylemek gerekirse, bu resimde kulaklar beden kadar büyük görünüyordu. Eşek oldukça kederli bir bakışla sürdürüyordu incelemesini. Birdenbire yerinden sıçrayarak bağırmaya başladı:

“Bu da ne demek oluyor? Yalnız iki ayak yapılı mı?”

Marinet bu kez rahatlar gibi oldu. “Ben yalnız iki ayağını görüyordum, daha fazlasını yapamazdım,” dedi.

“Çok iyi, çok güzel, ama ne de olsa dört ayağım var benim.”

Delfin de söze karıştı:

“Hayır, yandan bakılınca, yalnız iki ayağın var.”

Eşek yanıt vermedi. Alınmıştı, uzaklaşmaya başladı.

“İyi, iyi,” dedi, “yalnız iki ayağım var.”

“Bak, biraz düşünecek olursan...”

“Hayır, iki ayağım var işte, bırakalım bu konuyu.”

Delfin gülmeye başladı, Marinet de güldü. Biraz üzgündü, ama gene de gülüyordu işte. Sonra eşeği unutup başka modeller aramaya giriştiler. Evin iki öküzü geçti yanlarından, çimenlikten geçerek ırmaktan su içmeye gidiyorlardı. İki koca öküz, ikisi de apaktı, tek bir leke yoktu üzerlerinde.

“Günaydın, çocuklar, bu kutularla ne yapıyorsunuz?”

Resim yapmanın ne olduğunu anlattılar öküzlere. Onlar da kendi resimlerini yaptırtmak istediler.

Delfin'in çekirge konusunda ağzı yanmıştı, başını salladı.

"Olmaz. Aksınız siz, yani kâğıdın rengindesiniz. Görünmezsiniz. Ak üstüne ak, hiç yokmuşsunuz gibi bir şey."

Öküzler birbirlerine baktılar. içlerinden biri kırğın bir sesle:

"İyi ya, var olmadığımıza göre, hoşça kalın." dedi.

Kızlar şaşırıp kaldılar. Bu sırada, arkalarında birtakım sesler duydular. Dönüp bakınca, atla horozun gelmekte olduğunu gördüler. Atışıp duruyorlardı. Horoz kızgın bir sesle:

"Evet, efendim," diyordu, "sizden daha yararlı, daha akıllıyım. Alaylı alaylı bakmayın öyle, yoksa canınıza okurum."

"Hadi oradan, bacaksız!" dedi at.

"Bacaksız, ha! Sizden iyi bacaksız mı olur?

Bir gün gösteririm bunu size, bunun hesabını sorarım sizden!"

Kızlar araya girmek istediler, ama horozu susturmak çok güçtü. Delfin kavgacılara resimlerini yapmayı önererek durumu düzeltti.

Kız kardeşi horozun resmini yaparken, kendisi de atın resmine başladı. Kavganın sona erdiği düşünülebilirdi. Horoz poz vermenin tadını çıkarıyor, başı havada, ibiği geride, kursağını şişiriyor, en güzel tüylerini kabartıyordu. Ama uzun süre tutamadı kendini, gene böbürlenmeye başladı:

"Benim resmimi yapmak çok güzel bir şey olmalı," dedi Marinet'e. "Sen modelini iyi seçtin doğrusu. Övünmek gibi olmasın, ama tüylerimin rengi gerçekten güzel, görenlerin gözlerini kamaştırır."

Uzun zaman tüylerini, ibiğini, sorgucunu övüp

durdu, sonra ata dönüp şöyle bir baktı.

“Söylemek bile gereksiz, benim resmim donuk ve tek renkli tüylere bürünmüş olan zavallı hayvanlarınkinden daha iyi yapılıdır,” dedi.

“Bu alaca bulacalık küçük hayvanlara yakışır,” dedi at. “Böyle olmasa varlıklarının ayrımına bile varılmazdı.”

“Küçük hayvan diye size derler!” diye haykırdı horoz, tüylerini karıştırdı, küfürler, tehditler savurdu, ama at yalnızca gülümsedi bunlara. Bu arada, küçük kızlar canla başla resim yapıyorlardı. Çok geçmeden, iki model, resimlerine bakmaya geldiler. At kendi resmini oldukça beğenmiş göründü. Delfin ona kirpi derisinden koparılmışa benzeyen, dik ve uzun bir güzel yele, çoğunun kalınlığı bir kazma sapının kalınlığından aşağı kalmayan, iri kıllardan oluşmuş, kocaman bir kuyruk yapmıştı. Üstelik, tümüyle yan durmadığı için, dört ayağı da görünüyordu. Horozun hoşnut olmaması için de bir neden yoktu; bununla birlikte, sorgucunun eski bir süpürgeyi andırdığını söyleyerek suratını astı. At kendi resmine dalmıştı o sırada, ama şöyle bir dönüp de horozun resmine bakınca, öyle bir şey gördü ki, yüreği kederle doldu.

“Bu resimlere bakılırsa, horoz benden daha büyük, öyle değil mi?” dedi.

Gerçekten de, Delfin at resmine çekirge resminden sonra geçtiği için olacak, kâğıdın ancak yarısını dolduran bir at resmi yapmıştı, oysa Marinet’in yaptığı horoz resmi tüm sayfayı kaplıyordu.

“Horoz benden daha büyük! Bu kadarı biraz fazla.”

“Evet, dostum, böyle işte,” diye atıldı horoz.

“Bundan doğal ne olabilir? Şimdiye kadar aklınız nerelerdeydi? Ben bunu anlamak için, resimlerimizin yan yana konulmasını beklemedim.”

Delfin resimleri karşılaştırdı.

“Evet, doğru,” dedi, “sen horozdan daha küçük-sün. Daha önce görmemiştim, ama hiç önemi yok.”

Atın gücendiğini anladı, ama iş işten geçmişti. At sırtını döndü, Delfin arkasından seslendi de başını bile çevirmedi.

“Evet, anladık,” dedi, “ben horozdan daha küçük-güm, hiç önemi de yok bunun.”

Küçüklerin açıklamalarını dinlemeye bile yanaşmadan çekip gitti. Horoz da kendisini izliyor, “Sizden daha büyüğüm işte, daha büyüğüm!” diye yineleyip duruyordu.

Öğleyin, tarladan dönünce, büyükler küçükleri içeride buldular, ilk işleri önlüklerine bakmak oldu. Bereket versin, küçük kızlar giysilerini lekelemeye özen göstermişlerdi. Zamanlarını nasıl geçirdikleri sorulunca, tavşanlar için bir yığın yonca bittiklerini, iki sepet de fasulye topladıklarını söylediler. Büyükler, kızların doğru söylediklerini anlayınca, ağızları kulaklarına varıncaya kadar gülümseyerek hoşnutluklarını belli ettiler. Fasulyelere biraz daha yakından bakmayı akıl etselerdi, aralarına köpek kılları, ördek tüyleri karışmış olduğunu görüp şaşıracaklardı kuşkusuz, ama bunu düşünmediler. Hiçbir zaman böylesine keyiflenmemişlerdi.

“Çok sevindik,” dediler küçük kızlara. “Epeyce fasulye toplamışsınız, bu yonca da tavşanlarımıza üç gün yeter. Çok iyi çalıştığınıza göre...”

Masanın altından bir gürültü geldi, bu yüzden sözlerini yarıda kestiler. Eğilip bakınca, köpeği gör-

düler. Köpek boğulacak gibiydi.

“Ne oldu sana böyle?”

“Hiç,” dedi köpek, aslında gülmekten kendini alamamış, çocuklar da bundan çok korkmuşlardı. “Yok bir şey. Yediğimi ters yutmuş olacağım. Böyle şeyler nasıl olur, bilirsiniz; doğru yuttuğunuzu sanırsınız, sonra bir de bakarsınız ki...”

“Peki, peki, bu kadar söyleve gerek yok. Nerede kalmıştık? Ha, evet. Çok iyi çalışmışsınız.”

Bir başka gurultu ikinci kez sözlerini yarıda kesti. Kapıdan gelir gibiydi, büyükler de kapıya arkalarını dönmüşlerdi. Bu da ördekti, kapının aralığından başını uzatmış, köpek gibi o da gülmekten kendini alamamıştı. Büyüklerin başlarını çevirmelerine zaman kalmadan çekilivermişti, ama küçükler çok korkmuşlardı.

“Anlaşılan yel kapıyı gıcırdattı,” dedi Delfin.

Büyükler:

“Olabilir,” dediler. “Nerede kalmıştık? Ha, evet, yoncayla fasulye. Gerçekten de, sizinle övünüyoruz, göğsümüz kabarıyor. Böylesine söz dinleyen, böylesine çalışkan çocukların anası babası olmak güzel bir şey. Ödüllendireceğiz sizi. Siz de çok iyi bilirsiniz ki, sizi suluboya kutularınızdan yoksun bırakmak değildi düşüncemiz, usumuzdan bile geçirmedik bunu. Yalnızca yararlı olmayı düşünen uslu çocuklar mıydınız, değil miydiniz, bu sabah bunu öğrenmek istiyorduk işte. Şimdi çok sevinçliyiz. Bu nedenle bugün akşama kadar resim yapmanıza izin veriyoruz.”

Küçük kızlar, masanın ucuna bile ulaşmayan, kısık bir sesle teşekkür ettiler. Büyükler öylesine keyiflenmişlerdi ki, buna dikkat bile etmediler, ye-

meğin sonuna kadar güldüler, şarkı söylediler, bilmeceler sordular.

“İki hanım iki hanımı kovalar, bir türlü yakalayamaz. Bil bakalım ne?”

Küçük kızlar arıyormuş gibi davranmakla yetiniyorlardı, çünkü o sabahın anıları ve duydukları üzüntü yüzünden bu işe kendilerini veremiyorlardı.

“Bulamadınız mı? Bundan kolay bilmece de olmaz ki! Dilinizi kedi mi kaptı? Peki, biz söyleyelim: Arabanın ön tekerleklerinin ardından koşan arka tekerlekleri. Hah, hah, ha!”

Büyükler öyle bir gülüyorlardı ki, iki büklüm oluyorlardı. Yemekten sonra, küçükler masayı toplamaya başladılar, büyükler de ahıra, eşeği almaya gittiler. Eşek de onlarla gelecek, ekilecek patatesleri taşıyacaktı.

“Hadi bakalım, eşek, gitme zamanı!”

“Çok üzgünüm,” dedi eşek, “yalnız iki ayağım var, onlarla yardım edeceğim size.”

“İki ayağın mı! Neler zııvalıyorsun sen böyle?”

“Evet, evet, iki ayağım var. Ayakta durmakta bile güçlük çekiyorum. Siz insanlar iki ayakla nasıl çıkıyorsunuz bu işin içinden, bilmem.”

Büyükler yaklaştılar, eşeğe daha yakından bakınca, gerçekten de, biri önde, biri arkada olmak üzere, yalnız iki ayağı bulunduğunu gördüler.

“Şaşılacak şey doğrusu! Daha bu sabah dört ayağı da yerindeydi bu hayvanın. Bir de öküzlere bakalım.”

Öküzlerin ahırını karanlıktı, ilkin içerisi iyi görü-

lemiyordu. Uzaktan seslendiler:

“Ne dersiniz, öküzler? Bizimle tarlalara gelecek misiniz?”

Karanlığın içinden iki ses yanıt verdi:

“Hayır. Sizin adınıza üzgünüz. ama biz yokuz.”

“Yok musunuz?”

“İsterseniz, gelin, bakın.”

Gerçekten de, yaklaşıncı, öküzlerin yerini boş buldular. Baktılar, elleriyle yokladılar, ama yemliklerin üst yanında, boşlukta duran birer çift boynuzdan başka hiçbir şey göremediler.

“Bu ahırda neler oluyor böyle? Çıldırmamak işten değil. Gidip atımızı görelim.”

At ahırın en karanlık köşesinde duruyordu.

“Nasılsın, güzel atımız, bizimle tarlaya gelecek misin?”

“Baş üstüne,” dedi at, “ama beni arabaya koşamazsınız, çok küçüğüm.”

“Al sana bir saçmalık daha! Çok küçükmüş!”

Büyükler ahırın köşesine gelince, şaşkınlıktan bir çığlık kopardılar. Alacakaranlıkta, samanların üzerinde, mini minnacık bir at görmüşlerdi, topu topu bir horozun yarısı kadardı.

At onlarla alay etmek istedi:

“Ne kadar küçüğüm, değil mi?” dedi. Büyükler:

“Çok yazık!” diye söylendiler. “Ne güzel hayvandı, ne güzel çalışırdı, Nasıl oldu bu iş?”

At insanı düşündüren, dalgın bir biçimde yanıt verdi:

“Bilmiyorum. Ben de bir şey anlamıyorum.”

Sorguya çekildikleri zaman, eşekle öküz de aynı yanıtı verdiler. Büyükler kendilerinden bir şeyler

saklandığını sezmişlerdi. Eve döndüler, bir süre kuşku kuşku kızlarına baktılar. Çiftlikte bir şeyler ters gitti mi ilk işleri küçükleri sıkıştırmak olurdu. Çocuk yiyen devlerin homurtusunu andıran bir sesle:

“Söyleyin bakalım,” dediler, “bu sabah biz yokken neler oldu burada?”

Küçük kızlar çok korkuyorlardı, elleriyle, yüzleriyle hiçbir şey bilmediklerini anlattılar. Büyükler dört yumruklarının dördünü de masaya indirdiler o zaman, bağırmaya başladılar;

“Söyleyecek misiniz, söylemeyecek misiniz, küçük budalalar?”

Delfin en sonunda;

“Fasulye,” diyebildi, “fasulye topladık.”

Marinet de:

“Yonca biçtik,” diye kekeledi.

“Peki, nasıl oluyor da eşeğin yalnız iki ayağı kalıyor, öküzler yok oluyorlar, nasıl oluyor da kocaman, güzel atımız üç haftalık bir tavşan yavrusu kadar oluyor?”

“Evet, nasıl oluyor? Hadi bakalım, hemen söyleyin doğrusunu!”

Küçükler korkunç olayları bilmiyorlardı daha, duyunca donakaldılar, ama her şeyi anlıyorlardı: Bu

sabah öylesine istekli bir biçimde resim yapmışlardı ki, bakma biçimleri modellerine de geçmişti çabucak; insan ilk kez resim yaparken, sık sık olur bu iş; üstelik, hayvanlar da çok fazla önemsemişti bu işi; onurları kırılıp da ahıra döndükleri zaman, çimenlikte olup bitenleri öyle bir düşünmüşlerdi ki, bu olaylar gerçeğe yeni bir görünüm vermişti. Sonra bu korkunç olayda büyükleri dinlememenin de payı vardı, küçük kızlar bunu çok iyi biliyorlardı. Neredeyse her şeyi anlatacaklardı. Ama bu sırada ördeği gördüler, kapının aralığından baş sallayıp göz kırpyordu. Küçükler biraz toparlandılar, olanlardan hiçbir şey anlamadıklarını söylediler.

Büyükler:

“Siz ağzınızı açmak istemiyorsunuz,” dediler. “İyi ya, açmazsanız, açmayın. Biz de gidip baytarı getiririz.”

Küçük kızlar titremeye başladılar o zaman. Çok becerikli adamdı bu baytar. Hayvanların gözünün akına bakıp da ayaklarını ve karınlarını şöyle bir yokladı mı gerçeği anlayıverecekti. “Vay canına! Bütün bunlar resim hastalığı gibi geliyor bana. Bu sabah hiç resim yapan oldu mu burada?” deyişini duyar gibi oluyorlardı. Bu kadarı yeter de artardı bile.

Büyükler yola çıktıktan sonra, Delfin ördeğe olup bitenleri anlattı, baytarın bilgisinden korkmak gerektiğini söyledi. Ördek de çok candan davrandı doğrusu.

“Hiç zaman yitirmeyelim,” dedi. “Alın suluboya kutularınızı, hemen gidip hayvanları çimenliğe salalım. Resmin yaptığını gene resim bozacaktır.”

Küçük kızlar ilkin eşeği çıkardılar, ama bu iş hiç

de kolay olmadı. Çünkü eşek iki ayağının üzerinde yürümekte büyük güçlükler çekiyor, hemen denmesini yitiriveriyordu. Karnının altına arkalıksız bir iskemle koymak gerekti, böyle yapmasalar yüzde doksan devrilirdi. Öküzleri çıkarmak çok daha kolay oldu, yanlarında yürümeleri yetti de arttı bile. O sırada yoldan geçen bir adam, havaya asılı bir çift boynuzun avludan geçtiğini görünce az şaşırmadı, ama gözlerinin bozulduğunu düşündü. At ahırdan çıkıp da köpekle burun buruna gelince bayağı korktu, dev gibi kocaman bulmuştu köpeği, ama az sonra buna kendisi de güldü.

“Çevremde her şey ne kadar büyük,” dedi, “böylesine küçük olmak çok eğlenceli doğrusu!”

Ama bu düşüncesini değiştirmekte gecikmeyecekti. Çünkü horoz bizim minik atçağızı görünce, kızgın bir sıçrayışla üzerine doğru atıldı, kulağına eğilerek:

“Gördünüz mü, efendim, işte gene karşılaştık,” dedi. “Umarım, unutmamışınızdır, hesabınızı görmeye söz vermiştim.”

Minik at tir tir titriyordu. Ördek araya girmek istedi ya, çabaları bir sonuç vermedi. Küçük kızlar çok üzülüyorlardı.

“Bırakın beni, şunu yiyivereyim de olsun bit-sin!” dedi köpek, sonra dişlerini göstererek horozun üstüne saldırdı. Horoz öyle bir kaçış kaçtı ki, üç gün süresince ortalıkta görünmedi, görüldüğü zaman da kimsenin yüzüne bakamıyordu.

Herkes çayıra gelince, bizim ördek öksürerek sesini düzeltti, sonra ata, eşeğe ve öküzlere:

“Benim eski ve sevgili dostlarım,” diye seslendi, “sizleri bu durumda gördüğüm için ne kadar üzgü-

nüm, bilemezsiniz. Gözlerimiz için birer şölen olan bu güzel, ak öküzlerin şimdi hiçbir şey olmadıklarını, öylesine güzel yürüyen bu eşeğin şimdi iki ayak üzerinde sürüklendiğini, bu güzel atın ufacık bir nesne olduğunu görmek öyle üzücü ki! İnanın bana, yüreğimiz sızlıyor, hele bu acı olayın küçük bir yanlış anlamadan doğması daha da üzüyor bizi. Evet, küçük bir yanlış anlama...

“Çocuklar hiç kimseyi gücendirmek istemediler. Size olanlar benim kadar onları da üzdü, hiç kuşum yok bundan. Hadi, inadı bırakın da her zamanki biçimlerinize girin.”

Ama hayvanlar düşman düşman susuyorlardı. Eşek başını eğmiş, gözlerini biricik ön ayağına dikmişti, bakışı kinle doluydu. Yüreğinin hâlâ korkuyla çarpmasına karşın, at da öyle kolay kolay yola geleceğe benzemiyordu. Artık var olmadıkları için, öküzlerin hiçbir şeyi belli olmuyordu, ama görünen tek yerleri olan boynuzları, her türlü belirtiden yoksun olmakla birlikte, anlamlı bir kıvıltısızlık içindeydi. Önce eşek konuştu:

“İki ayağım var benim. Ne yapalım, iki kalsın. Değiştirmeye değmez.”

Öküzler de:

“Biz yokuz, elimizden bir şey gelmez,” dediler.

“Ben küçüğüm,” dedi at, “ne olduysa bana oldu.”

İşler düzelecek gibi değildi. Önce hüzünlü bir sessizlik oldu; sonra köpek, hayvanların bu kötü niyetliliğine sinirlendi, homurdana homurdana küçüklere döndü:

“Bu pis hayvanlara fazla iyi davranıyorsunuz,”

dedi. "Siz bu işi bana bırakın. Bacaklarını ısırayım da görsünler!"

"Isıracaksın, öyle mi? Çok hoş doğrusu!" dedi eşek. "Bu iş böyle düzelecekse!"

Alaya başladı, at da, öküzler de onun gibi yaptılar.

Ördek hemen:

"Durun, durun, bir şaka bu," diye atıldı. "Köpek yalnız şaka yapmak istedi. Ama sizler olup bitenleri bilmiyorsunuz. Dinleyin beni. Büyükler az önce baytara gittiler. Bir saate kadar baytar gelip sizlere bakacak, olanları anlamakta hiç de güçlük çekmeyecek. Bu sabah, büyükler küçük kızların resim yapmasını yasaklamışlardı. Olanlar onlara olacak. Düşüncenizi değiştirmediginize göre, azarlanacak, cezalandırılacak, belki de dayak yiyecekler."

"Dört ayakla yürümenin iki ayakla yürümekten daha iyi olduğu kuşku götürmez," diye mırıldandı eşek, "öylesi çok daha rahat."

"Herkesin önünde bir çift boynuzdan başka bir şey olmamak çok kötü," dedi iki öküz.

At da içini çekerek:

"Şu dünyaya azıcık yukarıdan bakmak ne de olsa güzel şeydi," dedi.

Küçük kızlar bu yumuşamadan yararlanarak kutularını açıp çalışmaya giriştiler. Marinet bu kez eşeğin resmini dört ayaklı yapmaya özen gösterdi. Delfin de atın resmini yaptıktan sonra, ayaklarının dibine küçük bir horoz resmi kondurdu, oranlara hiç diyecek yoktu. İşler hızla ilerliyordu. Ördek çok keyifliydi. Resimleri bitince, iki hayvanın ikisi de çok beğendiklerini söylediler. Bununla birlikte, ne eşek eksik ayaklarına kavuştu, ne de atın boyu uza-

dı. Büyük bir üzüntü, bir umutsuzluk çöktü herkesin içine, ördek de kaygılanmaya başladı. Eşeğe hiç değilse eksik ayaklarının yerinde bir kaşıntı duyup duymadığını, ata da derisinin içinde bir daralma sezip sezmediğini sordu.

Hayır, hiçbir şey duymuyorlardı.

“Biraz daha zaman gerek,” dedi küçüklere, “siz öküzlerin resmini yaparken, her şey yoluna girecek, hiç kuşum yok bundan.”

Bir öküzün resmini Delfin, bir öküzün resmini de Marinet yapacaktı. İşe boynuzlardan başladılar, gerisini belleklerinden yararlanarak yapacaklardı. Öküzlerin belleklerinde oldukça iyi kalması çok işlerine yaradı. Gri bir kâğıt seçmişlerdi, gri kâğıdın üstünde öküzlerin aklığı iyice belli oluyordu. Onlar da beğendiler resimlerini, çocuklar bayağı benzetmişlerdi. Ama birer çift boynuz olmaktan öteye gidemediler. Atla eşek de eski durumlarına döneceklerini gösteren hiçbir şey duymuyorlardı. Ördek üzüntüsünü zor saklıyordu; tüylerinin parıltısı gitmişti.

“Bekleyelim, bekleyelim,” dedi.

Çeyrek saat geçti aradan, bir şeycikler olmadı. Ördek çimenlikte tohum toplayan bir güvercin gördü, yanına gidip konuştu. Güvercin havalandı, çok geçmeden geri dönüp öküzlerden birinin boynuzuna kondu.

“Büyük söğüdü orada bir araba gördüm,” dedi, “içinde büyükler vardı, yanlarında bir adam daha vardı.”

Kızlar:

“Baytar!” diye haykırdılar.

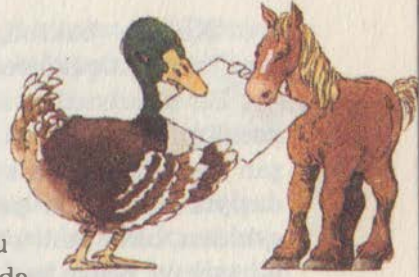
Gerçekten de, baytardan başkası olamazdı, arabası fazla gecikmeyecekti. Birkaç dakikalık bir işti bu. Hayvanlar küçük kızların üzüntüsünü görüp büyüklerin öfkesini düşündüler, çok üzüldüler.

“Hadi, biraz daha çabalayın,” dedi ördek. “Unutmayın ki, sizin yüzünüzden oldu bunlar, inatçılık edip sinirlenmeseydiniz, tüm bunlar başınıza gelmeyecekti.”

Eşek, ayaklarının yerine gelmesi için elinden geldiğince titreyip sallandı, öküzler var olmak için katılışmaya çalıştılar, at da yeniden şişmek için havayı iyice içine çekti, ama hiçbir değişiklik olmadı. Zavallı hayvancıklar şaşırıp kalmışlardı. Az sonra arabanın tekerlek sesleri duyulmaya başladı. Hiç umut yoktu artık. Küçük kızlar sapsarı kesilmişlerdi, korkudan titreyerek baytarın gelmesini bekliyorlardı. Eşek çok üzüldü bu duruma, topallaya topallaya Marinet’e yaklaşıp elini yalamaya başladı. On-
dan özür dilemek, tatlı bir söz söylemek istedi, ama çok üzgün, çok heyecanlıydı, sesi çıkmadı, gözleri yaşlarla doldu, bu gözyaşları resmin üzerine düştü. Dostluk gözyaşlarıydı bunlar. Gözyaşları kâğıda düşer düşmez, sağ yanında oldukça zorlu bir acı duydu eşek, sonra da kendini dört ayağının üstünde buldu. Bu durum herkesi biraz rahatlattı, küçükler de umutlanmaya başladılar. Ama çok geç kalmışlardı, çünkü arabayla çiftlik arasında fazla fazla yüz metrelik bir yol kalmıştı. Ama ördek her şeyi anlamıştı artık. Atın resmini kapmasıyla burnunun dibine

götürmesi bir oldu. Bereket versin, bir damla gözyaşı düşürtebildi. Gözlerinin önünde atın büyüdüğünü gördüler. Birden ona sayıncaya kadar geçen bir sürede, eski boyutlarına kavuşmuştu bile. Bu sırada, çiftlikle araba arasında fazla fazla otuz metrelik bir yol vardı.

Öküzler her zaman geç duygulanırlardı, resimlerinin üzerine eğilerek ıkınıp duruyorlardı, içlerinden biri en sonunda bir damla gözyaşı çıkarabilmiş, arabanın avluya girdiği sırada bedenine yeniden kavuşmuştu. Kızlar neredeyse el çırpmaya başlayacaklardı, ama ördek çok kaygılıydı. Öküzlerden biri hâlâ yoktu çünkü. Çok iyi bir öküzdü bu, ama gözünden yaş çıkmıyordu, hiçbir zaman ağladığı görülmemişti. Coşkunluğu, iyilik isteği gözkapaklarının bir köşeciğini ıslatmaya bile yetmiyordu.

Zaman geçiyordu, yolcular arabadan iniyorlardı. Ördeğin buyruğu üzerine, köpek yanlarına koştu: Ne yapıp yapacak, gelmelerini geciktirecekti. "Hoş geldin," demek istercesine, baytarın bacaklarının arasına girdi, ama öyle bir giriş girdi ki, tozun, toprağın içine, yüzükoyun deviriverdi adamcağızı. Büyükler avlunun dört bir yanına koşarak iyi bir sopa arıyor, bu sopayı köpeğin sırtında kırmak istiyorlardı. Sonra baytarı kaldırmayı düşündüler, kaldırıp giysilerini fırçaladılar. Bütün bunlar topu topu dört-beş dakika sürdü.

Bu arada, çimenlikte, var olmayan öküzün boy-nuzlarına bakıyordu herkes. Zavallı öküz elinden geleni yapıyordu, ama bir türlü ağlayamıyordu.

“Kusura bakmayın, olmuyor, ağlayamayacağım,” dedi küçüklere.

Bir umutsuzluk sardı herkesi. Ördek bile ne yapacağını bilemiyordu. Ama bedenine yeniden kavuşan öbür öküz hâlâ soğukkanlı görünüyordu. Arkadaşıyla birlikte bir şarkı söylemek geldi usuna. Çok eskiden, birer genç danayken, ikisi birlikte söylerdi bu şarkıyı. Şöyle başlıyordu:

*Yapayalnız bir dana
Süt emer azıcık,
Mee, mee, mee,
Sonra bir inek gelir,
O da ot yer birazcık,
Mee, mee, mee.*

Oldukça hüzünlü bir şarkıydı bu, gittikçe daha çok hüzün veriyordu. Daha ilk dörtlükte, beklenen sonuç belirmeye başladı. Var olmayan öküzün boynuzları titrer gibi oldu. Hayvancağız içini çekip durdu, en sonunda, gözünün ucunda bir damla yaş belirdi, ama o kadar küçüktü ki, orada öylece kaldı. Bereket versin, göz yaşının parladığını görünce, Delfin bunu fırçanın ucuyla alıp resmin üzerine bıraktı. Hemen sonra, bizim öküz var olmaya başladı, gözle görülür, elle tutulur bir duruma geldi. Tam zamanıydı. Büyükler baytarı da aralarına alıp çimenliğin kıyısına gelmişlerdi. Öküzleri, dört ayağının üstünde sapasağlam duran eşiği, bütün kocamanlığıyla başını kaldıran atı gördükleri zaman, şaşkınlıktan dilleri tutuldu. Baytar da yüzükoyun düşünce çok sinirlenmişti, alaylı alaylı sordu:

“Var olmayan öküzler, iki ayağını yitiren eşek,

tavşanlardan daha küçük olan at bunlar mı? Bakıyorum, başlarına gelenlere kulak bile asmıyorlar!”

Büyükler:

“Anlaşılr şey değil,” diye kekelediler, “az önce, ahırda...”

“Siz düş görmüşsünüz anlaşılan, ya da midelerinizi fazla doldurduğunuz için gözleriniz kararmış. Bana kalırsa, bir hekim çağırırsanız, daha iyi olurdu. Boş yere rahatsız edilmekten hiç hoşlanmam. Sevmem ben böyle şeyleri...”

Zavallı büyükler özür dileyip duruyorlardı. En sonunda, baytarın öfkesi geçti, Delfin’le Marinet’i göstererek:

“Her neyse, bu kez sizi bağışlıyorum,” dedi, “çünkü birbirinden güzel iki cici kızınız var. Uzun boylu bakmaya gerek yok. Uslu oldukları, büyüklerinin sözünü dinledikleri hemen anlaşılırıyor. Öyle değil mi, küçük kızlar?”

Küçük kızlar kıpkırmızı kesilmişlerdi, ağızları açık kalmıştı, tek sözcük söyleyemiyorlardı. Onların yerine ördek verdi yanıtı.

“Evet, efendim,” dedi arsızca, “onlar gibi söz dinleyen çocuk gelmedi daha dünyaya.”

Öküzler

Delfin de, Marinet de ödül aldı. Öğretmen, cici giysilerini kirletmemeye özen göstererek, iki kızı kucaklayıp öptü. Kaymakam kentten özel olarak bu tören için gelmişti. Sırmalı giysisini giymişti. Bir söylev verdi.

“Sevgili yavrularım, okumak çok güzel bir şeydir,” diye başladı. “Okumayanlar acınacak insanlardır. Tanrı’ya şükür, siz bu durumda değilsiniz. Bakın, pembeler giymiş iki küçük kız duruyor burada, sarı saçlarının üstünde güzel yaldızlı taçlar var. Niçin? İyi çalışmışlar da ondan. Bugün çabalarının karşılığını aldılar. Düşünün bir kez, anneleri babaları ne kadar sevinecek. Onlar da büyükleri kadar gururlu. Bir de bana bakın. Övünmek istemem ya her neyse... Derslerime çalışmamış olsaydım, ne kaymakam olabilir, ne de bu sırmalı giysiyi giyebilirdim. İşte bunun için okula önem vermek, bilgisizlere ve tembellere de okumanın ne kadar yararlı bir şey olduğunu anlatmak gerek.”

Kaymakam, dinleyicilerini selamladı. Öğrenciler küçük bir şarkı söylediler. Sonra herkes evlerine dağıldı. Delfin ile Marinet, eve gelince, güzel giysile-

rini çıkarıp her zamanki önlüklerini giydiler. Ama elimsende, birbirdir, bebek, kurt, kaydırak, daldaki kedi gibi oyunlar oynayacak yerde, kaymakamın söylevinden söz ettiler. Çok beğenmişlerdi bu söylevi. Yanlarında okumanın yararlarını anlatabilecekleri, bilgisiz bir kimse bulunmamasına biraz üzülüyorlardı. Delfin içini çekiyordu:

“Önümüzde iki aylık tatilimiz var. Bu süreyi çok yararlı bir biçimde geçirebilirdik. Ama ne yapalım? Çevremizde bilgisiz bir kimse yok ki...”

Ahırlarda, aynı boyda, aynı yaşta iki öküz vardı. Birinin üstünde kiremit rengi benekler vardı, öteki ak ve beneksizdi. Öküzler de pabuçlar gibidir, hemen her zaman ikişer ikişer dolaşırlar. Bu nedenle de “bir çift öküz” derler ya... Marinet, önce kiremit rengi benekli öküzün yanına gidip alnını okşadı.

“Okuma öğrenmek ister misin, öküz?” dedi.

Kiremit rengi koca öküz önce yanıt vermedi. Marinet’in alay olsun diye böyle konuştuğunu sanıyordu.

“Okumak güzel şeydir,” dedi. “Sabanı çekmek daha mı kolay olur o zaman? Yiyeceklerim mi bollaşır? Hayır. Boşu boşuna neden yorayım kendimi? Sağ olun küçük kızlar, o kadar da budala değilim. Hayır, okuma öğrenmeyeceğim.”

“Yavaş ol biraz, öküz,” dedi Delfin.

“Hiç de bilgece konuşmuyorsun. Neler kaçırdığını bilmiyorsun sen. Düşün biraz.”

“İyice düşündüm, minik dostlarım, istemem. Oyun oynayalım deseydiniz, anlardım.”

Marinet, hem kardeşinden daha sarışın, hem de

daha atılgandı. Kiremit renkliye, bunun acısını kendisinin çekeceğini, bilgisiz kalarak yaşam boyu kötü bir öküz kalacağını söyledi.

“Yanılıyorsun,” dedi bizim kiremit rengi benekli. “Kötü bir öküz değilim ben. İşimi her zaman iyi yaptım, kimsenin bana kızmaya hakkı yok. İkiniz de güldürüyorsunuz beni şu ‘okuma’ sözüyle. Okuma bilmeden yaşanmazmış gibi. Ama bakın, kötü bir şey olduğunu söylemiyorum; öküzlere göre bir şey olmadığını söylüyorum, o kadar. Yeryüzünde okuma öğrenen öküz görülmüş müdür hiç?”

“Ne olursa olsun, bu işin öncülüğünü yapmaya kalkacak değilim. İşinize bakın siz.”

Delfin onu yola getirmeye çalıştı, ama boşunaydı, anlamak istemiyordu bir türlü. Küçükler sırtlarını döndüler ona, inatçılığına, tembelliğine sinirlenmişlerdi.

Ak öküze yalvardılar. İlgileri onu duygulandırdı. Çok severdi küçükleri, isteklerini geri çevirip de üzme istemiyordu onları. Hem sonra seçkin bir öküz olmak da hoşuna gitmiyor değildi. İyi bir öküzdü o, üstelik çok iyi bir öküzdü; iyi, sabırlı, çalışkandı, yalnız biraz gururlu ve tutkuluydu. Çift sürerken, efendisi bir şey söyleyince gururla kulak dikmesinden belli olurdu bu. Her öküzün bir kusuru vardır, hiçbirisi kusursuz değildir, onun da bir-iki kusuru vardı ya çok iyi huyluydu.

“Bakın, küçükler,” dedi. “Ben de aşağı yukarı kardeşim gibi yanıtlamak istiyorum sizi. Okuma bilmek bir işime yaramaz. Ama sizi hoşnut etmek istiyorum. Bir öküz için bilgi yararlı bir şey değil, ama bir sıkıntı da değil, sonra can sıkıntımı giderir. Fazla can sıkıcı olmazsa, denemek isterim.”

Küçükler, iyi niyetli bir öküz bulduklarına çok sevinmişlerdi, bilgeliğini kutluyorlardı.

“Öküzçüğüm, çok güzel, çok iyi çalışmalar yapacaksın, hiç kuşum yok bundan.”

Onlar kendisini böyle övdükçe, öküz başını omuzlarına doğru çekiyor, boynunu bir akordeon gibi büküyordu.

“Gerçekten de öyle, yetenekli bir öküz olduğumu sanıyorum,” diye mırıldanıyordu.

Küçükler, alfabe getirmek için ahırdan çıkarırken, kiremit renkli öküz:

“Söyleyin bakalım küçükler, siz de geviş getirmeyi öğrenmek istemez misiniz?” diye sordu.

“Geviş getirmeyi mi? Ne diye?”

“Haklısınız,” dedi kiremit renkli.

“Öyle ya, ne diye öğrenesiniz?”

Delfin ile Marinet,

büyüklerine bir sürpriz hazırlamak istediklerinden, ak öküzün çalışmalarını gizli tutmaya karar verdi-

ler. İleride, ak öküzün bilgileri artınca, babalarını şaşırtmak çok eğlenceli olacaktı.

Küçükler bu kadarını ummamışlardı doğrusu. Başlangıç çok kolay oldu. Öküz gerçekten yetenekliydi, üstelik onuruna düşkün bir öküzdü. Kiremit renklinin alaylarına kulak asmıyor, alfabeyi hecelemeden eşsiz bir tat alıyordu. Aradan on beş gün bile geçmeden harfleri okumayı öğrendi, üstelik ezberledi de. Pazar günlerinde, yağmurlu günlerde, genel

olarak da akşamları, tarladan dönünce, bizim küçükler gizlice ders veriyorlardı ona. Zavallı öküzün başı çok ağrıyordu bu yüzden, gece ortasında uyanarak, yüksek sesle,

“B ile A, BA... B ile E, BE... B ile İ, Bİ...” diye söylendiği oluyordu.

“B ile A, BA... diye bağırmak da hayvanlara hiç yakışmıyor,” diye homurdanıyordu kiremit renkli. “Şu küçük yaramazlar seni pohpohlamaya başlayalı beri şöyle rahat bir uyku bile uyuyamaz oldun. İleri de pişman olacaksın.”

“Sen anlayamazsın,” diyordu ak öküz. “Seslilerle sessizleri bilmek ve hecelelemek öyle güzel, öyle hoş ki... Okumak, yaşamak bir tat veriyor, bunca övülmesi bundan. Daha şimdiden kendimi başka türlü bulmaya başladım, sanki üç hafta önceki öküz değilim. Öğrenmek ne güzel, bir bilsen. Ama herkes öğrenemez ki. Yetenek ister.”

Kiremit renkli, onu böylesine mutlu gördükçe, bilgisiz kalmakta direnmesinin doğruluğundan kuşkulananmaya başlıyordu. Ama o yıl samanlarda güzel bir fındık tadı vardı, otlar uzun ve yumuşaktı, bunlar, usunun sesini susturabiliyordu.

Delfin ile Marinet başarılarıyla övünebilirlerdi. Öküz, şaşırtıcı bir biçimde ilerliyordu. Aradan bir ay geçtikten sonra sayı saymayı bile öğrenmiş sayılırdı. Neredeyse su gibi okuyor denilebilirdi. Küçük bir şiir bile öğrenmişti. Çok çalışkandı. Ahırda, yemliğinde, her zaman açık bir kitap duruyor, sayfaları diliyle çeviriyordu. Kimi zaman bir aritmetik, kimi zaman bir dilbilgisi, kimi zaman bir coğrafya, kimi zaman da şiir kitabı okuyordu. Merakına hiç diyecek yoktu. Basılı olan her şeye ilgi duyuyordu.

“Bütün bu güzel şeyleri bilmeden nasıl yaşayabilmişim?” diye söyleniyordu ikide bir.

Tarlalarda olsun, otlaklarda olsun, yollarda olsun, okuduklarını düşünmekten bıkmıyordu. Onun altı yaşında bir öküz olduğunu ve bu yaştaki öküzlerin olgunluğunun yirmi beş-otuz yaşlarındaki insanların olgunluğuna denk olduğunu da söylemek gerek. Yazık ki, çalışmalar çok yoruyordu kendisini. Öyle ya, fazla çaba harcıyor, bunun üstüne tarla çalışmaları da eklenince büsbütün yoruluyor, tarla işlerini gereğince yapamıyordu. İşin en kötüsü, durmamacasına düş görmesi, çoğu kez yemi, suyu unutmasıydı. Bizim küçükler, onun böylesine zayıfladığını, gözlerinin içine kadar sarardığını görünce çok üzüldüler.

“Öküz, senin çalışmandan çok hoşnuduz,” dediler. “İşte artık bizler kadar bilgilisin, belki bizden de çok şey biliyorsun. Dinlenmeye hak kazandın. Sağlığın da bunu gerektiriyor.”

“Sağlığım umurumda değil, tek isteğim bilgimi artırmak.”

“Böyle konuşma, öküz; mantıklı ol biraz. Sen de bizim gibi okula gitseydin, çalışmanın her zaman iyi olmadığını görürdün. Her şeyin bir zamanı var. Örneğin bizim teneffüslerimiz var, tatillerimiz var.”

“Tatil mi dediniz? Hadi, biraz da tatilden söz edelim. Tatilden söz edilmesine kızmış değilim.”

Küçükler, onun ne demek istediğini pek anlamıyor, “Nesi var bunun? Bu na ne oluyor böyle?” demek istercesine, dirsekleriyle birbirlerini dürtüyorlardı.

“Görüyorum, görüyorum,” dedi öküz. “Birbirini dürtmenize gerek yok. Deli meli değilim ben, ne

dediğimi iyi biliyorum. Tatilden söz ediyor, dinlenmek gerektiğini söylüyorsunuz.

İyi ya. Ben de size tıpkı sizin gibi düşündüğümü söylüyorum. Ama ben huyuma, beğenime göre çalışmamı sağlayacak bir tatil isterim. Öküz dediğin tüm zamanını şiir okumaya vermeli, bilgilerin yaptıklarını öğrenmeli. Yaşam diye buna derler işte.”

“Ama oynamak da gerekli,” dedi Marinet.

Öküz derin derin içini çekti.

“Sizinle tartışılmaz,” dedi. “Çocuksunuz siz.”

Bir coğrafya kitabına daldı. Bir yandan da kuyruğunu sallayarak çocukların gitmelerini istediğini göstermeye çalışıyordu. Ne söylense boşunaydı artık, bildiğini yapmaktan şaşmayacaktı.

“Tatil yapmak istemediğine göre, dikkat et de çalıştığını kimse görmesin,” dedi Marinet. “Önünde hep bir kitap bulunduğunu, büyüklerimizin seni bu durumda yakalayacağını düşündükçe ödüm kopuyor.”

Böyle konuştuklarına göre, yaptıklarının iyi bir şey olduğuna kendileri de pek inanamıyorlardı. Gerçekten de, başarılarıyla övündükleri olmuyordu hiç.

Efendisi, bizim ak öküzün durumundaki değişikliği görmüyor değildi. Bir gün, bir ikindi üzeri, ahırın eşiğine oturup düşünceli düşünceli ovayı seyrettiğini görünce, şaşırdı.

“Ne o öküz? Bu ne duruş böyle?” dedi.

Öküzün başını salladı, gözlerini süzerek tatlı bir sesle yanıtladı efendisini:

“İşler bittikten sonra,
Başlayınca ortalık kararmaya,
Bayılınm kapı eşiğinde oturmaya.”

Efendisi, bu dizeleri, ünlü ozan Victor Hugo’nun yazdığını bilmiyordu, ya da unutmuştu.

“Güzel konuşuyor bu öküz,” diye söylendi. Ama bu güzel konuşmanın kaygı verici bir giz saklamasından da kuşkulandığını söylemek gerekirdi. “Nesi var, bilmiyorum ya, bir süredir görülmedik, şaşırtıcı bir durumda olduğu da kesin.”

Bu olay karşısında kulaklarına kadar kızaran küçüklerin utancını görmedi babaları. Ama “Hadi, yallah, ahırına! Ben böyle kırıtkan öküzlerden hiç hoşlanmam!” diye bağırdığı zaman, büsbütün kızardılar, gözleri yaşardı.

Öküz, üzgün ve kızgın bir durumda kalktı, yerine, kiremit renklinin yanına gitti. Kafa çalışmaları, tarladaki işlerini de etkiliyordu. Kafasının içi güzel şiirlerle, tarihlerle, rakamlarla, özdeyişlerle öyle dolmuştu ki, efendisinin buyruklarını pek dinleyemiyordu. Üstelik kimi zaman hiç dinlemiyordu. Bazı bazı hendeğe yuvarlanmalarına ramak kalıyordu. Kiremit renkli, omzundan itiyor;

“Dikkat et, gene azar işiteceğiz!” diyordu.

Bunun üzerine, ak öküzün kulakları gururla titriyor, doğru yola yöneliyor, hemen sonra gene sapıtmaya başlıyordu. Bir sabah, efendisinin hiçbir şey söylememesine karşın birdenbire duruverdi. Yüksek sesle söylenmeye başladı. Şöyle diyordu kendi kendine:

“İki musluğumuz var. Bu musluklardan silindir

biçiminde bir kabın içine su akıyor. Silindirin yüksekliği yetmiş beş santim. İki musluk birlikte akınca, dakikada yirmi beş desimetreküp su boşaltıyorlar. Musluklardan biri tek başına akınca, kabı yarım saatte doldurduğuna göre, bu süre ötekiyle birlikte aktığı zamankinden üç kat daha az olduğuna göre, kabın oylumunu, çapını, ne kadar zamanda dolabileceğini hesaplayınız... İlginç... çok ilginç bir problem..."

"Ne söylüyor bu böyle?" dedi efendisi.

"Dur bakalım... Muslukların ikisinin de kapalı olduğunu varsayarsam... Ne olur o zaman?"

"Yahu, neler söylüyorsun sen öyle? Anlat bakalım!"

Ama öküz, problemin çözümüne öyle bir dalmıştı ki, hiç yanıt vermiyor, kımıldamadan durarak rakamlar mırıldanıyordu. Öküzler eskiden beri iyi huylu oluşlarıyla övülürler. Katırlar ve eşekler gibi inatçılık edip oldukları yerde durdukları görülmemiştir. Bu nedenle, efendisi çok şaşırmıştı.

"Anlaşılan bu hayvan hasta," diye düşündü.

Sabanı bırakıp öküzlerin yanına geldi. Dost bir sesle,

"Hasta görünüyorsun," dedi. "Çekinmeden söyle bana, rahatsızlığın nereden?"

Bizim öküz, ayağını yere vurdu o zaman, öfkeyle yanıtladı efendisin:

"Bu kadarı da fazla

artık!" diye

haykırdı.

"Bir dakika

bile rahatça

düşünme-

ye olanak

yok! Bir yaratık başka bir yaratığın malı olsun, olacak şey mi bu! Çift sürmekten başka işim yok sanki! Üstüne üstlük bir de boyunduruk takıyorlar!”

Efendisi şaşırıp kaldı. “Bu öküz çıldırmış olmasın,” diye düşündü. Bu olay, kiremit renkliyi çok üzdü. Ama işin içyüzünü söylemeyi usundan bile geçirmedi.

Öfkenin nedenini iyi biliyordu, ama iyi bir dosttu, efendisinin gözüne girmek için arkadaşını ele verecek öküz de toparlandı, asık bir suratla özür diledi:

“Her neyse, biraz dalmışım,” dedi.

“Bu konuyu kapatalım da işimize dönelim.”

O gün, öğle yemeğinde, küçükler babalarının söylediklerini duyunca ürperdiler:

“Bu öküzün çekilir yanı kalmadı. Bu sabah da saçmalıklarıyla beni deli etti. İşini yanlış yaptığını yetmiyormuş gibi bir de ters ters konuşuyor, en ufak bir söz söylemeye gelmiyor. Ne dersiniz? Böyle gidecek olursa, kasaplara satacağım onu.”

“Kasaplara mı? Neden?” dedi Delfin.

“Neden olacak? Kesilsin de eti yensin diye.”

Delfin hıçkırmaya, Marinet direnmeye başladı:

“Ak öküz nasıl yenilirmiş! Olmaz öyle şey! İstemem!”

“Ben de!” dedi Delfin. “Bir öküz huysuzluk ediyor, üzüntülü duruyor diye kesilir mi hiç?”

“Yoksa onu avutacak mıydık?”

“Elbette! Ne olursa olsun, onu yemeye hakkımız yok!”

“Yenilmeyecek, hayır, yenilmeyecek!”

Dostlarının başına getirdikleri derdi gördükten sonra, küçükler dövünüp duruyor, ayaklarını yerlere vurarak hıçkırıyorlardı.

“Kesin zırlıtıyı!” diye bağırdı babaları. “Ne cırlak şeylersiniz! Yumurcaklar bu işleri anlamaz. İnatçı bir öküz ancak yemeye yarar. Bizimki de düzelmezse kesilmeyi hak eder!”

Çocuklar çıktıktan sonra, karısına döndü. Bu kez gülüyordu, kızgın değildi.

“Onlara kalsa bütün hayvanlar iyice yaşlandıktan sonra, ecelleriyle ölür. Bizim ak öküze gelince, daha uzun süre satamayız onu. Çok zayıfladı, pek para vermezler. Neden böyle zayıfladığını da çok merak ediyorum doğrusu. Görülmüş şey değil!”

Bu arada Delfin ile Marinet zavallı öküze durumu bildirmek için ahıra koşmuşlardı. Öküz dilbilgisi çalışıyordu. Onları görünce gözlerini yumdu, bir kez bile teklemeyen, kuralların en zorunu söyleyiverdi. Ama Marinet kitabı aldı, Delfin de samanın üstüne diz çöktü.

“Sabanı ters çekip ters ters yanıtlar vermekten vazgeçmezsen, satılacaksın, öküz!”

“Ne çıkar bundan, küçük kız? Bu konuda ben de La Fontaine gibi düşünüyorum: Düşmanımız, efendimizdir.”

Bizim küçükler, bu sözü doğru bulmadılar. Hiç değilse biraz olsun pişmanlık duyduğunu söylemeliydi, değil mi ya!

“Ne duruma geldi, görüyor musun!” dedi kiremit renkli. “Artık ne büyük tanıyor, ne arkadaş!”

“Satılırsam satılayım, ne çıkar,” diyordu öteki. “Belki o zaman değerimi daha iyi anlarlar.”

“Öküzçüğüm, satılırsan, kasaba satılacaksın,”

dedi Delfin.

Marinet de öküzün yanıtına çok kızmıştı:

“Yenilmek üzere,” diye ekledi. “Yiyecekler seni. Suç da sana bilgi verdik diye bizim olacak. Doğrusunu söylemek gerekirse, öğrendiğin bilgiler seni böyle çekilmez yaptı. Etinin yenmesini istemiyorsan, tüm öğrendiklerini unutmalısın.”

“Ben bu işlerin öküzlere yaramayacağını söylemiştim,” dedi kiremit renkli.

“Ama sözlerime kulak asan olmadı.”

Arkadaşı şöyle tepeden tırnağa bir süzdü onu, sonra da soğuk bir biçimde yanıtladı:

“Evet efendim, şimdi küçümsediğim gibi o zaman da küçümsemiştim öğütlerinizi. Şunu bilin ki, hiç pişman değilim, unutmaya da yanaşmam. Tek isteğim öğrenmek, durmamacasına öğrenmek. Ölürüm de gene vazgeçmem bu işten.”

Kiremit renkli kızmadı,

“Biliyor musun, sen ölürsen çok üzülürüm,” dedi.

“Evet evet, hep böyle söylerler, ama işin aslına bakarsan...”

“Senin için de hoş bir şey olmaz bu,” dedi kiremit renkli. “Bir gün kentte, kasap dükkânının önünden geçerken, kalçalarından asılmış bir öküz görmüştüm. Karnını yarmışlardı zavallının, başını da bir tepsiye koymuşlardı. Derisi yüzülmüştü. Kasap kanlı etlerini kesiyordu. Kendini toparlamazsan, öğrendiğin bilgiler oraya götürecektir seni.”

Ak öküz hiç de ölmeye istekli değildi, o da küçükler gibi düşünüyordu. Küçükler:

“Sevgili öküz, kaymakamın söylevi öküzler için değildi,” dediler. “İyi düşünmüş olsaydık, yalnızca

oyunları öğrettirdik sana.”

“Hayır,” diye direniyordu ak öküz.

“Oyun çocuklara göredir.”

Kiremit renklinin ağzı kulaklarına varıyordu.

“Ben olsam oyunları yeğlerdim,” diye gülüyordu. “Elimsende ve daldaki kedi oyunları nasıldır, bilmem, ama eğlenceli olduklarından kuşkum yok.”

Küçükler ona oyunları öğreteceklerine söz verdiler, ak öküz de işlerine dört elle sarılacağına, bundan böyle efendisinin yanında en küçük bir dikkatsizlik yapmayacağına söz verdi.

Bizim öküz tam bir hafta okumayı bıraktı. Ama öyle üzüldü, öyle üzüldü ki, sekiz gün içinde bayağı zayıfladı. Onun, böyle bir kısıtlamaya dayanamayacağını anlamakta gecikmedi bizim küçükler. Bu nedenle, çok sıkıcı buldukları iki kitap verdiler ona. Biri şemsiyelerin nasıl yapıldığını anlatıyordu, öteki romatizmanın iyileştirilmesi konusunda eski bir kipti. Öküz her ikisini de çok çekici buldu. Üstelik, okumak az geliyormuş gibi, ikisini de iyice ezberledi. Bu iş de bitince:

“Başka kitaplar verin bana,” dedi.

Küçükler de verdiler. Ak öküz ölümcül okuma hastalığına yeniden tutuldu. Bir daha da vazgeçiremediler. Ne kasap korkusu etkiliyordu, ne efendisinin azarları, ne de şu birkaç hafta içinde çok değişmiş olan kiremit renklinin öğütleri.

Delfin ile Marinet, bilgin öküz belki oyunlardan tat alır diye, kiremit renkliye oyunlar öğretmişlerdi.

Kiremit renkliyi çok eğlendiriyordu bunlar. Onun yaşında bir öküz için bu kadarının fazla olduğu bile söylenebilirdi. Ağırbaşlılığı iyiden iyiye bırakmıştı, ikide bir, hiç yoktan gülüyordu. Bu yüzden iki öküz birbirine taban tabana karşıt bir duruma gelmişti. Sık sık kavga ediyorlardı. Ak öküz, üzgün üzgün arkadaşına bakıyor, sert bir sesle:

“Anlamıyorum, anlamıyorum,” diye söyleniyordu.

“Bırak da güleyim. a canım,” diyordu kiremit renkli. “Elimde değil, hep gülmek istiyorum.”

“Böylesine arsızlaşmak olur şey değil,” diyordu ak öküz. “Dikdörtgenin alanının, uzunluğuyla genişliğinin çarpımından elde edildiğini, Ren Nehri’nin Saint Gothard bölgesinden çıktığını, Charsle Martel’in 732 yılında Araplarla savaştığını düşünüyorum da, altı yaşında bir öküzün aptalca oyunlara kapılmasını, güzel şeyler öğrenmek istememesini usuma sığdıramıyorum.”

“Hah! Hah! Hah! Ha!” diyordu kiremit renkli. Gülmekten kırılıyordu.

“Aptal! Sessizce eğlense de işlerimi engelleme- se bari! Ama nerde! Bana bak, susacak mısın sen!”

“Bak dostum, biraz şu kitaplarını bırak da bir oyun oynayalım seninle!”

“Oynatmış bu anlaşılan! Boş zamanım var da sanki!”

“Çeyrek saatçik, a canım... Hadi, beş dakika olsun!”

Bazı bazı, rahatça çalışmasını engellemeyeceğine söz aldıktan sonra, arkadaşının isteğine uyuyordu ak öküz. Ama, kafası kitaplarda olduğundan, kötü oynuyor, hep yeniliyordu. Kiremit renklinin kız-

dığı, basbayağı küstüğü bile oluyor, arkadaşının bile bile kötü oynadığını söylüyordu.

“Daha başlamadan yeniliveriyorsun. Böylesine bilgin sin de bir evin ne demek olduğunu bilmiyor musun? Biliyorsan, neden, ‘Uçtu uçtu ne uçtu?’ deyin ce, ‘Ev uçtu,’ diyorsun? Bana kal ır sa, sen in kafan hiç iş le mi yor.”

“Senden kat kat ak ılı y ım,” di yor du ar ka da ş ı.
“Ama saç ma ş ey le re il gi du ya mı yor um, bu da ba na gu ru r ve ri yor.”

Ya te kmel er le bi ti yor du oy un la rı, ya s ö v g ü le r le.
Bir ak ş am, Ma ri net on la rı ka v ga e de r ken gö r dü.

“Hoppala, bir bu eksikti. Kibar kibar konuşmaz mısınız siz?” dedi.

“Suç onda. Bana zorla uçtu uçtu oyunu oynattırdı.”

“Yalan vallahi. Buna da hiç şaka yapmaya gelmiyor can ım, aaa!”

Bir bir le ri ne hiç mi hiç ka t lan a ma z old u lar. Böylesine kötü bir çift gör ü l me mi ş ti. Ak ö k ü z, gi t ti k çe dal g ın la ş ı yor, il e ri ye gi t mek ge re ki r ken, ge ri ge ri ge li yor, sa ğ a çe ke cek yer de so la, so la çe ke cek yer de sa ğ a çe ki yor, ar ka da ş ı da du ra rak ca n ı n ın is te di ğ i ka dar gül ü yor du. Ki mi za man da ef en di si ne dö n ü p bir bil me ce so ru yor du:

“Dört ayak üstünde dört ayak. Dört ayak gidip dört ayak kalıyor Bilin bakalım, bu nedir?”

“Saçmalamanın sırası değil şimdi! Hoo!”

Kiremit renkli, gülüyordu.

“Bula m ı yor su nu z da on dan bö yle ko nu ş u yor su nu z.”

“Ben mi? Düşünmek bile istemiyorum. Hadi yallah, iş başına!”

“Dört ayak üstünde dört ayak. O kadar da zor

değil, canım!”

Yeniden işine başlaması için efendisinin sopasının ucundaki iğneyi yemesi gerekiyordu. O zaman da ak öküz duruyor, iki nokta arasındaki en kısa yolun doğru çizgi olduğu, ya da Napoleon’un, kimi zaman da Sezar’ın, dünyanın en büyük komutanı olduğu doğru muydu, değil miydi, bunu soruyordu. Bizim çiftçi öküzlerin böylesine bozulduğunu gördükçe umutsuzluğa kapılıp üzülyordu.

“Bu öküzler beni deli edecekler,” diyordu evde. “Ah şunları bir satabilsem. Ak öküzü satmam olanaksız. Gittikçe zayıflıyor, bir deri, bir kemik kaldı. Kiremit renkliyi satsam bile, tek öküzle ne yaparım?”

Delfin ile Marinet bu sözleri duydukça üzülyorlardı. Ama öküzlerin hiçbirinin kasaba satılmasına da seviniyorlardı. Ak öküzün dilini tutamayıp her şeyi altüst edeceğini bilmiyorlardı daha.

Bir akşam, tarladan döndükten sonra, kiremit renkli, çiftliğin avlusunda, küçüklerle daldaki kedi oyunu oynuyordu. Bir fıçının, bir iskemlenin, bir çamaşır teknesinin üstüne çıkmıyordu elbette, böyle bir şey yapamayacak kadar büyüktü. Ama çıkması gereken yere ayağını koyunca çıktı sayılıyordu. Efendileri de bunu seyrediyordu. Ama kiremit renkli, kuyu duvarına çıkacakmış gibi yapınca kuyruğundan tutup sertçe çekti.

“Bu kadar şaklabanlılık yetmez mi?” dedi öfkeyle. “Şu budalaya bakın, nelerle eğleniyor!”

“Ne oluyoruz! Oynamak da yasak mı oldu artık!” dedi öküz.

“Gerektiği gibi çalıştığın zaman, oynamana da izin veririm. Şimdi çekil karşımdan, ahırına git!”

Sonra su içtiği taş yalağın içinde bir fizik deneyi yapan ak öküze döndü,

“Sana da biraz daha dikkatli olmanı öğütlerim,” dedi. “Seni buna zorlamanın yolunu da bulurum. Şimdi gir bakalım içeriye. Ne diye sulara batarsın böyle? Hadi, yallah!”

Ak öküz, deneyinin yarıda bırakılmasına kız-mıştı, böyle konuşulması da gücüne gitti.

“Arkadaşım gibi bilgisiz bir öküzle böyle sert konuşulmasını anlarım. Böyleleri başka dilden anla-maz,” dedi. “Ama benim gibi bilgili bir öküze sert davranmak hiç yakışık almıyor.”

Küçükler yaklaşmışlar, dilini tutması için elleri-ni kollarını sallıyorlardı. O gene de sürdürdü konuş-masını:

“Bilimde, edebiyatta, felsefede çok ilerlemiş bir öküz...”

“Sen ne söylüyorsun, öküz? Ben senin böylesi-ne bilgin olduğunu bilmiyordum ki...”

“Ama gerçek bu! Ben sizin hiçbir zaman oku-yamayacağınız kadar çok kitap okudum, beyefendi. Bilgim, hepinizinkinden fazla. Benim gibi bir ökü-zün tarlada çalışması doğru mu sizce? Felsefenin yeri saban önü, boyunduruk altı mıdır, beyefen-di? Tarladaki işlerimi iyi yapmıyorum diye kı-zıyorsunuz bana, ama ben daha önemli işler başa-rmak için yaratılmışım.”

Çiftçi onu can kula-ğıyla dinliyor, arada bir başını sallıyordu. Küçükler babalarının kızdığını, olup bi-tenlerin hepsi anlatılın-

ca büsbütün kızacağını sanıyorlardı. Babaları:

“Öküz, neden daha önce söylemedin bunu bana? Bilseydim, seni böyle güç bir işe zorlamazdım. Bilime ve felsefeye saygım sonsuzdur,” deyince, şaşırıp kaldılar.

“Ya edebiyat,” dedi öküz. “Edebiyatı unutmuşa benziyorsunuz.”

“Edebiyata da saygım var elbette,” dedi çiftçi. “Neyse, artık bitti, bundan böyle evde kalacak, çalışmalarını tam bir rahatlık içinde sürdüreceksin. Okuma ve düşünme zamanını uyku saatlerinden almanı istemem.”

“Çok iyi bir efendisiniz siz! İyiliğinizin altından nasıl kalkacağım!”

“Sağlığına özen göstermekle. Edebiyat da, bilim de, felsefe de tombul yüzlü olmalı bence. Bilgini arttırmaktan, yiyip içip yatmaktan başka bir şey düşünme artık. Kiremit renkli senin yerine de çalışır.”

Bizim öküz, böyle az bulunur bir efendinin bilgelğine hayran kalıp onu övmekten kendini alamıyor, küçükler de babalarıyla övünüyorlardı. Bir kiremit renkli böyle düşünmüyordu, hoşlanmamıştı bu işten. Ama yeni duruma da alıştı, işini gereğince yapamasa bile, çift arkadaşı yanında yoktu hiç değilse, bir oraya bir buraya sapıp da canını acıtmıyordu.

Ak öküze gelince, çok mutlu yaşadığı söylenebilirdi. Her şeyden çok felsefeye vermişti kendini, sonra bol bol boş zamanı olduğundan, güzel güzel otlayıp rahatça düşüncelerine dalyordu. Ağırlığı yetmiş beş kilo artınca, onun da, kiremit renklinin de kasaba satılmasına karar verildi.

Bereket versin, kente götürüldükleri gün, büyük bir sirk gelmiş, kentin ortasındaki alana çadır

kurulmuştu. Sirkin patronu, ak öküzün buradan geçerken üstün bir anlatımla bilimden, şiiirden söz ettiğini duydu. Bilgin bir öküzün sirkte güzel bir etki yaratacağını düşündü, iyi bir fiyat verdi ona. Bizim kiremit renkli bilgisini artırmadığına üzüldü.

“Beni de alın,” dedi. “Bilgin değilim ama güzel oyunlar bilirim, seyircileri güldürürüm.”

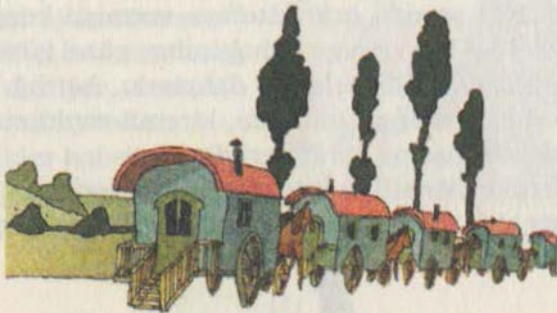
“Alın onu. Benim dostumdur, ben onsuz edemem,” dedi ak öküz.

Sirk patronu biraz duraladı, sonunda onu da almaya karar verdi.

Pişman da olmadı. Gerçekten de öküzler büyük bir başarı kazandılar.

Ertesi gün, bizim küçükler de kente geldiler, dostlarının güzel bir numarasını uzun uzun alkışlama olanağı buldular. Onları son olarak gördüklerini düşündükçe biraz üzülmüyorlardı. Yolculuk yapıp bilgisini artırmaktan başka bir şey düşünmeyen ak öküz bile gözyaşlarını güçlkle tutuyordu.

Babaları, bir çift yeni öküz aldı. Ama küçükler onlara okuma öğretmeye hiç yanaşmadılar. Öyle ya, bir sirkte yer bulamadıkları sürece, bilginin öküzlere bir şey kazandırmadığını, tam tersine, öküzlerin başına en büyük dertlerin en güzel kitaplardan geldiğini biliyorlardı artık.

Problem

Büyükler araç gereçlerini duvara dayayıp kapıyı ittiler, mutfağın kapısında durdular. Delfin'le Marinette, önlerinde karalama defterleri, yan yana oturuyorlardı, sırtları kapıya dönüktü. Kalemlerinin ucunu emiyor, masanın altında ayaklarını sallıyorlardı.

“Ne haber? Çözdünüz mü o problemi?” diye sordu büyükler.

Kızların yüzü kıpkırmızı oldu. Kalemeleri ağızlarından çıkardılar.

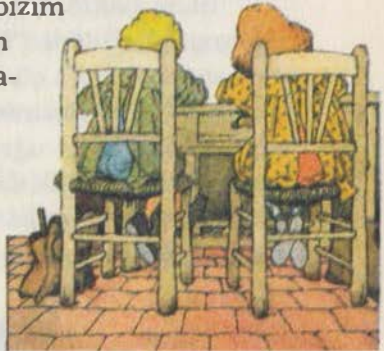
Delfin titrek bir sesle:

“Daha çözemedik,” dedi. “Çok zor. Öğretmen de söylemişti.”

“Öğretmen verdiği göre, yapabilirsiniz demektir. Ama hep böylesiniz siz. Eğlenmeye geldi mi hiç mi hiç geç kalmazsınız, ama çalışmaya geldi mi ara ki bulasın bizim kafasız kızları. Ama bu durum değişmeli artık. Şu on yaşındaki koca budalalara bakın. Bir problemi çözemiyorlar.”

“İki saattir çözmeye çalışıyoruz,” dedi Marinette.

“Daha da çalışacaksınız

öyleyse. Perşembe günü öğleden akşama kadar çalışacaksınız, problem bu akşam çözülmüş olacak. Ama bir de çözülmemişse, evet, bir de çözülmemişse! O zaman neler olacak, neler, bunu hiç düşünmemek daha iyi!"

Büyükler problemin o akşam çözülmemiş olmasına o kadar kızmışlardı ki mutfağın içinde üç adım ilerlediler. Böylece küçük kızların tam arkasına geldiler, başlarının üzerinden uzanıp baktılar ve öyle kızdılar, öyle kızdılar ki, susup kaldılar. Delfin'le Marinet resim yapmışlardı, birininki karalama defterinin tüm sayfasını kaplayan bir kuklaydı. öbürü bacasından duman çıkan bir ev, içinde bir ördek yüzen bir küçük göl ve bir ucundan bisikletli bir postacı gelen çok uzun bir yoldu. Küçük kızlar iskemlelerinin üstünde büzülmüşler, korkudan titriyorlardı. Büyükler bağırıp çağırmaya başladılar, bu kadarının inanılmaz bir şey olduğunu, böyle kızları olmayı hak etmediklerini söylediler. Ellerini havaya kaldırarak mutfağın içinde bir aşağı bir yukarı gidip geliyor, arada bir durup ayaklarını yere vuruyorlardı. O kadar gürültü ediyorlardı ki masanın altında yatmakta olan köpek sonunda kalktı, gelip önlerine dikildi. Bir çoban köpeğiydi bu, onları çok severdi, ama Delfin'le Marinet'i daha da çok severdi.

"Bana bakın, büyükler, hiç de akıllıca davranmıyorsunuz," dedi. "Böyle bağırarak da, ayağınızı yere vurmakla da çözülmez bu problem. Bir kez dışarıda hava böylesine güzelken, ne diye içeride kalıp problemlerle uğraşmalı ki? Zavallı küçükler oyun oynasalar çok daha iyi olur."

"Tamam, tamam. İleride, yirmi yaşına gelip evlendikleri zaman da öylesine budala olurlar ki koca-

ları onlarla alay eder.”

“Onlar da kocalarına top ve birdirbir oynamayı öğretirler. Değil mi, kızlar?”

“Ya! Evet,” dedi küçükler.

“Siz susun bakalım!” diye bağırdı büyükler. “Hadi, çalışın bakalım! Bir problemi bile çözemeyen iki koca budala.”

“Siz de bu işi fazla büyütüyorsunuz,” dedi köpek. “Problemlerini yapamıyorlarsa, yapamıyorlar demektir, elden ne gelir. En iyisi durumu kabul etmek. Ben böyle yaparım.”

“Böyle defter karalamakla zaman öldüreceklerine... Neyse, yeter bu kadarı. Köpeğe hesap verecek değiliz herhalde. Hadi, biz gidelim. Siz de eğlenmeyi bırakın artık. Bu akşam problem çözülmemiş olursa, yandınız.”

Büyükler bunları söyledikten sonra araç gereçlerini alıp topraklarını çapalamaya gittiler. Delfin’le Marinet, karalama defterlerinin üzerine eğilmişler, hıçkırıp duruyorlardı. Köpek ikisinin arasına geldi, iki ön ayağını masanın üstüne koyarak birçok kez yanaklarını yaladı.

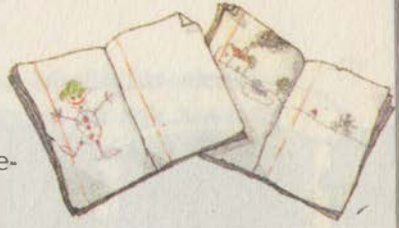
“Gerçekten çok mu zor bu problem?” diye sordu.

Marinet içini çekti.

“Zor da söz mü!” dedi. “Çok basit. Hiçbir şey anlaşılmıyor.”

“Neden söz edildiğini bilsem, belki de bir görüş edinirdim,” dedi.

“Sana okuyayım,” dedi Delfin. “Bucağımızın korularının alanı on altı hektardır. Her bir arda üç meşe, iki gürgen ve bir kayın ağacı dikili olduğuna

göre, bucağın korularında üç türün her birinden kaç ağaç vardır?”

“Ben de sizin gibi düşünüyorum, hiç de kolay bir problem değil bu,” dedi köpek. “Bir kere, hektar ne demek?”

Delfin iki kızın büyüğü, hem de en bilgisiydi.

“Çok iyi bilmiyoruz,” dedi.

“Bir hektar aşağı yukarı bir ar gibi bir şey. Hangisinin daha büyük olduğuna gelince, bilmiyorum doğrusu. Sanırım, hektar daha büyük.”

“Hayır, hayır!” diye karşı çıktı Marinet. “En büyüğü ar.”

“Boşuna tartışmayın,” dedi köpek. “Arın daha büyük ya da daha küçük olmasının hiç önemi yok. Biz probleme bakalım. Durun bakalım: bucağın kuruları...”

Problemi iyice ezberledikten sonra, uzun süre düşündü. Arada bir kulaklarını oynatıyor, bizim kızlar da azıcık umutlanıyorlardı, ama çabalarının bir sonuca ulaşmadığını söylemek zorunda kaldı.

“Umutsuzluğa kapılmayın,” dedi. “Problem ne kadar zor olursa olsun, üstesinden geleceğiz. Evin tüm hayvanlarını toplayacağım. Hep birlikte bir çözüml bulacağız sonunda.”

Köpek pencereden atladı, gidip çayırdaki otlayan atı buldu.

“Bucağın korularının alanı on altı hektardır,” dedi.

“Olabilir, ama bu konu beni hiç mi hiç ilgilendirmiyor,” dedi at.

Ama köpek küçük kızların ne büyük bir sıkıntı içinde bulunduklarını açıklayınca, o da çok kaygılandı hemen, problemi çiftliğin tüm hayvanlarına sorma düşüncesini o da benimsedi. Avluya gitti, üç kez kişnedikten sonra, arabanın tahtaları üzerinde dört ayağıyla şakır şakır oynayarak davul gibi sesler çıkardı. Onun çağrısı üzerine, tavuklar, inekler, öküzler, kazlar, domuz, ördek, kediler, horoz, danalar dört bir yandan koşup geldiler ve evin önünde yarım daire biçiminde üç sıra oluşturdular.

“Bucağın korularının alanı on altı hektardır.”

Hayvanlar sessizce düşünüyor, köpek de çocuklardan yana dönerek içinin umut dolu olduğunu anlatmak için onlara göz kırpyordu. Ama çok geçmeden umutsuz mırıltılar yükseldi hayvanlar arasından. Kendisine çok umut bağlanan ördek bile hiçbir şey bulamamıştı, kazlar da baş ağrısından yakınıyorlardı.

“Bu proble:n çok zor,” diyordu hayvanlar. “Bize göre bir problem değil. Hiçbir şey anlamıyoruz.”

“Böyle şey olmaz,” diye haykırdı köpek. “Küçükleri böyle güç durumda bırakmayacaksınız herhalde. Biraz daha düşünün.”

“İşe yaramadığına göre, ne diye kafa patlatmalı ki?” dedi domuz.

“Anlaşıldı, sen küçük kızlar için hiçbir şey yapmak istemiyorsun,” dedi at.

“Yanıliyorsun! Ben de küçük kızlardan yanayım. Ama bence böyle bir probleme...”

“Susun!”

Hayvanlar koru probleminin çözümünü yeni baştan aramaya giriştiler, ama bu kez de bir sonuç elde edemediler. Kazların başı gittikçe daha çok ağ-

rıyordu. İnekler uyuklamaya başlıyorlardı. At da, tüm iyi niyetine karşın, arada bir dalıp gidiyor, başını sağa sola çeviriyordu. Çayırdan yana bakarken, küçük ak tavuğun avluya geldiğini gördü.

“Acele etmeyin,” dedi ona. “Ne o? Siz toplanma çağrısını işitmediniz mi?”

Tavuk soğuk bir sesle:

“Yumurtlanacak bir yumurtam vardı,” diye yanıtladı. “Umarım, yumurtlamama engel olmaya kalkmıyorsunuzdur.”

O da hayvanların oluşturduğu halkanın içine girdi, ön sırada, öteki tavuklar arasında yer aldıktan sonra, toplantının nedenini sordu. Köpek cesaretini yitirmeye başlıyor, ona bilgi vermekte pek bir yarar görmüyordu. Herkesin başarısızlığa uğradığı bir konuda onun başarılı olabileceğine inanmıyordu doğrusu. Görüşleri sorulunca, Delfin’le Marinet onun da bilgilendirilmesine karar verdiler. Köpek açıklamalara girişti ve bir kez daha, problemi ezberden söyledi:

“Bucağın korularının alanı on altı hektardır...”

Köpek açıklamasını bitirince, küçük ak tavuk konuştu:

“Çok güzel! Sizi durduran ne, anlamıyorum. Tüm bunlar çok basit gibi geliyor bana.”

Küçük kızların yüzü heyecandan pespembe olmuştu, ak tavuğa büyük bir umutla bakıyor-

lardı. Bununla birlikte, hayvanların düşünceleri hiç de olumlu değildi.

“Hiçbir şey bulamadı. İlginç görünmek istiyor. Onun da bu konuda bizden fazla bir şey bildiği yok. Ne olacak, beş para etmez bir küçük tavuk işte.”

“Bırakın da konuşsun,” dedi köpek. “Domuz, kes sesini; inekler, siz de susun. Söyle bakalım, tavuk, ne buldun sen?”

“Gene söylüyorum, çok basit,” diye yanıtladı küçük ak tavuk. “Bunu hiç kimsenin düşünmemiş olmasına da şaşıyorum. Bucağın tüm koruları buraya çok yakın. Kaç meşe, kaç gürgen, kaç kayın ağacı bulunduğunu öğrenmenin tek yolu gidip onları saymak. Hiç kuşkum yok, hep birlikte gidip bu ağaçları saydık mı en fazla bir saat içinde kalkarız bu işin altından.”

“Çok güzel!” diye haykırdı köpek.

“Çok güzel!” diye haykırdı at.

Delfin’le Marinet öylesine hayran kalmışlardı ki söyleyecek hiçbir şey bulamıyorlardı. Pencereden atlayarak küçük ak tavuğun yanında diz çöktüler, sırtındaki, göğsündeki tüyleri okşadılar. O da öyle övünülecek bir şey yapmadığını söyleyerek karşı çıktı. Hayvanlar onu kutlamak için çevresinde birbirlerine giriyorlardı. Biraz kıskanç olan domuz bile hayranlığını gizleyemiyordu. “Bu ufacık hayvanın böylesine yetenekli olabileceğini sanmazdım,” diyordu.

Atla köpek kutlamalara son verdi, Delfin’le Marinet, arkalarında çiftliğin tüm hayvanları, yolun öbür yanına geçip ormana gittiler. Burada, önce meşe, gürgen, kayın ağacını nasıl tanıyacağı öğretildi herkese. Bucağın koruları ne kadar hayvan varsa o

kadar, yani kırk iki bölüme ayrıldı (civcivler, kaz, kedi ve domuz yavruları dışarıda bırakıldı, onlar çilekleri ve inciçiçeklerini saymakla görevlendirildi). Domuz kendine kötü bir bölüm verilmesinden yakınıyordu, burada ağaçlar ötekiler kadar önemli değildi. Küçük ak tavuğa verilen orman parçasının kendi hakkı olduğunu söyleyerek homurdanıp duruyordu.

“Zavallı dostum, benim köşemin nesini kıskanıyorsunuz, bilemiyorum; ama bir domuz gibi budala diyenlerin haklı olduklarını biliyorum,” diyordu.

“Küçük budala, problemin çözümünü buldun diye tüylerini kabartıp durma, herkes bulabilir bunu.”

“Ben sana tersini mi söylüyorum? Marinet, benim bölgemi şu beyefendiye verin lütfen, bana da bu kaba hayvandan olabildiğince uzak bir yer gösterin.”

Marinet isteklerini yerine getirdi ve herkes çalışmaya başladı. Hayvanlar ormanın ağaçlarını sayarken, bizim küçük kızlar da bölümden bölüme gidiyor, rakamlarını öğrenip karalama defterlerine geçiriyorlardı.

“Yirmi iki meşe, üç gürgen, on dört kayın,” diyordu bir kaz.

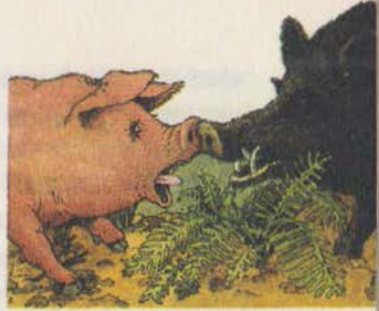
“Otuz iki meşe, on bir gürgen, on dört kayın,” diyordu at.

Sonra gene birden başlayarak saymayı sürdürüyorlardı. İş çok hızlı ilerliyor, her şey sorunsuz geçecekmiş gibi görünüyordu. Ağaçların dörtte üçü sayılmıştı, ördek, at ve küçük ak tavuk da işlerini bitirmişlerdi. Bu sırada bucağın korularının derinliklerinden bir çığlık geldi, arkasından da domuzun sesi duyuldu:

“İmdat! Delfin! Marinet! İmdat!”

Kızlar sesin geldiği yana doğru koşmaya başladılar, atla aynı zamanda domuzun yanına vardılar. Domuz koca bir yabandomuzunun karşısında, dört ayağının üstünde tir tir titriyordu.

Yabandomuzuysa, ona öfke dolu gözlerle bakıyor, kızgın bir sesle azarlıyordu:

“Seni budala seni! Gün ortasında dürüst kişileri ne diye uyandırıyorsun ki? Nasıl davranmak gerektiğini öğreteceğim ben sana! Domuz dediğin senin gibi kafasız oldu mu bir yerlerde saklanmalı, korularda görünmemeli. Hey, ufaklıklar, siz de ininize dönün.”

Bu son sözler yabandomuzunun çevresinde itişen, hatta ayaklarının altında oynayan on kadar domuz yavrusuna yönelikti. Sırtlarında uzun ve açık renk benekler vardı, kedi kadardılar, gözleri de kedilerinki gibi gülekti. Bizim domuz kurtuluşunu onların varlığına borçluydu belki de. Öyle ya, yabandomuzu bizimkinin üzerine atlayacak olursa, bir ikisini ezebilirdi.

Atın ve iki küçük kızın da geldiğini gördü.

“Bunlar da nereden çıktı böyle?” diye homurdandı. “Anayola çıkmışız sanki. Bir otomobiller eksik. Sıkılmaya başladım artık.”

Öylesine kötü görünüyordu ki küçük kızlar çok korktular. Oldukları yerde duruvermişler, kekeleyerek özür dilemeye çalışıyorlardı, ama yabandomuzunun yavrularını görür görmez kendisini unuttular, “Hiç bu kadar sevimli yavrular görmemiştik!” diye haykırdılar. Bir yandan böyle haykırırken, bir yan-

dan da onlarla oynuyor, onları okşuyor, sarılıp öpüyorlardı. Yavrular da birlikte oynayacak birilerini bulduklarına seviniyor, sevinç ve dostluk homurtuları çıkarıyorlardı.

Yabandomuzu da öyle kötü görünmüyordu şimdi. Gözleri yavrularınıninki gibi gülüyordu, yüzünden de hoşnut olduğu anlaşılıyordu.

“Evet, oldukça güzel yavrular,” dedi. “Hiçbir şeyi umursadıkları yok, bir sürü iş açıyorlar başımıza, ama ne yaparsınız, yaşlarının gereği bu. Anneleri güzel olduklarını söylüyor. Ne yalan söylemeli, sizin de onun görüşünü paylaşmanıza kızacak değilim. Açık konuşmak gerekirse, aptal aptal bana bakan şu domuz için aynı şeyi söyleyecek değilim. Ne acayip hayvan bu böyle! Bir hayvan nasıl bu kadar çirkin olabilir? Usuma sığdıramıyorum.”

Domuz hâlâ korkudan titriyor, karşı çıkmayı göze alamıyordu, ama kendini yabandomuzundan daha güzel buluyor, öfkeyle bakıyordu.

“Ya siz, küçük kızlar, siz hangi amaçla bucağın korularına geldiniz?”

“Çiftlikteki dostlarımızla ağaçları saymaya geldik. Nedenini at size açıkla. Bizim gidip problemi bitirmemiz gerek.”

Delfin’le Marinet bir kez daha öptüler domuz yavrularını, az sonra gene geleceklerine söz vererek uzaklaştılar.

“Öğretmen bizim küçük kızlara çok zor bir problem vermiş,” dedi at.

“Pek anlayamadım. Kusuruma bakmayın, her şeyden uzakta yaşıyorum. Ancak geceleri çıkıyorum, köy yaşamı da neredeyse tümüyle yabancı bana.”

Yabandomuzu durup öteki domuza bir göz attı.

“Şu hayvan ne kadar da çirkin,” dedi yüksek sesle. “Bir türlü alışamıyorum. Şu pembe derisi gerçekten mide bulandırıcı. Ama bırakalım onu. Evet, ne diyordum, geceleri yaşamak yüzünden birçok konularda bilgisiz kaldım. Öğretmen nedir örneğin? Problem dediğiniz şey nedir?”

At, okulu, öğretmeni ve problemin ne olduğunu açıkladı ona. Yabandomuzu okula büyük bir ilgi duydu ve yavrularını buraya gönderemediğine üzüldü. Ama küçük kızların büyüklerinin bu kadar sert olabilmelerini anlamıyordu.

“Benim kendi yavrularımın bir problem çözümleri diye tüm bir öğle sonu oyun oynamalarını engelleyebileceğimi düşünebiliyor musunuz? Engellemek istesem de dinlemezler. Anneleri de bana karşı onları savunur ayrıca. Ama şu ünlü problem nedir?”

“Şöyle: Bucağın korularının alanı...”

At tüm problemi söyleyince, yabandomuzu bir gürgenin en alt dalına atlayan bir sincabı çağırdı.

“Sen hemen git, bucağın korularında kaç meşe, kaç gürgen, kaç kayın ağacı var, öğren de gel. Burada bekliyorum seni,” dedi.

Sincap yüksek dallar arasında görünmez olur verdi hemen. Yabandomuzunun söylediğine göre, hemen gidip öteki sincaplara da durumu bildirecek, yanıtı çeyrek saat içinde getirecekti. Delfin’le Marinet’in hesabının doğru olup olmadığı denetlenebilecekti böylece. Yabandomuzu yavrularının arasında öyle dikilip kalmış olan domuz kendi görevini bitirmemiş olduğunu ayımsadı birden, ama, nerede kaldığını bilemediğinden,

her şeye baştan başlaması gerekiyordu. Ne yapacağı konusunda duralarken, ördekle küçük ak tavuğun geldiğini gördü.

“Umarım, fazla yorulmamışınızdır. Her şeyi yüzüstü bırakmak için böyle gururlu davranıp dikleşmeye değmezdi,” dedi küçük ak tavuk. “İşinizi ördekle benim paylaşmam gerekti.”

Domuz çok rahatsız olmuştu ve ne diyeceğini bilemiyordu. Küçük ak tavuk soğuk bir sesle:

“Özür dilemeyin. Teşekkür de etmeyin. Değmez,” dedi.

“Doğru,” dedi yabandomuzu. “Hiçbir eksiği yok. Çirkin, pembe derili, hem de tembel.”

Bu arada, yabandomuzu yavruları yeni gelenlerin çevresinde toplanıyor, onlarla oynamak istiyorlardı, ama küçük ak tavuk herkesle içli dışlı olmayı sevmezdi, kendisini rahat bırakmalarını rica etti. Onlar başlarıyla iterek ya da ayaklarını sırtına koyarak isteklerinde dayatınca da bir ceviz ağacının dalına kondu. Delfin’le Marinet, arkasında çiftliğin öbür hayvanları, domuzun vermesi gereken rakamları almaya gelmişlerdi. Rakamları ördekle küçük ak tavuk verdi. Geriye üç toplama yapmak kalıyordu. Birkaç dakika sonra, Delfin sonucu bildiriyordu:

“Bucağın korularında üç bin dokuz yüz on sekiz meşe, bin iki yüz on dört gürgen ve bin üç yüz iki kayın ağacı var.”

“Ben de böyle düşünüyordum,” dedi domuz.

Delfin böylesine iyi çalıştıkları için tüm hayvanlara, özellikle de problemi anladığı ve çözümü bulduğu için küçük ak tavuğa teşekkür etti. Yavru yabandomuzları önce kalabalıktan ürkmüşlerdi, şimdi kazlara yaklaşmışlar, daha rahat davranmaya başlı-

yorlardı. Çok iyiydiler, seve seve katılıyorlardı oyunlarına. Küçük kızlar da onlara katılmakta gecikmediler. Onlardan sonra tüm hayvanlar ve kahkahalarla gülen yabandomuzu da katıldı. Bucağın koruları hiçbir zaman böylesine gürültülü olmamış, böylesine sevinç çığlıklarıyla dolmamıştı.

Bir süre sonra, köpek:

“Canınızı sıkamak gibi olmasın, ama güneş alçalmaya başladı. Büyükler az sonra dönerler, çiftlikte hiç kimseyi bulamayacak olurlarsa, herhalde yüzleri gülmez.”

Çocuklar ve hayvanlar gitmeye hazırlanırken, bir gürgenin en alt dalında birkaç sincap görüldü. İçlerinden biri yabandomuzuna:

“Bucağın korularında üç bin dokuz yüz on sekiz meşe, bin iki yüz on dört gürgen ve bin üç yüz iki kayın var,” dedi.

Sincabın rakamları küçük kızlarınkinin aynıydı, yabandomuzu buna sevindi.

“Bu da yanılmadığınızın kanıtı,” dedi. “Yarın bayan öğretmen iyi bir not verecek size. O sizi kutlarken orada olmayı çok isterdim doğrusu. Bir okul görmek o kadar hoşuma giderdi ki!”

Küçükler de:

“Yarın sabah gelin öyleyse,” dediler. “Öğretmen çok kötü değildir öyle. Sınıfa girmenize izin verir.”

“Sahi mi? İyi ya! Ben de hayır demiyorum. Bunu düşüneceğim.”

Küçükler ayrıldığında, yabandomuzu ertesi gün okula gitmeye karar vermiş gibiydi. Öğretmenin karşısına çıkan tek yabancı o olmasın diye atla köpek de geleceklerine söz vermişlerdi.

Büyükler, tarlalardan dönerken, Delfin’le Mari-

net'in avluda oynadıklarını gördüler, yoldan bağırdılar onlara:

“Probleminizi çözdünüz mü?”

Küçükler onlara doğru yürüdüler:

“Evet, çözdük, ama çok yorulduk,” diye yanıtladılar.

“Çok çetin bir çalışma oldu,” diye kesinledi domuz. “Övünmek gibi olmasın, ama korularda..”

Marinet ayağına basarak onu susturmayı başardı. Büyükler bu hayvanın gittikçe salaklaştığını söyleyerek ters ters baktılar ona. Sonra da küçüklere:

“Problemi yapmakla iş bitmez.

Doğru da olması gerekir. Ama bunu yarın öğreneceğiz. Öğretmenin vereceği notu göreceğiz. Bir de problemi doğru çözmediyseniz, işin bu kadarla kalmayacağını göreceksiniz. Çok kolay olurdu böylesi. Yalan yanlış çözmek yeterdi o zaman.”

“Biz yalan yanlış çözmedik,” diye kesinledi Delfin. “Doğruluğundan hiç kuşkunuz olmasın.”

“Ayrıca, sincabın bulduğu sonuç da aynı,” dedi domuz.

“Sincap mı! İyice oynattı bu domuz. Çok da tuhaf bir bakışı var ayrıca. Hadi bakalım, tek sözcük söylemeyeceksin bir daha. Doğru ahırına git!”

Ertesi sabah, bayan öğretmen öğrencilerini sınıfa götürmek üzere okulun kapısında görüldüğü zaman, avluda bir at, bir köpek, bir domuz ve küçücük bir ak tavuk görünce şaşmadı. Komşu çiftlikten bir hayvanın yolunu şaşırp da buraya gelmesi görülmedik bir şev değildi. Onu sasırtan ve ürperten şey

bir yabandomuzunun birdenbire bir çitin içinden çıkıp gelivermesiydi. Delfin'le Marinet kendisini ya-
tıştırmasaydı, belki de çığlıklar koparacak ve yar-
dım isteyecekti.

“Korkmayın, öğretmenim. Biz onu tanıyoruz.
Çok nazik bir yabandomuzudur.”

Yabandomuzu da yaklaştı.

“Kusura bakmayın,” dedi. “Sizi rahatsız etmek
istemezdim, ama okulunuz ve öğrettikleriniz konu-
sunda öyle iyi şeyler işittim ki derslerinizden birini
dinlemek istedim. Bunun bana çok şey kazandıraca-
ğından kuşum yok.”

Bayan öğretmenin koltukları kabarmıştı, gene
de onu sınıfa almak konusunda duralıyordu. Öteki
hayvanlar da yaklaşmışlar, aynı şeyi istiyorlardı.

“Ben ve arkadaşlarım uslu durmaya ve sınıfın
düzenini bozmamaya söz veriyoruz,” dedi yabando-
muz.

“Her neyse, ben sınıfa girmenizde bir sakınca
görmüyorum. Sıraya girin,” dedi öğretmen.

Okulun kapısında ikişer ikişer sıraya girmiş
olan küçük kızların arkasında hayvanlar da sıraya
girdiler. Yabandomuzu domuzun yanında, küçük ak
tavuk da at ve köpekle birlikte sıranın sonundaydı.
Bayan öğretmen el çırpınca, yeni öğrenciler de hiç
gürültü etmeden ve itişip kakışmadan sınıfa girdi-
ler. Köpek, domuz ve yabandomuzu kızların arasına
otururken, küçük ak tavuk bir sıranın arkalığına
kondu, ata gelince, sıraya oturamayacak kadar bü-
yük olduğundan, sınıfın arka yanında ayakta kaldı.

Ders bir yazı çalışmasıyla başladı, bir tarih ça-
lışmasıyla sürdü. Öğretmen XV. yüzyıldan, özellikle
de XI. Louis'yi, düşmanlarını demir kafeslere koy-
ma alışkanlığında olan bu çok acımasız kralı anlattı.

“İyi ki zaman değişti, bizim zamanımızda insanları kafese kapatmak söz konusu olamaz artık,” dedi. Öğretmen bu sözleri söyler söylemez, küçük ak tavuk konduğu yerde diklenerek söz istedi.

“Öyle görünüyor ki bu ülkede olup bitenlerden haberiniz yok sizin,” dedi. “Gerçek şu ki XV. yüzyıldan beri hiçbir şey değişmedi. Ben zavallı tavukların kafeslere kapatıldıklarını çok gördüm. Kolay kolay sona ereceğe benzemeyen bir alışkanlık bu.”

“Olur şey değil!” diye haykırdı yabandomuzu.

Bayan öğretmenin yüzü kıpkırmızı olmuştu, çünkü şişmanlayıp yağlansınlar diye kafeste tuttuğu iki tavuk gelmişti usuna. Bu nedenle de dersler biter bitmez onları yeniden özgürlüklerine kavuşturmaya karar verdi.

Domuz:

“Ben kral olunca büyükleri kafese kapatacağım,” dedi.

“Ama siz hiçbir zaman kral olmayacaksınız. Fazla çirkinsiniz,” dedi yabandomuzu.

“Hiç de sizin gibi düşünmeyen insanlar biliyorum ben,” diye atıldı domuz. “Daha dün akşam, büyükler bana bakarak ‘Domuz da gittikçe güzelleşiyor, onunla ilgilenmek gerekecek’, diyorlardı. Hiçbir şeyi uydurmuyorum. Bunu söyledikleri zaman küçükler de oradaydı. Değil mi, küçükler?”

Delfin’le Marinet, biraz utanmış durumda, büyüklerin bu övgü dolu sözü söylediğini doğrulamak zorunda kaldılar. Domuz haklı çıktı.

“Gene de benim gördüğüm en çirkin hayvansın,” dedi yabandomuzu.

“Öyle anlaşılıyor ki sen hiç kendine bakmamışsın. Ağzından dışarı çıkan şu iki dişle korkunç mu korkunç bir suratın var.”

“Nasıl? Benim suratımdan böyle saygısızca söz etmeyi göze alabiliyorsun demek? Bekle biraz, koca aptal, ben sana namuslu kişilere saygı göstermeyi öğretirim hemen.”

Yabandomuzunun sırasından fırlayıverdiğini görünce, bizim domuz tiz çığlıklar kopararak kaçmaya başladı, öylesine korkmuştu ki öğretmene çarptı, az kaldı yere düşecekti. “İmdat! İmdat! Öldürmek istiyorlar beni!” diye bağıyordu. Sıraların arasına atılıyor, kitapları, defterleri, kalemeleri, mürekkep hokkalarını havaya uçuruyordu. Kendisini iyice sıkıştıran yabandomuzu da kargaşayı artırıyor, “Karnını deşeceğim senin!” diye homurdanıyordu. Öğretmenin oturduğu iskemlenin altından geçerken, onu da yerden kaldırdı ve bir an sürükledi. Böylece koşusu biraz yavaşladı, Delfin’le Marinet de bundan yararlanarak yabandomuzunu yatıştırmayı denediler, dersi karıştırmamak konusunda verdiği sözü anımsattılar ona. Köpeklerle atın da yardımıyla en sonunda sözlerini dinlettiler.

“Beni bağışlayın,” dedi öğretmene. “Biraz aşırı gittim, ama şu yaratık öylesine çirkin ki kendisine hoşgörölü davranmaya olanak yok.”

“Her ikinizi de sınıftan atmam gerekirdi, ama bu kez ikinize de hal ve gidişten sıfır vermekle yetineceğim,” dedi bayan öğretmen.

Karatahtaya da “Yabandomuzu: hal ve gidiş sıfır, Domuz: hal ve gidiş sıfır” yazdı.

Domuz da, yabandomuzu da çok üzüldü buna. Sıfırları sildirtmek için yalvardılarsa da boşuna. Öğretmen dinlemedi bile.

“Herkes neyi hak etmişse o. Küçük ak tavuk, on üzerinden on. Köpek, on üzerinden on. At, on üzerinden on. Şimdi de hesap dersine geçiyoruz. Bakalım, bucağın koruları probleminin altından nasıl kalktınız. İçinizden kimler çözdü problemi?”

Yalnızca Delfin’le Marinet parmak kaldırdılar. Öğretmen defterlerine baktıktan sonra hafiften dudak büktü, bu da onları kaygılandırdı. Sonuçlarının doğruluğundan kuşku duyar gibiydi.

Karatahtanın başına geçti.

“Şimdi problemi yeniden ele alalım. Bucağın korularının alanı on altı hektar...”

Öğrencilere nasıl düşünmek gerektiğini açıkladıktan sonra, tahtada işlemleri yaptı.

“Demek ki bucağın korularında dört bin sekiz yüz meşe, üç bin iki yüz gürgen, bin altı yüz de kayın ağacı var. Demek ki Delfin’le Marinet yanılmışlar. Kötü bir not alacaklar.”

“Bir dakika, bir dakika!” dedi küçük ak tavuk. “Sizin adınıza üzgünüm, ama yanılan sizsiniz. Bucağın korularında üç bin dokuz yüz on sekiz meşe, bin iki yüz on dört gürgen, bin üç yüz iki de kayın ağacı var. Küçüklerin bulduğu da bu.”

“Çok saçma,” diye karşı çıktı öğretmen. “Kayın ağacı gürgen ağacından daha fazla olamaz. Yeniden düşünecek olursak...”

“Düşünecek bir yanı yok bunun. Bucağın korularında bin üç yüz iki kayın ağacı var. Biz dün öğle sonunu bu ağaçları saymakla geçirdik. Doğru değil mi, arkadaşlar?”

Köpek, at ve domuz:

“Doğru,” dediler.

“Ben de oradaydım,” dedi yabandomuzu.

“Ağaçlar iki kez sayıldı.”

Öğretmen hayvanlara bu problemde sözü edilen ağaçların gerçekte hiçbir ilgisi bulunmadığını anlatmaya çalıştı, ama küçük ak tavuk kızdı, arkadaşları da sinirlenmeye başlıyorlardı. “Orada söylenen doğru değilse, problemin hiçbir anlamı kalmaz,” diyorlardı. Öğretmen de saçmaladıklarını söyledi. Öfkeden kıpkırmızı olmuştu, iki küçük kıza kötü bir not vermek üzereyken, sınıfa bir müfettiş girdi. Sınıfta bir at, bir köpek, bir tavuk, bir domuz, özellikle de bir yabandomuzu görünce şaşırdı.

“Peki, ne yapalım,” dedi. “Neden söz ediyordunuz?”

Küçük ak tavuk:

“Müfettiş bey, öğretmen önceki gün bir problem vermiş öğrencilere,” dedi hemen. “Şöyle bir problem: Bucağın koruları on altı hektarlık bir alanı kaplıyor...”

Müfettiş, açıklamayı dinledikten sonra, küçük ak tavuğu yüzde yüz haklı buldu. Önce öğretmeni iki küçük kızın defterlerine çok iyi bir not atmasını, domuzla yabandomuzunun hal ve gidişten aldıkları sıfırları da silmesini istedi. “Bucağın koruları bucağın korularıdır, tartışılmaz bir şey bu,” dedi. Hayvanlardan öylesine memnun kaldı ki her birine iyi bir not verdirtti, çok güzel bir mantık yürütmüş olan küçük ak tavuğa da bir onur nişanı taktırttı.

Delfin’le Marinet içleri rahat döndüler eve. Onların çok iyi notlar aldığını görünce, büyükler hem mutlu oldular, hem gurur duydular (köpeğe, ata, kü-

çük ak tavuğa ve domuza verilen iyi notların da onlara verildiğini sandılar). Küçük kızları ödüllendirmek için yeni kalem kutuları aldılar onlara.

Tavus Kuşu

Bir gün, Delfin'le Marinet, bundan böyle tahta pabuç giymek istemediklerini söylediler büyüklerine. Bakın, bu iş nasıl oldu. Teyzelerinin kızı Flora, bir haftalığına çiftliğe gelmişti. Flora, on dört yaşlarındaydı, kasabada otururdu. Bir ay önce, sınavları başarıyla vererek okulunu bitirdiği için, annesiyle babası ona bir kol saati, bir gümüş yüzük, bir çift de yüksek topuklu kundura almışlardı. En azından üç tane de pazarlık giysisi vardı. Birincisi pembeydi, bir de sırmalı kuşağı vardı; ikincisi yeşildi, omzunun üstüne krepten bir kabarıklık eklenmişti; üçüncüsü de çok güzel bir ipekten yapılmıştı. Flora eldivenlerini takmadan dışarıya çıkmıyor, ikide bir kolunu havalara kaldırarak saatine bakıyor, durmamacasına giysilerden, şapkalardan, saç maşalarından söz ediyordu.

Flora gittikten sonra, küçük kızlar dirsekleriyle birbirlerini dürterek yüreklendirmeye çalıştılar, sonra Delfin büyüklerle konuşmaya başladı:

"Tahta pabuçlar sanıldığı kadar rahat değil," dedi. "İnsanın ayağını acıtıyor, hem de üzerinden su giriyor. Sık sık oluyor bu. Kunduranın böyle bir sakıncası yok, hele topuğu da yüksek oldu mu hiç di-

yecek kalmıyor. Hem sonra kundura ne de olsa daha güzel.”

“Entari de öyle,” dedi Marinet, “bütün hafta önlükle, önlüğün altında iki paralık bir etekle dolaşacağımıza, entarilerimizi dolaptan biraz daha sık çıkarsak, iyi olacak.”

“Saçlar da öyle,” dedi Delfin. “Saçlarımızı böyle omzumza düşürecekimize, biraz kabartıp kaldırsak, çok daha iyi olur. Çok da güzel olur.”

Büyükler derin derin soluyarak kaşlarını çattılar, kızlarına sert sert baktıktan sonra, korkunç bir sesle yanıt verdiler:

“Bu sözleri hiç mi hiç beğenmedik. Bundan böyle tahta pabuç giymeyeceklermiş! Dolaptan, entariler çıkarılacakmış! Siz aklınızı mı kaçırdınız? Pazarlık giysilerinizi, kunduralarınızı her gün giyebileceğinizi mi sanıyorsunuz? Olmaz öyle şey! Hemen eskiyiverir o zaman, Alfred Amca’ya gittiğiniz zaman da temiz bir şeyiniz olmaz. Ama en kötüsü şu kabarık saç konusu. Sizin yaşınızdaki yumurcakların ağzına alacağı konu mu bu? Bir daha kabarık saçlardan söz açacak olursanız...”

Bundan sonra, küçük kızlar büyüklere saçtan, kunduradan, giysiden söz etmeyi göze alamadılar. Ama, kendi aralarında, okula gidip gelirken, çayırlar-

da inekleri otlatırken, ya da korulukta çilek toplarken, daha yüksek görünsün diye pabuçlarının içine taş koyuyor, değişik görünsün diye giysilerini ters giyiyor, saçlarını da bir iple başlarının üzerine topluyorlar, sonra da birbirlerine sorular sorup duruyorlardı:

“Belimin inceliğini nasıl buluyorsun? Adımlarımın ufaklığına ne diyorsun? Ya burnum, burnuma ne diyorsun? Son günlerde biraz uzun bulmuyormusun burnumu? Ya ağzım? Ya dişlerim? Ne dersin, bana pembe maviden daha iyi gitmez mi?”

Odalarında aynanın karşısından ayrılmıyor, güzel olmayı, güzel giysiler giymeyi düşleyerek aynaya bakıp duruyorlardı. Çok sevdikleri bir ak tavşan vardı çiftlikte, bu tavşan kesilip yenildikten sonra, derisinin çok cici bir kürk olacağını düşünüp de yüzlerinin kızardığı bile oluyordu.

Bir öğle sonu, çiftliğin önünde, bir çitin gölgesine oturmuşlar, bezlerin kenarını bastırıyorlardı. Yanlarında kocaman bir ak kaz vardı, çalışmalarını izliyordu. Sakin bir hayvandı, konuşmadan ve akla uygun eğlencelerden hoşlanırdı. Bulaşık bezlerinin kenarlarını bastırmanın neye yaradığını anlattırıyordu onlara.

“Dikiş dikmek benim de pek hoşuma giderdi, sanırım,” diyordu küçük kızlara. “Hele bulaşık bezlerinin kenarını bastırmak...”

“Sağ ol,” diyordu Marinet, “ama ben giysi dikmeyi yeğ tutardım. Ah, elimde bir kumaş olacaktı ki... Örneğin leylak rengi üç metre ipek... Göğsü açık bir giysi yapardım kendime, iki yanına da birer fırfır kondururdum.”

“Ben kırmızı bir giysi dikmek isterdim,” diyor-

du Delfin. "Göğsü açık, beline kadar da üç sıra ak düğme..."

● Onlar böyle konuşurken, bizim kaz hep başını sallıyordu:

"Siz ne derseniz deyin, ben bulaşık bezlerinin kenarını bastırmak isterdim."

Avluda çok yağlı bir domuz vardı, kısacık adımlarla dolaşıyordu ortalıkta. Büyükler tarlaya gitmek üzere evden çıkınca, onun önünde durdular:

"Şişmanlıyor, gittikçe güzelleşiyor," dediler.

"Öyle mi?" dedi domuz. "Güzel olduğumu söylemeniz hoşuma gitti. Ben de aynı düşüncedeyim."

Büyüklerin biraz rahatı kaçtı, uzaklaştılar. Küçüklerin yanından geçerken böyle canla başla çalıştıkları için övdüler onları. Delfin'le Marinet bezlerin üzerine eğilmişler, bulaşık bezlerinin kenarını bastırmaktan başka hiçbir şeye önem vermezlermiş gibi, tek sözcük söylemeden dikişlerini dikiyorlardı. Ama büyükler arkalarını döner dönmez, gene giysilerden, şapkalardan, pırıl pırıl kunduralardan, saç kıvrımalardan, altın saatlerden söz etmeye başladılar, iğne de bezin üzerinde gittikçe yavaş koşmaya başladı. Evcilik oynuyorlardı, Marinet ağzını eğerek Delfin'e:

"Sayın bayan, bu güzel tayyörü nerede yaptırdınız?" diye soruyordu.

Kaz pek bir şey anlamıyordu bu işlerden. Bu gevezelikler onu şaşkına döndürmüş, uyuklamaya başlamıştı. Bu sırada avlunun dibinden işsiz güçsüz bir horoz gelip önüne dikildi, acır gibi baktı:

"Seni üzmemek istemem ama çok tuhaf bir boynun var," dedi.

"Tuhaf mı? Neden tuhaf olsun?" dedi kaz.

"Bu da sorulur mu? Çok uzun da ondan. Benimkine baksana."

Kaz bir süre süzdü horozu, sonra başını sallayarak;

"Evet, evet, görüyorum, boynun çok kısa," dedi, "çok, hem de çok kısa. Bunun güzel bir şey olmadığını söyleyebilirim."

"Çok mu kısa!" diye haykırdı horoz. "Benim boynum çok kısa, öyle mi? Ama seninkinden daha güzel ya!"

"Sanmam," dedi kaz. "Hem tartışmaya değmez. Boynun çok kısa, işte bu kadar."

Küçükler giysilere, şapkalara böylesine dalmış olmasalardı, horozun fazla coştüğünü görürler, durumu düzeltmeye çalışırlardı. Horoz alaya başlamıştı, küçümseme dolu bir sesle konuşuyordu:

"Haklısın, tartışmaya değmez. Ama boynumu bir yana bıraksak bile, senden daha güzel olduğum kesin. Mavili, karalı tüylerim var benim, sarı tüylerim bile var. Sorgucum da çok güzel. Ama kuyruğun da çok tuhaf senin."

"Ben sana ne kadar baksam, boşuna, karmakarışık bir tüy yığınınından başka bir şey göremiyorum, bu da hoş bir şey değil," dedi kaz. "Tependeki şu kırmızı ibik de öyle, azıcık duyarlı birinin midesini bulandırır."

Horoz bunu duyunca çılgına döndü, bir sıçrayışta kazın önüne dikilerek tüm gücüyle bağırmaya başladı:

"Koca budala! Ben senden daha güzelim! İşitiyor musun? Daha güzelim!"

"Hadi oradan, avanak! Ben daha güzelim!"

Küçük kızlar bu gürültü üzerine giysi konuş-

malarını kesmişler, araya girmeye hazırlanıyorlardı. Ama domuz da duymuştu bağırımları, avluyu dört-nala geçerek horozla kazın önünde durdu:

“Ne oluyorsunuz?” dedi soluk soluğa. “Delirdi-niz mi? Durun bakalım, en güzel benim!”

Küçük kızlar kahkahayı koyuverdiler. Horozla kaz bile gülmeye başladılar.

“Ne diye gülüyorsunuz, anlamıyorum,” dedi do-muz. “Ama ne olursa olsun, hepiniz de benim güzel olduğumu düşünüyorsunuz, bundan kuşkum yok.”

“Şaka ediyor,” dedi kaz.

Horoz da:

“Zavallı domuzcuk, ne kadar çirkin olduğunu bir görebilsen!” dedi.

Domuz, üzüntüyle horozla kaza bakıp içini çek-ti:

“Anlıyorum, anlıyorum,” dedi, “ikiniz de kıs-kançsınız. İyi ama benden güzeli var mı? Az önce büyükler de aynı şeyi söylüyorlardı. Hadi, içten olun biraz. En güzeliniz benim, saklamayın.”

Onlar böyle tartışırken, çitin köşesinde bir tavus kuşu görüldü. Herkes sustu. Bedeni mavi, kanadı sırmalıydı; uzun, yeşil eteğinin üzerinde kırmızı halkalarla çevrili mavi noktalar vardı. Tepesinde bir püskül, gururlu adımlarla yürüyordu. İncelikle güldü, güzelliğini göstermek için yan döndü, küçük kızlara baktı.

“Çitin köşesinden beri kavgalarınızı izliyorum,” dedi, “çok ama çok eğlendiği-mi saklayacak değilim. Çok güldüm doğrusu.”

Bir an durup kibarca güldü, sonra gene sürdürdü konuşmasını:

“Bu üç kişiden hangisinin daha güzel olduğunu kestirmek oldukça güç. İşte size bir domuz, gergin, pembe derisiyle hiç de fena sayılmaz. Başındaki et parçasıyla, bedenini kirpi dikenleri gibi örten tüle-riyle horoz da hoşuma gitmiyor değil. Sevgili kazı-mıza gelince, duruşunda büyük bir incelik, başında büyük bir yücelik var. Bırakın da biraz daha güle-yim. Ama eğri oturup doğru konuşalım.

“Söylesenize, genç kızlar, kusursuzluktan uzak olanlar, güzelliklerinden hiç söz etmeseler daha iyi olmaz mı? Siz de böyle düşünmüyor musunuz?”

Küçük kızlar, domuz, kaz, horoz adına, azıcık da kendi adlarına kızardılar. Ama tavus kuşunun ken-dilerine “genç kızlar” demesi koltuklarını kabarttığı için, kaba davranışını başına kakmayı göze alamadı-lar.

“Şu da var ki, gerçek güzelliğin ne olduğunu bil-meyenleri hoş görmek gerekir,” diye ekledi tavus kuşu, sonra, güzelliğini rahat rahat görebilsinler di-ye, değişik pozlar vererek, ağır ağır, kendi çevresin-de döndü. Domuzla horoz, hayranlıktan küçükdille-rini yutmuşlar, yusuvarlak olmuş gözlerle ona ba-kıyorlardı. Ama kaz fazla şaşırmışa benzemiyordu. Sakin sakin konuşmaya başladı:

“Anladık, çirkin sayılmazsın,” dedi, “ama biz böyle güzellikleri çok gördük. Bir ördek tanıdım, seninkiler kadar güzel tüyleri vardı. Senin gibi yük-sekten attığı da yoktu. Seninki gibi tozları süpüren bir eteği, tepesinde püskülü olmadığını söyleyecek-sin. Sen ne dersen de. Bu yüzden hiçbir eksiklik duymuyordu. Eteksiz, püskülsüz de yaşayabiliyor-

du, hem de çok iyi yaşıyordu. Bütün bu süslerin bize pek uygun düştüğüne de inandıramazsın beni. Bana baksanıza, arkamda bir metre tüy, başımın üstünde fırça var mı? Hayır. Ağırbaşlılığa da yakışmaz böylesi.”

O böyle konuşurken, tavus kuşu sıkıntıdan esnememek için kendini zor tutuyordu.

Konuşma bitince de yanıt vermeye gönül indirmedi. Horoz da yavaş yavaş toparlanıyor, tüylerini tavusunkilerle karşılaştırmaktan çekinmiyordu. Birdenbire sustu, hatta bir dakika soluğu kesildi. Tavus kuşu tüylerini açmış, eteğini çevresine geniş bir yelpaze gibi yayıvermişti. Kazın bile gözleri kamaştı, bir hayranlık çılgılığı koparmaktan kendini alamadı. Domuz da bu güzelliğe bayılmış, tüyleri daha yakından görmek için bir adım ilerlemişti, ama tavus kuşu hemen geriye sıçradı.

“Rica ederim, yanıma yaklaşmayın,” dedi. “Ben lüks bir hayvanım, her önüme gelene sürtünme alışkanlığım yok benim.”

Domuz:

“Özür dilerim,” diye kekeledi.

“Rica ederim, böyle açık konuştuğum için ben sizden özür dilemeliyim. Ama ne yaparsınız, benim gibi güzel olmak isteyenlerin bunun zorluklarına da katlanmaları gerekir. Güzel kalmak da güzel olmak kadar güçtür.”

Domuz şaşırdı:

“Nasıl olur?” diye atıldı. “Siz her zaman böyle güzel değil miydiniz?”

“Yok, canım! Ben dünyaya geldiğim zaman incecik bir tüyden başka bir şey yoktu derimin üstünde, hiçbir şey günün birinde başka türlü olacağını göstermiyordu. Bu gördüğünüz duruma yavaş yavaş

geldim, sürekli olarak kendime bakmak zorunda kaldım. Ne yapsam, annem karşıma dikilirdi: 'Solucan yeme, sorgucunun büyümesine engel olur. Atlayıp zıplama, eteğin eğri çıkar. Çok yeme. Yemeklerde su içme. Su birikintilerinin içinde yürüme...' Uyarıları bitip tükenmek bilmezdi. Sonra piliçlerle, şatodaki başka hayvanlarla arkadaşlık etmem de yasaktı. Çünkü, biliyorsunuz, şu karşıki şatoda yaşıyorum ben. Hiç de eğlenceli bir yaşam değil benimki. Tazıyla birlikte hanıma eşlik etmek üzere gezintiye çıktığım günler bir yana bırakılırsa, her zaman yalnızdım. Bu da yetmiyormuş gibi, birazcık eğlendiğimi ya da eğlenceli bir şey düşündüğümü gördü mü annem hemen bağırmaya başladılar: 'Kafasız kız, kafasız kız, böyle gülüp eğlendiğin zaman yürüyüşün, püskülün ve eteğin bayağılaşıveriyor, görmüyor musun?' Evet, hep böyle konuşurdu işte. Hiç de kolay değildi yaşamım. Belki inanmazsınız, ama şimdi de sürekli perhiz yapıyorum. Renklerimin parlaltısını korumak için, az yemek, beden eğitimi yapmak zorundayım. Süslenmekle geçirdiğim saatler de cabası!"

Domuzun ricası üzerine, tavus kuşu güzel olmak için yapılması gerekenleri birer birer sayıp döktü, yarım saat kadar konuştu da söyleyeceklerinin yarısına bile gelemedi.

Bu arada öteki hayvanlar da gelip çevresinde bir halka oluşturunyorlardı. Önce öküzler geldiler, sonra koyunlar, sonra inekler, sonra kedi, piliçler, at, eşek, ördek, genç bir dana. En sonunda da minicik bir fare gelip atın toynakları arasına sokuldu. Daha iyi görmek, daha iyi işitmek için herkes birbirlerini itiyordu. Ya dana, ya eşek, ya da bir başkası:

“İtmeyin, itmeyin!” diye bağıırıyordu. “Ayaklarımıza basmayın. En büyükler arkaya. Hadi açılın biraz. Susun diyorum! Tekmeyi yersen, görürsün!”

“Gürültü etmeyin, biraz daha sakın olalım,” di-yordu tavus kuşu. “Baştan başlıyorum: Sabah kalkınca, bir yeşil elma çekirdeği yiyecek, bir yudum da duru su içeceğiz. Anladınız, değil mi? Hadi bakalım, bir daha yineleyin!”

Çiftliğin tüm hayvanları, hep birlikte:

“Bir yeşil elma çekirdeği yiyecek, bir yudum da duru su içeceğiz,” diyorlardı.

Delfin’le Marinet bu sözleri onlarla birlikte yinelemeyi göze alamıyorlardı, ama okuldaki dersleri bile şu tavus kuşunu dinledikleri gibi dinlememişlerdi, tek sözcüğünü kaçırmıyorlardı.

Ertesi sabah, büyükleri büyük bir şaşkınlık bekliyordu. İlk şaşkınlık ahırda başladı. Yemlikleri doldurmaya hazırlandıkları sırada, atla öküz sinirli bir biçimde:

“Kalsın, kalsın, boşuna yorulmayın,” dediler. “Bize yardımcı olmak istiyorsanız, bir yeşil elma çekirdeğiyle bir yudum duru su verin, daha iyi.”

“Neler söylüyorsunuz siz? Ne çekirdeği dediniz?”

“Yeşil elma çekirdeği. Öğleye kadar başka bir şey yemeyeceğiz. Her gün böyle yapacağız artık.”

“Hele bekleyin bakalım, belki de veririz yeşil elma çekirdeklerini. Çok iyi bir besin olmalı bu. Tam çift hayvanlarına göre bir besin! Her neyse, bu kadar gevezelik yeter, işte size ot, yulaf ve pancar. Bunları yiyeceksiniz. Cilveye gerek yok.”

Büyükler tavuklara ve tüm kümes hayvanlarına yemlerini vermek üzere ahırdan çıkıp avluya gittiler. Çok güzel bir yem getirmişlerdi, ama tadına bakmak isteyen bile çıkmadı.

Horoz, büyüklerin önüne gelerek,

“Biz birer yeşil elma çekirdeğiyle birer yudum duru su istiyoruz, bize gereken bu,” dedi. “Başka bir şey istemiyoruz.”

“Gene mi çekirdek?” dedi büyükler. “Ne olmuş bunlara böyle, hepsi elma çekirdeği istiyor. Açıkla şunun nedenini, horoz!”

“Siz söyleyin,” dedi horoz, “beni avlunun ortasında, başında bir sorguç, çevremde renk renk tüylerden oluşmuş bir yelpazeyle dolaşır görmek hoşunuza gitmez miydi?”

Büyükler suratlarını astılar.

“Hayır, biz horoz kızartmasını severiz, tüylerin buna bir katkısı olmaz,” dediler.

Horoz arkasını döndü, kümes hayvanlarına:

“Görüyorsunuz,” dedi yüksek sesle, “biz onlarla nasıl konuşuyoruz, onlar bize nasıl yanıt veriyorlar!”

Büyükler uzaklaştılar, yemini vermek üzere domuzun yanına vardılar. Ama domuz ezik patates kokusunu duyar duymaz bağırmaya başladı:

“Çabuk götürün şu bulamacı! Bulamacı ne yapa-

yım? Bana bir yeşil elma çekirdeğiyle bir yudum duru su gerek!"

Büyükler:

"Sen de mi?" dediler. "Peki, ama neden?"

"Neden olacak? Güzelleşmek, incelip parlamak istiyorum da ondan. Ben geçerken insanlar oldukları yerde duruversinler, 'Aman, ne kadar güzel, ne kadar güzel! Biz de bu domuz gibi güzel olmak istedik!' desinler istiyorum da ondan."

Büyükler:

"Güzel olmayı düşünmen çok doğal," dediler. "Ama neden güzel olmak için gerekeni yapmıyorsun? Bir domuz için güzelleşmenin her şeyden önce yağlı olmak olduğunu anlamıyor musun?"

"Siz bunları külahıma anlatın," dedi domuz. "Şimdi benim sözlerime yanıt verin: Yeşil elma çekirdeğiyle bir yudum duru suyu veriyor musunuz, vermiyor musunuz?"

"Neden olmasın? Hele bir düşünelim de sonra..."

"Sonra değil, hemen şimdi! Dahası var, her sabah gezintiye çıkarılmam gerek benim; beden eğitimi yapmam gerek, yiyeceklerime, uykuma, dostlarıma, yürüyüşüme, her şeyime, her şeyime özen gösterilmesi gerek."

"Anlaşıldı. Hele on kilo daha almaya bak, o zaman başlarız. Şimdilik bulamacını ye."

Büyükler domuzun yemliğini doldurup eve döndüler. Bir de baktılar ki Delfin'le Marinet okula gitmeye hazırlanmışlar.

"Gidiyor musunuz? Ama siz kahvaltı etmediniz daha."

Küçük kızlar kıpkırmızı kesildiler. Delfin, ezile büzüle,

“Karnımız aç değil,” dedi. “Herhalde dün akşam çok yedik.”

“Hava bize iyi gelir,” dedi Marinet.

“Hım!” dedi büyükler. “Olur şey değil. Her neyse, iyi ya...”

Küçük kızlar epeyce uzaklaştıktan sonra, büyükler masanın üstünde ikiye bölünmüş bir yeşil elma gördüler: İki çekirdeği alınmıştı.

Ahırdaki hayvanlar, tavus kuşunun salık verdiği beslenme düzenine fazla uyamadılar.

Bir öküzün, bir atın karnında bir elma çekirdeği hiç yer tutmuyordu. Daha ikinci günün sabahında, hepsi de güzelleşmekten vazgeçip her zamanki yiyeceklerini yemeye başladılar. Kümes hayvanları daha çok dayandı. Bir süre, yeni yaşayışa alıştıkları sanıldı. Bu kümesin hayvanları gösterişe öylesine düşküncüydü ki, midelerindeki kazıntıyı günlerce unuttular. Tavuklar, piliçler, horoz, ördek, hatta kaz, başlarının duruşundan, yürüyüşlerinden, tüylerinin renginden başka hiçbir şeyden söz açmıyorlardı artık. O kadar ki, aralarındaki gençlerin çoğu düşlere dalmaya, kendileri gibi güzel yaratıklara yaraşacak bir yaşam sürememekten dert yanmaya başladı. Kaz, onların böyle saçmalayıp durduklarını görünce, birden kendini topladı, bu perhiz yemeklerinin kimi budalaların kafasını karıştırmaktan başka bir sonuç vermediğini, yakın bir gelecekte kümesin delillerle dolacağını söyledi. Bu perhizin kazandırdığı güzelliğe gelince, daha çok çökmüş gözler, solgun tüyler, bir deri bir kemik kalmış boyunlar, dümdüz olmuş kursaklar görüyordu kaz. Akıllarını başlarına toplayarak sözlerini dinleyenler de az değildi. Ötekiler biraz daha dayandılar. Çekirdekle beslenme-

nin en büyük yandaşı horozdu, arkasında da kibar davranışlarına hayran olan ve kendisini destekleyen epeyce piliç vardı. Hep birlikte ilerlediler yollarında. Ama bir gün, avlunun ortasında, açlıktan bayılıverdi. Büyükler, “Durmanın sırası değil,” dediler, “iyice kurumadan kesip yiyelim şunu!” Horoz bunları duyunca öyle bir korktu ki, bir sıçrayışta kalkarak tohumları, bulamaçları yemeye başladı. Ama fazla kaçırdı zavallı horoz, o gün de, ondan sonraki günlerde de karın ağrısından kıvranıp durdu. Piliçler de öyle.

Aradan on beş gün geçti, perhizi sürdüren tek hayvan domuzdu. Bütün gün, ancak küçük bir pilici doyuracak kadar yemek yiyor, bu arada uzun gezintilere çıkmayı, beden eğitimi yapmayı da unutmuyordu. Bir haftada on beş kilo düştü. Öbür hayvanlar daha fazla yemesini söyleyip duruyorlardı, ama domuz işitmemiş gibi davranıyordu.

“Beni nasıl buluyorsunuz?” diye sormakla yetiniyordu.

Hayvanlar da üzgün üzgün yanıt veriyorlardı ona:

“Çok zayıf buluyoruz, zavallı domuzcuğum. Derinin üstündeki çukurlar, kırışıklıklar çoğalıp duruyor, acınacak bir durumdasın.”

“Daha iyi ya,” diyordu domuz. “Göreceksiniz, bir gün sizi öyle bir şaşırtacağım ki!”

Göz kırpıyor, sonra sesini alçaltarak soruyordu:

“Başımın üstüne bir baksanıza! Ne gördünüz?”

“Ne görecekmışiz ki?”

“Büyüyen bir şey... sorguç gibi...”

“Yok, canım, hiçbir şey yok!”

“Ya, öyle mi, tuhaf doğrusu,” diyordu domuz.

“Ya eteğim? Eteğimi görüyor musunuz?”

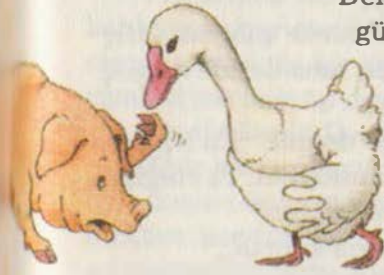
“Kuyruğunu mu söylemek istiyorsun? Etek ha! Burguya benziyor, her zamankinden de kötü!”

“Ya, öyle mi, tuhaf doğrusu! Belki de yeterince beden eğitimi yapmıyorum ya da fazla yemek yiyorum. Daha çok özen göstereceğim kendime, bundan hiç kuşkunuz olmasın.”

Delfin’le Marinet, onun günden güne zayıfladığını görünce, güzelleşmek istemez oldular neredeyse. Hiç değilse, fazla perhiz yapmamak gerektiğini düşünmeye başladılar. Büyüklerinden gizli olarak tavus kuşunun perhizini uygulamak is-

temişlerdi, ama bu iş artık onları hiç çekmiyordu. Sonra kazın öğütleri de düşüncelerinden caymalarında çok etkili olmuştu. Kaz onların beden güzelliğinden, üzerlerinden atmak istedikleri hantallıklarından söz ettiklerini duydu mu hep aynı öğütleri yineliyordu:

“Gönlünce yem yememek zavallı domuzu ne durumlara düşürdü, baksanıza. Sizin deriniz de onunki gibi sarkım sarkım sarksın, güzelim bacaklarınız süpürge saplarına mı dönsün istiyorsunuz? Hayır, siz benim sözümü dinleyin, akla yatkın bir şey değil bu iş. Örneğin bana bakın, oldukça güzel yaratılmışım, tüylerim de çok hoş, kısacası güzel bir hayvanım, ama güzelliğimin bir yaşamı doldurmaya yetmediğini söyleyebilirim size. Sonra bulaşık bezlerinin kenarını bastırmayı becerebilmek, sırtında kocaman kocaman, renk renk tüyler taşmaktan çok daha iyi.”

Küçük kızlar da:

“Çok doğru, sen haklısın,” diye yanıtlıyorlardı.

Bir gün, bir beden eğitimi çalışmasından sonra, domuz kuyunun yanında dinleniyor, kedi de kuyunun kapağı üzerinde mır mır edip duruyordu. Domuz, kediye, sorgucunun çıktığını görüp görmediğini sordu. Kedi ona acıdı, çok yakından bakar gibi yaptı.

“Gerçekten de, bir şeyler görür gibiyim. Hiç kuşkusuz, bu daha bir başlangıç, ama ileride sorguç olacağı söylenebilir.”

“Hele şükür!” diye haykırdı domuz. “En sonunda çıkıyor! Göründü bile! Çok mutluyum. Ya eteğim, kedi kardeş, eteğimi de görüyor musun?”

“Eteğin mi? Bilmem ki... bana kalırsa...”

“Nasıl? Nasıl?”

Domuz öylesine altüst olmuştu ki, kedi hemen kendini topladı:

“Doğrusunu istersen, etek demek zor şimdilik, büyümekte olan, çok güzel bir süpürge,” dedi.

“Hiç kuşkusuz, daha büyüyecek,” dedi domuz.

“Evet,” diye yanıtladı kedi. “Ama bol bol yem yersen büyür. Sorguç için de aynı şeyi söyleyebiliriz. İşleri başlatmak için tavus kuşunun perhizi birebirdi, ama şimdi sorguç da, etek de çıktı artık, onları beslemen gerek.”

“Doğru,” dedi domuz, “bunu hiç düşünmemiştim.”

Hemen yemliğe koşup ne bulduysa yedi, sonra büyüklerin yanına gidip daha çok yem istedi. İyice doyduktan sonra, avlunun ortasında zıp zıp zıplamaya, var gücüyle bağırmaya başladı:

“Sorgucum da var! Eteğim de! Sorgucum da

var! Eteğim del!”

Çiftlikteki hayvanlar gerçeği göstermek istiyorlardı ona, ama domuz kıskançlıkla, körlükle suçluyordu onları. Ertesi gün, horozla uzun bir tartışmaya girişti, öylesine dayatıyordu ki, horoz tartışmayı bıraktı, içini çekerek:

“Çıldırılmış bu, zincirlik deli,” dedi.

Yanlarında bir sürü hayvan vardı, hep birden kahkahayı koyuverdiler. Domuz çok sinirlendi. Bir civciv sürüsü de bir saat süresince arkasına takılıp ciyak ciyak bağırıp durdu:

“Deeli! Deeli! Deeli!”

Öbür kümes hayvanları da domuzla alay etmekten, domuz önlerinden geçtikçe kırıcı sözler söylemekten kendilerini alamıyorlardı. Domuz bundan sonra kendini tuttu, kimselere sorgucundan, eteğinden söz etmedi. Avludan geçerken, başı hep yukarıda yürüyordu, gerdanını da öyle bir kabartıyordu ki, görenler: “Acaba bir kemik yuttu da gırtlığında mı kaldı?” diye düşünüyorlardı. Uzaktan da olsa, arkasından bir geçen oldu mu kuyruğuna basılmasından korkuyormuş gibi ileriye fırlıyordu. O zaman kaz küçük kızlara domuzu gösteriyor, “Güzelliğimizin üstüne fazla düştük mü neler olur, görüyor musunuz?” diyordu, “Domuz gibi çıldırılır böyle!”

O böyle konuştuğu, küçük kızlar teyzelerinin kızı Flora’nın şimdi çoktan çıldırılmış olması gerektiğini düşünerek ona acıyorlardı. Bununla birlikte, kardeşinden biraz daha sarışın olan Marinet, domuzla hayranlık duymaktan kendini alamıyordu.

Güneşli bir sabah, domuz uzun bir kır gezintisine çıktı. Dönüşte hava kapandı, yukarılarda şimşekler çaktı, ama domuz hiç şaşmadı buna, yelde sallanan sorgucu-

nu gördüğünü düşündü. Çok büyümüş buldu kendini, ne kadar kocaman olunabilirse, o kadar kocaman olduğunu düşündü. Yağmur damlaları sıklaştınca, bir ağacın altına sığındı, sorgucuna bir şey olmasın diye başını eğdi. Yel yavaş-

layıp da damlalar seyrekleşince, yeniden yola çıktı. Çiftlik görüldüğü zaman, topu topu birkaç damla yağmur döküştürüyordu, güneş bulutlardan sıyrılmaya başlamıştı bile. Delfin'le Marinet, büyükleriyle birlikte mutfaktan çıkıyor, yağmur başlayınca arabanın altına sığınan kümes hayvanları da buradan ayrılıyorlardı. Domuzun avluya gireceği sırada, küçük kızlar parmaklarını ondan yana uzatarak bağırmaya başladılar:

“Gökkuşağı! Gökkuşağı! Ne kadar güzel!”

Domuz başını çevirdi, bir çığlık da o kopardı. Kolay mı, arkasında bir yelpaze gibi açılan eteğini görmüştü.

“Bakın, eteğimi açtım!” dedi.

Delfin'le Marinet üzüntüyle birbirlerine baktılar. Kümes hayvanları da başlarını sallayarak alçak sesle konuşmaya başladılar. Büyükler:

“Hadi bakalım, ahırına gir! Bu kadar soytarılık yeter,” dediler.

“Ahıra girmek mi?” dedi domuz. “Siz de çok iyi görüyorsunuz ki, yapamam bunu. Eteğim çok geniş, avluya bile giremem. Şu iki ağacın arasından geçmem bile olanaksız.”

Büyükler sinirli sinirli ellerini salladılar. İyi bir sopa çekmekten söz ettiler. Ama küçükler domuzun

yanına koştular, ona dostça:

“Tüylerini toplayıverirsin, olur biter,” dediler, “eteğin kolayca geçer o zaman.”

“Hay Allah, çok doğru! Ben bunu düşünmemiştim,” dedi domuz. “Anlarsınız ya, iyice alışamadım daha...”

Öyle zorlu bir çaba harcadı ki, belkemiği sızım sızım sızladı. Gökkuşağı da birdenbire eriyiverdi ardında, yumuşacık, ıslıl ıslıl renkler biçiminde, derisinin üzerine kondu, tavuskuşunun tüyleri küller gibi sönük, küller gibi donuk kalırdı bunun yanında.

